

Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste 2021–2060

Ennuste alueittain 2021–2036

Befolkningsprognos för Helsingfors
och Helsingforsregionen 2021–2060

Prognosen områdesvis 2021–2036

Harri Sinkko

Tilastoja
2022:6

Helsinki

Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste 2021–2060

Ennuste alueittain 2021–2036

Befolkningsprognos för Helsingfors och Helsingforsregionen 2021–2060

Prognosen områdesvis 2021–2036

Harri Sinkko

Tiedustelut

Harri Sinkko, p. +358 40 157 9808
etunimi.sukunimi(at)hel.fi

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitieto

Osoite

PL 550, 00099 Helsingin kaupunki
(Siltasaarenkatu 18–20 A)

Puhelin

09 310 43297

Internet

www.hel.fi/kaupunkitieto

Tilaukset, jakelu

p. 09 310 43297
kaupunkitieto@hel.fi

Käännökset

Acolad, Pia Wind, kielenhuolto Venla Kjellberg

Kuviot

Harri Sinkko, Lotta Haglund

Kartat

Harri Sinkko

Taitto

Lotta Haglund

Kuvioiden datat saa saavutettavassa muodossa osoitteesta
kaupunkitieto@hel.fi

Verkossa

ISSN 2736-9560

Sisällys

Esipuhe	5
Förord	6
1 Johdanto	7
2 Väestökehityksen viimeaikaisia piirteitä	9
Väestökehitys Helsingissä ja Helsingin seudulla	9
Muuttoliike muuttoalueittain	12
Muuttoliike äidinkielen mukaan	13
Muuttoliikkeen ikärakenne	15
3 Väestökehitys aluetalouden osana	17
Väestökehityksen riippuvuudet	17
Muuttoliikkeen ja työmarkkinoiden yhteys	17
Muuttoliike ja suhdannevaihtelut	18
4 Asuntomarkkinat ja väestöennuste	20
Asuntomarkkinat ja asuntotuotantomahdollisuudet	20
Tonttimaan tarjonta ja asuntotuotannon mahdollisuudet	21
Asumiskysynnän muutokset	22
5 Väestöprojektien aluetaloudelliset ja demografiset oletukset	24
Väestöprojektien aluetaloudelliset oletukset	24
Väestöprojektin demografiset oletukset	25
6 Helsingin ja Helsingin seudun väestöprojektiot	26
Helsinki	26
Helsingin seutu	28
Helsingin väestöprojektiot ikäryhmittäin	29

7 Alueittainen väestöennuste 2021–2036.....	32
Ennustemenetelmä.....	32
Vanhan asuntokannan ennuste.....	32
Uuden asuntokannan ennuste.....	32
Asuntotuotantoennuste 2022–2036	33
Ennusteiden yhdistäminen	34
Ennuste alueittain ja ikäryhmittäin.....	34
8 Ruotsinkielisen väestön ennuste – Prognosen för den svenskspråkiga befolkningen.....	42
Ruotsinkielisen väestön ennuste alueittain.....	48
Ruotsinkielisen väestön ennusteen oletukset.....	50
9 Prognosen för den svenskspråkiga befolkningen	51
Prognosen områdesvis för de svenskspråkiga	52
Antagandena i prognosen för de svenskspråkiga	52
10 Lähteet ja kirjallisuus	54

Liitetaulukot on ladattavissa [tästä](#) Excel-muodossa

Esipuhe

Väestöennusteita on tehty Helsingissä 1940-luvulta saakka, joten kyse on varsin pitkstä jatkumosta. Ennusteet tukevat monipuolisesti Helsingin suunnittelua, palveluiden järjestämistä ja varautumista tulevaan.

Helsingin väestöennusteen laatiminen edellyttää paitsi kaupungin sisäisen kehityksen tuntemista, myös laajemman Helsingin seudun tilanteen tarkastelua. Ennuste on laadittu kaupunginkanslian kaupunkitietoyksikössä, tietopohjaa on vahvistanut kaupunginkanslian asumisen yksikön ja kaupunkiympäristön toimialan lähtöaineistot.

Tarkka osa-alueittainen ennuste kattaa seuraavat 15 vuotta ja pitkän tähtäimen ennuste ulottuu lähes 40 vuoden päähän, eli vuoteen 2060 saakka.

Tässä ennusteessa käytetään tukena ensi kertaa pääkaupunkiseudun väestöennustejärjestelmän kehityshanketta, jonka nimi oli ”Digiajan väestöennustejärjestelmän kehittäminen kuntien talouden ja palvelutuotannon suunnittelun perustaksi”. Valtiovarainministeriö rahoitti tätä kokonaisuutta vuosina 2020–2022. Tämä tehtiin yhteistyössä Helsingin, Espoon ja Vantaan kanssa. Lisäksi Porvoo osallistui tähän kokonaisuuteen.

Yhteistyöhanke laajensi näkemystä väestökehitykseen vaikuttavista tekijöistä, antoi tarkemman ja kattavamman aineistoperustan väestöennusteille. Lisäksi se jakoi asiantuntemusta, tehosti yhteisten tietokantojen ja ohjelmistojen käyttöä ja mahdollisti toteutuksen avoimen lähdekoodin ennusteelle. Samalla yhteistyö vahvisti sen käsityksen, että ennusteiden tekeminen vaatii suurta asiantuntemusta kaupunkien tilanteesta ja ennustemenetelmistä. Ennustetyötä ei voi automatisoida, vaikka esimerkiksi aineistojen saatavuuteen ja käytettävyyteen liittyvä automatiikka toki edesauttaa yhä parempien ennusteiden laatimista.

Hankkeen lopputuotokset löytyvät Avoindata.fi-palvelusta (hakusana ”väestöennuste”) ja tämän avulla on mahdollista perehtyä hyvinkin yksityiskohtaisesti Helsingin seudun, kaupunkien sekä alueellisten mallien koodeihin ja parametreihin.

Viime vuosina on eletty poikkeuksellista aikaa koronapandemian myötä. Venäjän aloittama sota Ukrainassa ja tästä seuranneet moninaiset kysymykset vaikuttavat ennusteen laadintaan. Raportti kuvaa tarkemmin väestökehityksen riippuvuuksia osana aluelouden, työmarkkinoiden, suhdannevaihteluiden ja asuntomarkkinoiden kokonaisuutta.

Ennusteen tuloksia voi tarkastella myös stat.hel.fi- ja avoimen datan HRI-palvelusta.

Helsingissä marraskuussa 2022

Timo Cantell

kaupunkitietopäällikkö

Förord

Befolkningsprognoser har gjorts i Helsingfors sedan 1940-talet, och det är med andra ord fråga om ett mycket långt kontinuum. Prognoserna stöder planeringen, anordnandet av tjänster och beredskapen i Helsingfors på ett mångsidigt sätt.

För att utarbeta en befolkningsprognos för Helsingfors krävs det inte enbart kännedom om stadens interna utveckling, utan också en granskning av Helsingforsregionens situation ur ett vidare perspektiv. Prognosen har utarbetats på enheten stadsforskning och -statistik vid stadskansliet, faktaunderlaget har styrkts av utgångsmaterial från boendeenheten och statsmiljösektorn vid stadskansliet.

Den detaljerade delområdesprognosen omfattar de närmaste 15 åren och den långsiktiga prognosen sträcker sig nästan 40 år framåt, till 2060.

I denna prognos används som stöd för första gången utvecklingsprojektet för huvudstadsregionens befolkningsprognossystem, som gick under namnet ”Utveckling av ett befolkningsprognossystem för den digitala eran som utgångspunkt för planering av kommunernas ekonomi och serviceproduktion”. Finansministeriet finansierade denna helhet åren 2020–2022. Den genomfördes i samarbete mellan Helsingfors, Esbo och Vanda. Dessutom deltog Borgå i helheten.

Samarbetsprojektet breddade synen på de faktorer som inverkar på befolkningsutvecklingen och gav ett mer detaljerat och heltäckande materialunderlag för befolkningsprognoser. Inom projektet skedde även kunskapsutbyte, och projektet effektiviserade användningen av gemensamma databaser och program samt möjliggjorde öppen källkod för prognoser. Samtidigt stärkte samarbetet uppfattningen om att det krävs stor sakkunskap om städernas situation och om prognosmetoderna för att utarbeta prognoser. Prognosarbetet kan inte automatiseras, även om till exempel automatik i fråga om tillgången till och användbarheten hos material gör det lättare att utarbeta allt bättre prognoser.

Slutresultaten av projektet finns i tjänsten Avoindata.fi (sökord ”befolkningsprognos”) och med hjälp av den går det att fördjupa sig mycket detaljerat i koderna och parametrarna för modellerna för Helsingforsregionen, städer och regioner.

De senaste åren har varit exceptionella på grund av coronapandemin. Rysslands krig mot Ukraina och de många frågor som det har gett upphov till påverkar utarbetandet av prognoser. Rapporten beskriver mer detaljerat befolkningsutvecklingens beroendeförhållanden som en del av helheten bestående av regionalekonomin, arbetsmarknaden, konjunkturväxlingarna och bostadsmarknaden.

Prognosresultaten kan även granskas i tjänsten stat.hel.fi och HRI-tjänsten för öppna data.

Helsingfors, november 2022

Timo Cantell

stadsfaktachef

1 Johdanto

Kaupungin keskeisenä tehtävänä on tuottaa palveluja asukkailleen. Asukkaat puolestaan maksavat kunnallisveroa sekä erilaisia palvelumaksuja ja tuottavat sitä kautta suurimman osan kaupungin tuloista. Näin ollen väestön määrä, rakenne ja alueellinen sijoittuminen nyt ja tulevaisuudessa ovat kaupungin hallinnon, suunnittelun ja palveluiden tuottamisen keskeisintä tietopohjaa. Erityisesti palvelu- ja perusrakennelainves-toinneissa sekä maankäytön suunnittelussa suunnittelun näkökulma ja tietotarpeet ulottuvat väistämättä pitkälle, jopa vuosikymmenien päähän tulevaisuuteen.

Kaupungin talouden, palveluiden ja maankäytön suunnittelun tietotarpeita varten Helsingissä laaditaan joka vuosi koko kaupungin ja koko Helsingin seudun¹ pitkän aikavälin ennuste väestökehityksestä sekä lyhyemmän aikavälin alueittainen väestöennuste. Tänä vuonna koko kaupungin ja Helsingin seudun ennuste laadittiin kaudelle 31.12.2021–2060. Koska alueittaistenkin palvelujen suunnittelussa tarvitaan pitkälle ulottuvaa näkemystä alueiden väestökehityksestä, osa-alueittaista ennustemenetelmää on kehitetty niin, että sillä voidaan laatia ennuste 15 vuodeksi. Alueittaisen väestöennusteen keskeisenä tausta-aineistona toimii vuoteen 2036 asti ulottuva asuntotuotantoennuste, joka on laadittu kaupunkiympäristön toimialan kaavoitusyksikön ja kaupunginkanslian asumisyksikön yhteistyönä.

Suomessa on hyvin toimiva ja laadukas väestötietojärjestelmä, jonka avulla asukkaiden määrästä ja perusominaisuuksista voidaan tuottaa luotettavia tilastoja ja monipuolisia analyyseja. Väestökehitykseen vaikuttavat kuitenkin hyvin monimutkaiset taloudelliset ja demografiset ilmiöt, joiden ennustaminen on epävarmaa lyhyelläkin ajalla, puhumattakaan vuosista ja vuosikymmenistä. Näin ollen väestöennusteisiin liittyy aina erittäin paljon epävarmuutta. Tästä huolimatta väestökehityksen arvioiminen pitkän ajan päähän on erehtymisen riskin uhallakin perusteltua, sillä vaihtoehtona on, että päätöksiä pitkävaikutteisista investoinneista ja kaavoitusratkaisuksista tehtäisiin pelkästään nykytilannetta koskevan tiedon perusteella.

Helsingin ja Helsingin seudun väestökehityksestä on yleensä laadittu kolme vaihtoehtoista projektia: perusvaihtoehto, hidastuvan kasvun vaihtoehto ja nopean kasvun vaihtoehto. Vaihtoehdot perustuvat erilaiseen näkemykseen Helsingin seudun sekä aluetaloudellisesta kehityksestä että Helsingissä tarjolla olevista ja rakennettavista asuntotuotantomahdollisuuksista. Tänä vuonna laadittiin poikkeuksellisesti vain perusvaihtoehdot sekä Helsingin että seudun projektiosta, sillä alueen väestökehitykseen sisältyy nyt paljon epävarmuutta sekä koronapandemian että Ukrainan kriisin johdosta. Erityisesti koronapandemian myötä yleistynyt etätyö on vaikuttanut ihmisten asumispreferensseihin, mutta tarkempaa tietoa aiheesta ei toistaiseksi ole saatavilla. Helsingin koko kaupungin perusvaihtoehto toimii myös pohjana alueelliselle ennusteella vuoteen 2036 saakka. Jatkossa perusvaihtoehtoa nimitetään *ennusteeksi*.

¹ *Helsingin seudulla* tarkoitetaan 14 kunnan muodostamaa aluetta, johon kuuluvat pääkaupunkiseudun kunnat Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa sekä kehyskunnat Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti.

Raportissa esitellään keskeiset tulokset kesällä 2022 laadituista Helsingin ja Helsingin seudun väestöennusteista, jotka ulottuvat vuoteen 2060 asti. Lisäksi esitellään Helsingin alueittainen väestöennuste sekä ennuste ruotsinkielisen väestön kasvusta. Raportin aluksi kuvataan Helsingin ja Helsingin seudun viimeaikaisia väestökehityksen piirteitä, jotka muodostavat uuden väestöennusteen lähtökohdan. Raportin kolmannessa luvussa avataan väestöennusteen ja talouden yhteyksiä. Neljännessä luvussa kuvataan asuntomarkkinoita ja niiden taustaa, jotka ovat omalta osaltaan vaikuttavat väestömuutoksiin tulevana vuosina. Viidennessä luvussa kuvataan väestöennusteen sekä aluetaloudellisia sekä demografisia oletuksia. Raportin kuudennessa luvussa esitetään ennusteiden tulokset koko Helsingille ja Helsingin seudulle. Seitsemäs luku sisältää Helsingin alueittaisen ennusteen tulokset. Ruotsinkielisen väestön ennuste ja siihen liittyvät oletukset esitetään luvuissa kahdeksan ja yhdeksän.

2 Väestökehityksen viimeaikaisia piirteitä

Väestökehitys Helsingissä ja Helsingin seudulla

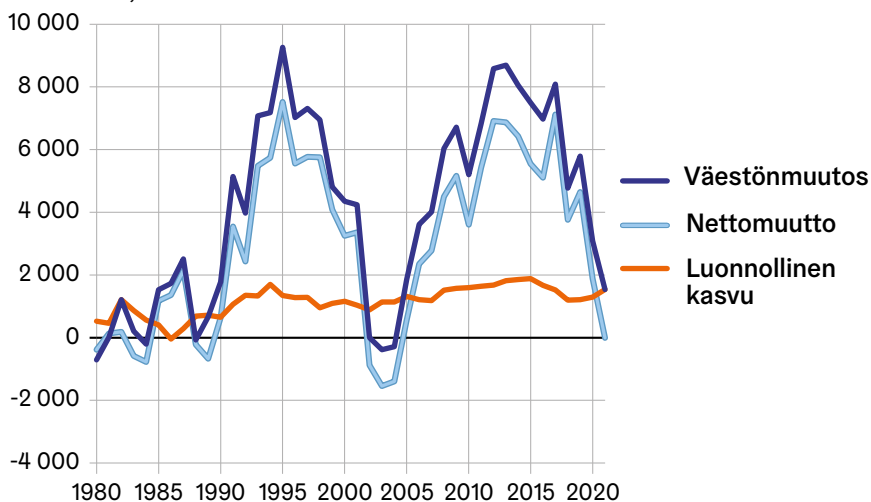
Helsingin väestönkasvu oli vuonna 2021 poikkeuksellisen vähäistä edellisvuosiin verrattuna. Helsingin väestö kasvoi 1 537 asukkaalla vuonna 2021, mikä oli 1 550 henkeä vähemmän kuin edellisvuonna. Helsingin väestö kasvoi 2010-luvulla keskimäärin 7 000 hengellä vuodessa, joten kasvu hidastui selkeästi kahden viime vuoden aikana. Helsingin väestökehitykselle on tyypillistä voimakkaat vaihtelut talouden suhdanteiden, asuntomarkkinoiden sekä maahanmuuttoon vaikuttavien muutosten vuoksi. Erityisen suuria vaihtelut ovat muuttoliikkeessä (Kuvio 1). Vuosituhannen vaihteen jälkeen Helsingin nettomuutto (eli tulomuuton ja lähtömuuton erotus) on vaihdellut 1 500 hengen muuttotappiosta yli 7 000 hengen muuttovoittoon. Vuonna 2021 muuttoliike oli Helsingin kannalta niukasti tappiollista (-3 henkeä), kun se edellisenä vuonna oli 1 880 henkeä voitollista.

Muuttoliikkeen tuomaan kasvuun verrattuna luonnollinen väestönkasvu (syntyneiden ja kuolleiden määrien erotus) on ollut Helsingissä vakaata ja kuluvalle vuosikymmenellä loivasti kasvavaa vuoteen 2015 saakka (Kuvio 2). Vuoden 2015 jälkeen luonnollinen väestönkasvu väheni alentuneen syntyvyyden vuoksi muutaman vuoden ajan, mutta on taas kasvanut kolmena viime vuotena. Luonnollisen väestönkasvun vaihteluihin vaikuttaa erityisesti syntyneiden määrän muutos. Vuonna 2021 syntyneiden enemmisyys kuolleisiin verrattuna oli 1 534 henkeä. Syntyneiden määrä pysyi Helsingissä vuosituhannen alkupuolella vakaana, ja vuosina 2008–2015 syntyneiden määrä nousi vuosittain. Vuonna 2016 syntyneiden määrä alkoi kuitenkin pienentyä ja vuonna 2019 syntyi 6 332 lasta, mikä oli 10 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015, vaikka hedelmällisessä iässä olevien naisten määrä kasvoi samaan aikaan viisi prosenttia. Vuonna 2020 syntyneiden lasten määrä kasvoi 6 650 lapseen, ja vuonna 2021 lapsia syntyi sitäkin enemmän, 7 082 lasta. Kuolleiden määrässä vuosittaiset vaihtelut ovat olleet hyvin vähäisiä. Vuonna 2021 kuolleiden määrä oli 5 548, mikä oli noin 200 kuollutta edellisvuotta enemmän.

Helsingin vuosittaisiin väestökehityksen vaihteluihin vaikuttaa myös tietymättömissä olevien kunnan asukkaiden määrä ja heidän poistaminen kunnan asukasluvusta. Viime vuonna näitä poistoja tehtiin 580 asukasta. Poistetut henkilöt ovat pääsääntöisesti ulkomaille muuttaneita ulkomaan kansalaisia, jotka eivät lähtiessään ole tehneet muuttolmoitusta, ja siksi heitä voidaan poistaa kunnan asukasluvusta vasta usean vuoden määräajan kuluttua.

Kuvio 1. Väestönmuutos ja sen osatekijät Helsingissä 1990–2021

Lukumäärä, henkilöä

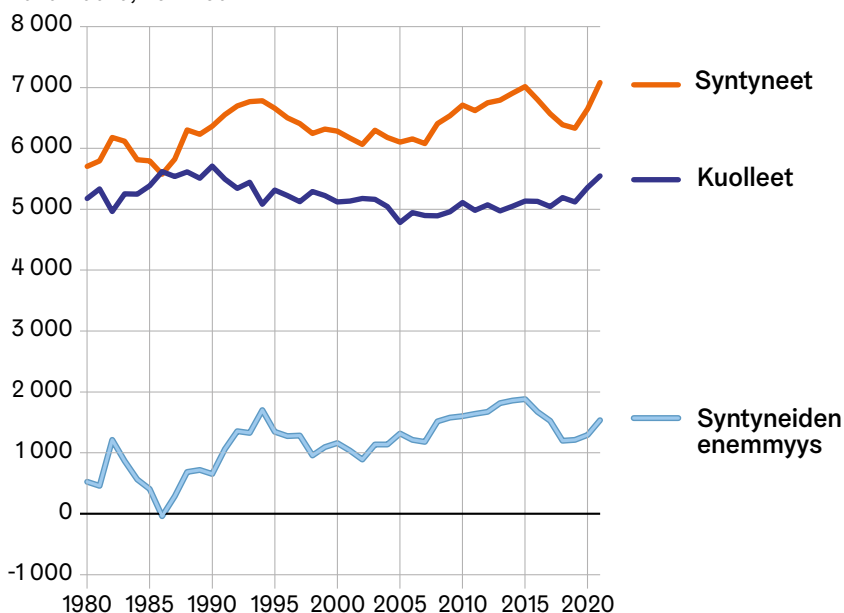

(Sipoosta ja Vantaasta Helsinkiin liitetyn alueen väestö ei mukana muutoksessa)

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Kuvio 2. Syntyneet ja kuolleet Helsingissä 1990–2021

Lukumäärä, henkilöä

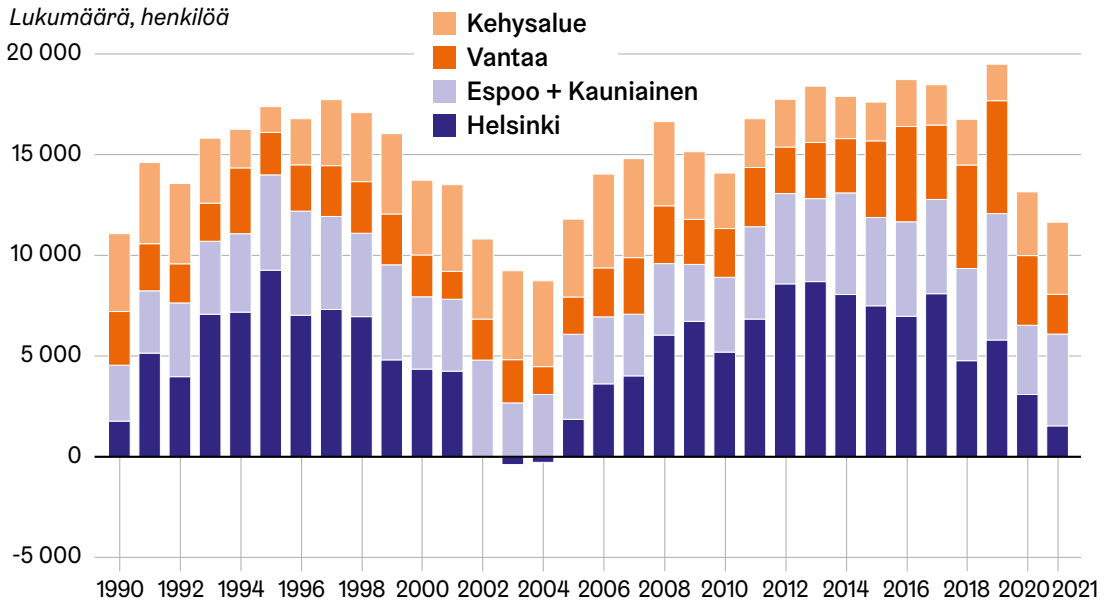
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Myös koko **Helsingin seudulla** vuosi 2021 oli poikkeuksellinen väestönkasvun osalta. Koko seudun väestö kasvoi viime vuonna vain 11 650 asukkaalla, mikä oli 1 502 henkeä vähemmän kuin edellisenä vuotena (Kuvio 3). Seudun saama muuttovoitto oli viime vuonna 6 960, kun 2010-luvun keskiarvo oli vajaa 12 000 asukasta (Kuvio 4). Toisin kuin Helsingissä, koko Helsingin seudun tasolla luonnollinen väestönkasvu alkoi laskea jo vuodesta 2009, koska syntyneiden määrä väheni nopeasti ja kuolleiden määrä kasvoi. Vuonna 2021 seudun luonnollinen väestönkasvu kääntyi kasvuun ja oli 4 850 henkeä, mikä oli 1 070 edellisvuotta enemmän. Vuonna 2021 syntyneitä oli Helsingin seudulla 16 420, mikä oli 1 420 lasta enemmän kuin vuonna 2020. Kuolleita oli sen sijaan vain 350 enemmän kuin edellisvuotena. Syntyneiden määrä oli edellisen kerran yhtä korkealla tasolla 2010-luvun alkupuolella, kun taas kuolleiden määrässä on ollut pientä kasvua viime vuosina väestön ikääntymisestä johtuen.

Helsingin seudun väestönkasvun suurten vaihteluiden tärkein lähde on Helsinki ja erityisesti sen voimakkaasti vaihteleva muuttoliike (Kuvio 3). Helsinkiin verrattuna Espoon, Vantaan ja kehyskuntien väestönmuidosten vaihtelut ovat olleet pienempiä, vaikka niidenkin vuosittainen nettomuutto on vaihdellut tuntuvasti.

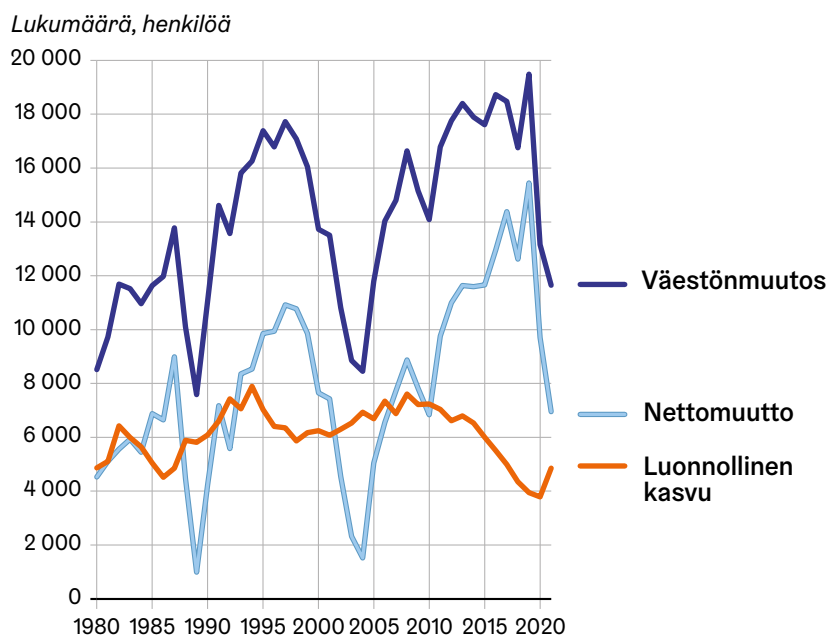
Helsingin seudun ja erityisesti Helsingin muuttovoittoon vaikuttivat alentavasti maasta aikaisemmin poismuuttaneiksi todettujen ulkomaan kansalaisten poistaminen väestötilastosta.

Kuvio 3. Väestönmuidos alueittain Helsingin seudulla 1990–2021

(Sipoosta ja Vantaasta Helsinkiin liitetyn alueen väestö ei mukana Helsingin eikä kehysalueen muutoksessa)
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Kuvio 4. Väestönmuidoksen osatekijät Helsingin seudulla 1980–2021

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Muuttoliike muuttoalueittain

Kuvio 5 kuvaa Helsingin muuttoliikettä nettomuuttona eli tulomuuton ja lähtömuuton erotuksen kautta tarkasteltuna muuttoalueen mukaan. Nettomuutto on kehittynyt hyvin eri tavoin muuttoalueittain tarkasteltuna.

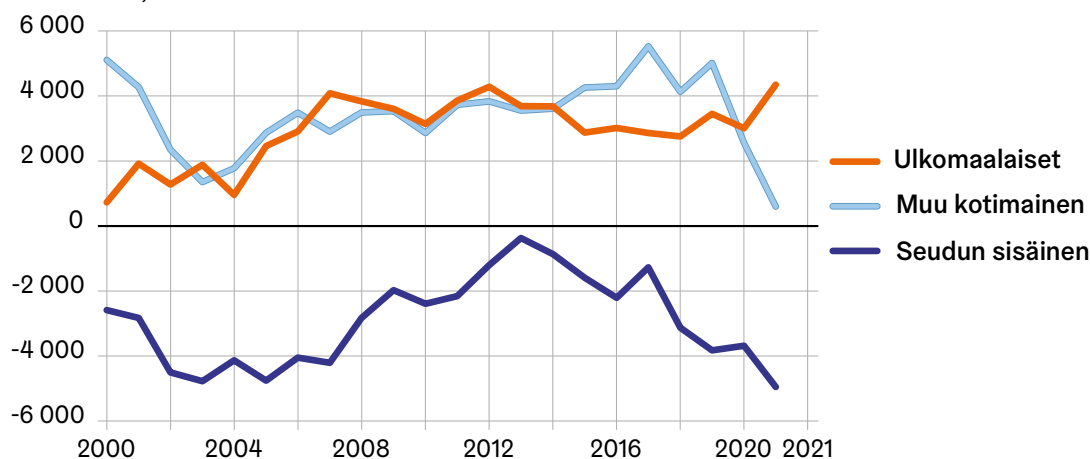
Helsingin seudun sisäisessä muutossa Helsingin muuttoliike on ollut tappiollista viimeisten parinkymmenen vuoden ajan, mutta muuttotappion määrä on vaihdellut vuosittain runsaasti. Vuosituhannen alussa, vuosina 2002–2007, Helsinki menetti asukkaita muihin seudun kuntiin vuosittain noin 4 000–5 000 henkeä. Tämän jälkeen muuttotappio supistui, kunnes se kääntyi uudelleen kasvuun vuonna 2014. Vuonna 2021 Helsingin muuttotappio muulle seudulle oli jälleen vuosituhannen alun tasoa, 4 900 henkeä, oltuaan pienimmillään -370 henkeä vuonna 2013. Helsingin muuttotappio muulle seudulle kasvoi vuonna 2021 edellisvuodesta lähes 1 300 hengellä. Muutos oli seurausta lähtömuuton eli Helsingistä pois muuttaneiden määrän kasvusta. Tulomuutossa eli muualta seudulta Helsinkiin muuttaneiden määrässä ei ollut havaittavissa suurta muutosta. Helsingin ja muun seudun välisen muuttoliikkeen vaihtelut ovat olleet merkittävien osatekijä Helsingin väestönkasvussa viime vuosina.

Helsingin seudun ulkopuolisesta Suomesta Helsinkiin suuntautuva muuttoliike on ollut Helsingille voitollista viimeisten parinkymmen vuoden ajan (Kuvio 5). Seudun ulkopuolisesta Suomesta muuttaa Helsinkiin pääasiassa nuoria aikuisia, joista Helsinki saa muuttovoittoa. Muu kotimainen muuttoliike on vahvasti sidoksissa työmarkkinoihin. Vuonna 2021 Helsingin saama muuttovoitto laski 600 henkeen, kun se oli 2 500 henkeä vuonna 2020. Helsingin saaman muuttovoiton pienentymiseen vaikutti erityisesti poismuuttaneiden määrän kasvu, vaikkakin myös Helsinkiin muuttaneiden määrä laski edellisvuodesta. Syitä muuttoliikkeen muutokseen ei ole toistaiseksi tutkittu, mutta oletettavasti ainakin etätöiden lisääntyminen on yksi tärkeimmistä seikoista.

Ulkomaalaisten muutto (tässä yhteydessä ulkomaan kansalaisten maahan- tai maastamuutto) on vaikuttanut merkittävästi Helsingin väestökehitykseen 2000-luvulla. Ulkomaalaisten muuttovoitto kasvoi voimakkaasti viime vuosikymmenen puolivälissä ja on sen jälkeen ollut väestönkasvun yksi merkittävimmistä osatekijöistä (Kuvio 5). Ulkomaan muuttoliikkeen tuoma muuttovoitto oli 4 350 henkeä vuonna 2021, mikä oli 2000-luvun suurin määrä. 2000-luvulla ulkomaalainen muuttovoitto on ollut Helsingissä keskimäärin 3 350 henkeä. Koronapandemiasta huolimatta Helsingin saama muuttovoitto ulkomailta pysyi siis korkealla tasolla. Muuttovoiton kasvua selittää sekä ulkomailta Helsinkiin muuttaneiden määrän kasvu että Helsingistä ulkomaille muuttaneiden määrän pienentyminen.

Kuvio 5. Helsingin nettomuutto muuttoalueittain 2000–2021

Lukumäärä, henkilöä

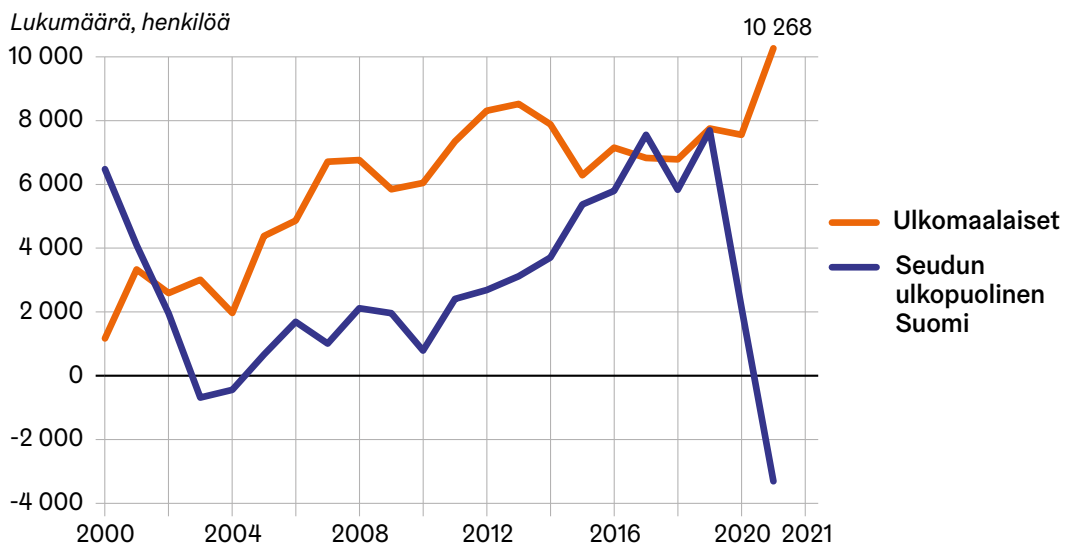

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Koko Helsingin seudun nettomuutossa näkyvät samat kehityssuunnat kuin Helsingissä. Vuonna 2021 seutu menetti väestöä Helsingin seudun ulkopuoliseen Suomeen 3 300 henkeä, kun edellisenä vuotena seutu sai muuttovoittoa 2 150 henkeä (Kuvio 6). Helsingin seutu menetti väestöään erityisesti muulle Uudellemaalle ja muuhun Etelä-Suomeen.

Ulkomaalaisten muuttovoitto ulkomailta, 10 250 henkeä, kasvoi edellisvuodesta 2 700 hengellä. Kuten Helsingissäkin, se oli 2000-luvun suurin määrä. Ulkomailta saatu muuttovoitto on Helsingin seudulla kasvanut yksittäisten vuosien notkahduksia lukuun ottamatta viimeisten parinkymmenen vuoden aikana varsin runsaasti.

Kuvio 6. Helsingin seudun nettomuutto muuttoalueittain 2000–2021

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Muuttoliike äidinkielen mukaan

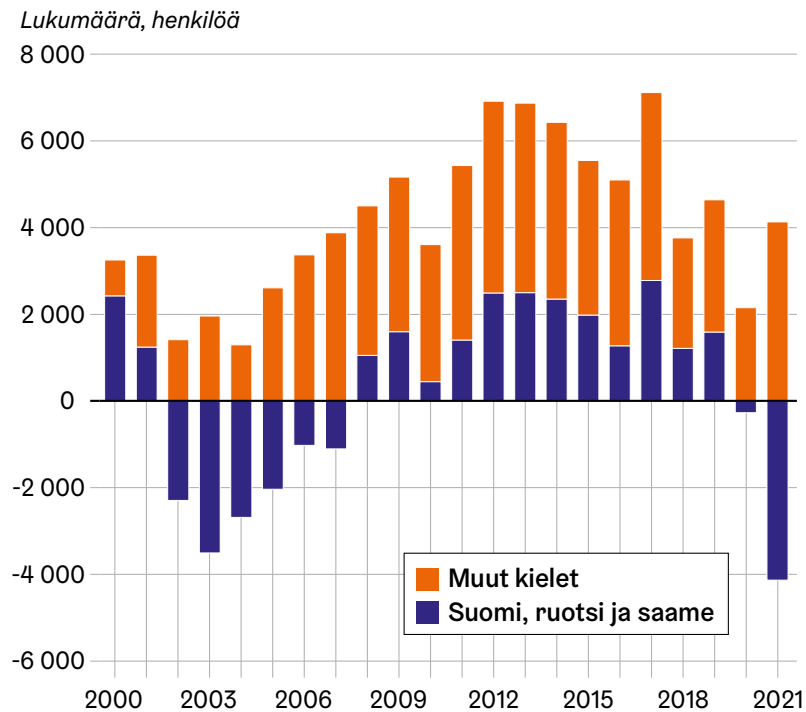
Muuttoalueiden rinnalla muuttoliikettä voidaan tarkastella muuttajien äidinkielen suhteen. Kieleen liittyvillä tarkasteluilla on merkitystä erityisesti kaupungin palveluiden suunnittelussa, sillä osa palveluista tarjotaan henkilön äidinkielellä tai tulkin välityksellä. Äidinkieli kuvaa myös henkilön ulkomaalaistaustaisuutta paremmin kuin kansalaisuus, joka muuttuu kansalaisuuden vaihtumisten vuoksi. Helsinkiin ja Helsingin seudulle muuttaa vieraskielistä väestöä ulkomaisten lisäksi myös muualta Suomesta.

Vuonna 2021 Helsinki menetti muuttoliikkeessä suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvaa väestöä 4 100 henkeä, mikä oli yli 3 800 henkeä enemmän kuin edellisvuotena (Kuvio 7). Helsinki on menettänyt kotimaankielistä väestöä kahtena edellisenä vuotena, kun taas 2010-luvulla Helsinki sai kotimaankielisistä muuttovoittoa keskimäärin 1 800 henkeä vuodessa. Vuonna 2021 Helsingin seudun osuus Helsingin kotimaankielisten muuttotappiosta oli lähes 90 prosenttia, mikä oli selkeästi enemmän kuin aikaisempina vuosina. Helsinki siis menetti vuonna 2021 kotimaankielisiä asukkaita erityisesti muualle Helsingin seudulle. Vuonna 2021 vieraskielisiä Helsinkiin muuttaneita oli 4 130 henkeä enemmän kuin poismuuttaneita. Helsingin saama vieraskielisten muuttovoitto tuli kokonaan ulkomaan muuttoliikkeen myötä.

Koko Helsingin seudulla kotimaankielisten muuttoliike oli vuonna 2021 5 500 henkeä tappiollista, mikä oli varsin poikkeuksellista ja yli 5 000 henkeä enemmän kuin edellisenä vuotena (Kuvio 8). Viimeisten parinkymmenen vuoden ajan Helsingin seudun muuttoliike on ollut kotimaankielisten osalta voitollista muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta.

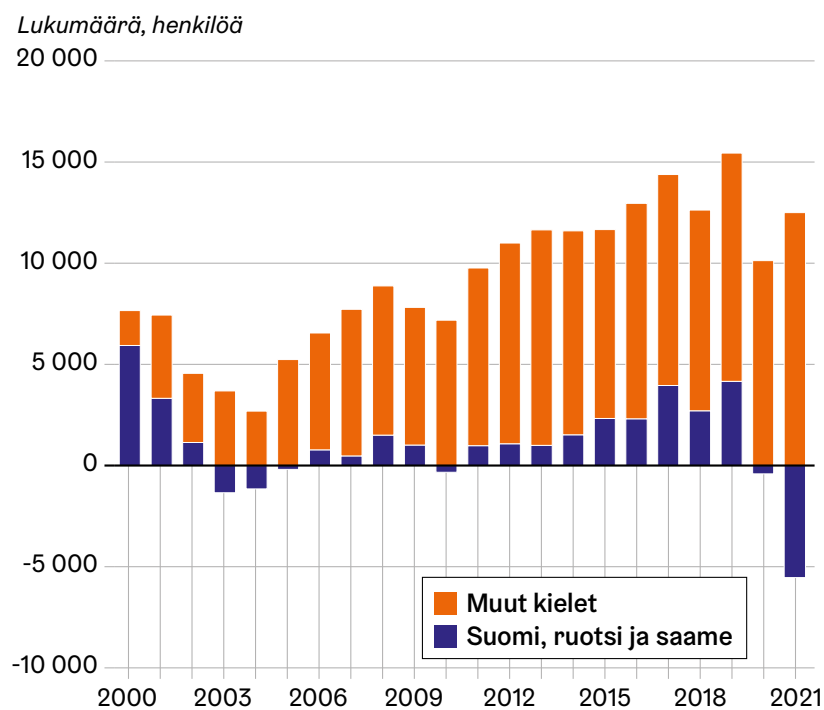
ta. Vieraskielisiä muutti seudulle 12 500 henkeä enemmän kuin seudulta pois. Vieraskielisten tuoma muuttovoitto kasvoi edellisvuodesta selvästi ja oli 2000-luvun suurin.

Kuvio 7. Nettomuutto äidinkielen mukaan Helsingissä 2000–2021

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Kuvio 8. Nettomuutto äidinkielen mukaan Helsingin seudulla 2000–2021

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Muuttoliikkeen ikärakenne

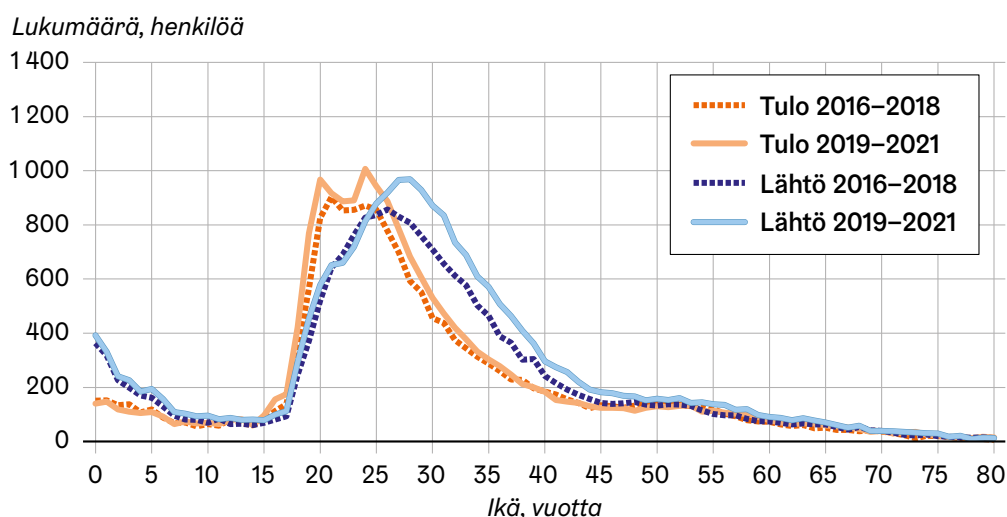
Vaikka muuttoliikkeen kokonaismäärä ja erityisesti nettomuuton (eli muuttotappion tai -voiton) määrä vaihtelee vuosittain kaikissa muuttosuunnissa, muuttajien ikärakenne on pysynyt 2010-luvulta lähtien vuodesta toiseen varsin samanlaisena.

Lähtömuutto Helsingistä seudun muihin kuntiin painottuu 20–35-vuotiaisiin aikuisiin sekä alle kouluikäisiin lapsiin (Kuvio 9). Lähtijöiden määrä Helsingin seudulle kasvoi viime vuonna erityisesti alle kouluikäisten lasten ja 30–40-vuotiaiden ikäluokissa. Helsingin seudun ulkopuoliseen Suomeen muuttavissa painottuvat 20–30-vuotiaiden ikäryhmät (Kuvio 10). Myös 55–70-vuotiaiden osuus on hieman suurempi kuin seudulle muuttavissa. Vuonna 2021 kasvoivat Helsingistä seudun ulkopuolelle muuttavien määrät lähes kaikissa ikäluokissa, mutta erityisesti 30–40-vuotiaiden ja pienten lasten ryhmissä.

Helsinkiin muuttavissa 18–30-vuotiaiden osuus on erittäin korkea huipun ollessa 20–25-vuotiaissa. Vaikka tulomuuton määrä onkin 2000-luvulla vaihdellut voimakkaasti, muuttajien ikäjakauma ei viime vuonna poikennut aikaisemmasta niin paljon kuin lähtömuutoissa. Toisin sanoen, seudun sisäisen muuton vilkastuessa tai hiljentyessä, yleensä taloussuhdanteisiin ja asuntomarkkinoihin liittyvien tekijöiden vuoksi, muutos kohdistuu suhteellisen tasaisesti ja samassa suhteessa kaikkiin ikäryhmiin.

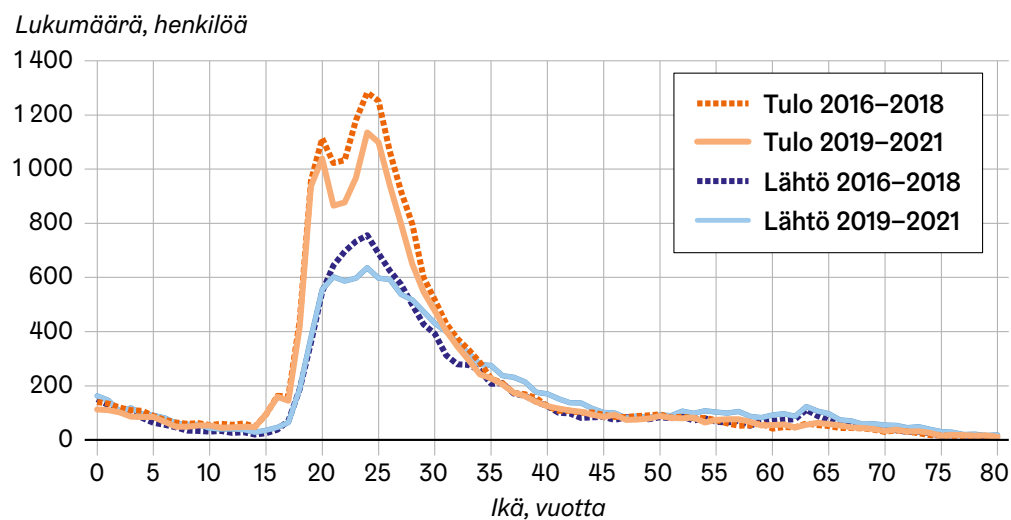
Sama johtopäätös muuttajien ikäjakauman vakaudesta koskee myös ulkomaista muuttoliikettä (Kuvio 11). Tosin ulkomaisessa muuttoliikkeessä muuttajien ikäjakauman muutokset ovat suurempia, mutta syynä on muuttajien pienempi lukumäärä, joka saa aikaan enemmän satunnaisvaihtelua. Ulkomailta muuttaneiden suurimmat ikäryhmät ovat olleet noin 25–30-vuotiaat ja ulkomaille muuttaneissa noin 30–35-vuotiaat. Ulkomaan kansalaisten muuttajien ikärakenne on sekä tulomuutoissa että etenkin lähtömuutoissa jonkin verran vanhentunut 2010-luvun lopulla.

Kuvio 9. Helsingin ja muun Helsingin seudun välinen tulo- ja lähtömuutto, muuttajien ikäjakauma 2016–2021

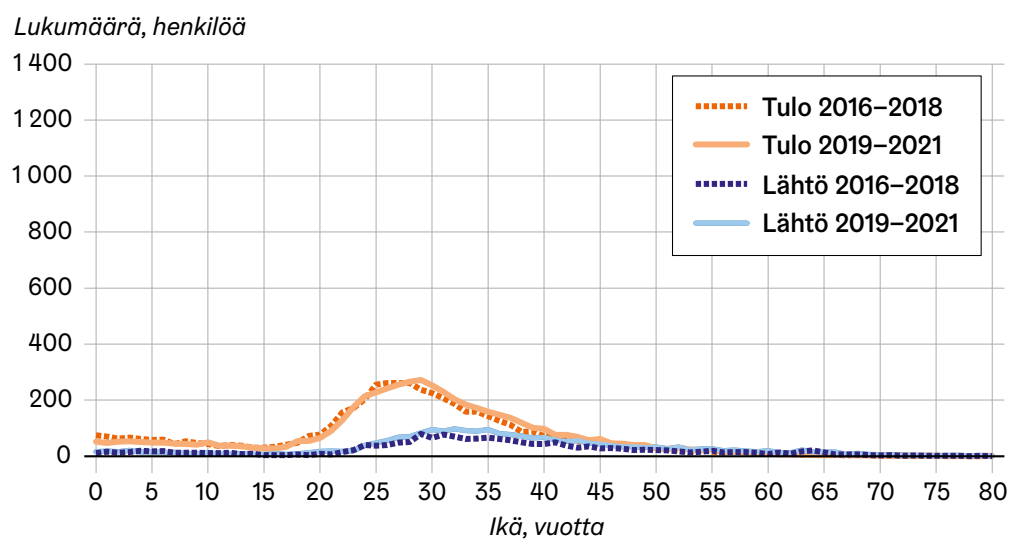
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Kuvio 10. Helsingin ja seudun ulkopuolisen Suomen välinen muuttoliike, muuttajien ikäjakauma 2016–2021. *Seudun ulkopuolinen Suomi

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Kuvio 11. Ulkomaalaisten muutot Helsinkiin ja Helsingistä ulkomaille, muuttajien ikäjakauma 2016–2021

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

3 Väestökehitys aluetalouden osana

Väestökehityksen riippuvuudet

Aluetaloudella on keskeinen rooli koko seudun, mutta myös yksittäisten kuntien väestökehityksessä. Aluetalouden muutokset välittyvät väestökehitykseen ennen kaikkea alueiden välisen muuttoliikkeen kautta. Kansainvälinen ja valtakunnallinen talouskehitys (vientikysyntä, kotimainen kysyntä, rahoitusmarkkinat ym.) sekä seudun vetovoima ja kilpailukyky suhteessa muihin alueisiin (osatekijöitä mm. perusrakenne, kustannustaso, palvelutaso, asuntojen tarjonta ja hinnat, työmarkkinat ja palkkataso) vaikuttavat oleellisesti yritysten sijoittumiseen alueelle, investointeihin ja viime kädessä tuotannon määrään. Kansainvälisiin ja valtakunnallisiin tekijöihin liittyy lyhyelläkin ajalla voimakkaita suhdannevaihteluja, kun taas seudun kilpailukykyyn ja vetovoimaan liittyvät tekijät muuttuvat yleensä hitaasti ja vaikuttavat ennen kaikkea pitkällä aikavälillä.

Tuotanto ja sen vaihtelut määräävät pitkälti työvoiman kysyntää, joka yhdessä työvoiman tarjonnan kanssa heijastuu muuttoliikkeeseen sekä sen ohella seudulle sen ulkopuolelta suuntautuvaan työssäkäyntiin eli pendelöintiin. Yrityslähtöisten kysyntätekijöiden ohella asuntojen tarjonta vaikuttaa oleellisesti muuttoliikkeen suuntautumiseen. Asuntojen saatavuus, laatu ja ominaisuudet sekä asuinalueiden saavutettavuus ja palvelutaso ovat vetovoimatekijöitä, asuntojen hinta- ja vuokrataso toimivat rajoitteina. Asuntojen tarjonnalla on vaikutusta myös pendelöintiin, sillä Helsingin seudulla asuminen on osalle pendelöivistä työllisistä vaihtoehto seudun ulkopuolella asumiselle ja sieltä käsin työssäkäynnille. Asuntojen tarjonnan taustalla vaikuttaa tonttitarjonta uustuotannon tärkeimpänä edellytyksenä. Koronapandemian myötä yleistynyt etätöiden mahdollistuminen saattaa kuitenkin tulevaisuudessa vaikuttaa lähtömuuttajien määrään ja etenkin seudun ulkopuoliseen Suomeen suuntautuvaan muuttoon, erityisesti korkeasti koulutettujen osalta.

Muuttoliikkeen ja työmarkkinoiden yhteys

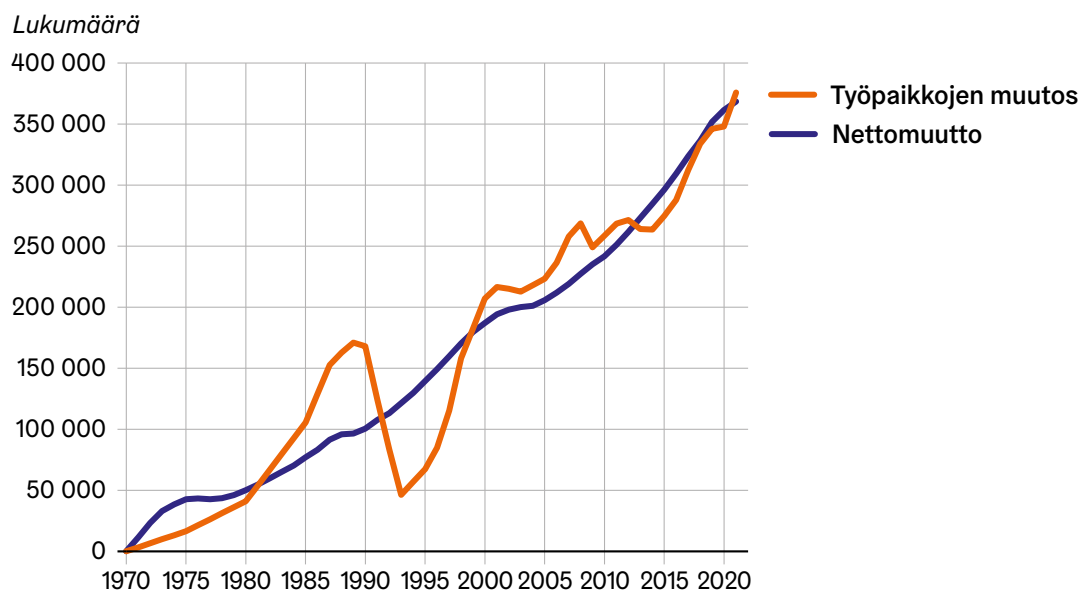
Muuttoliikkeen voimakkaat vaihtelut ovat yhteydessä seudun työmarkkinoihin. Koko Helsingin seudun tasolla työpaikkojen, työllisten määrän, työikäisen väestön sekä nettomuuton välillä on erittäin vahva keskinäinen riippuvuus. Tämä käy havainnollisesti ilmi kuviosta 12, jossa on esitetty työpaikkojen muutos sekä kumulatiivinen nettomuutto vuodesta 1971 vuoteen 2021. Kuluneiden 50 vuoden aikana nettomuuton suoraan aikaansaama väestönkasvu on ollut noin 368 000 henkeä ja työpaikkakasvu noin 376 000 eli lähes yhtä paljon. Työpaikkojen määrän vuosittaiset vaihtelut ovat olleet erittäin suuria verrattuna nettomuuton vaihteluihin, vaikkakin nekin ovat olleet merkittäviä. Ajoittain trendit ovat erkaantuneet, mutta jonkin ajan kuluttua taas lähentyneet toisiaan, sillä pitkäaikainen työpaikkakasvu edellyttää vastaavaa työvoiman tarjonnan lisäystä, ja toisaalta muuttovoitto hiipuu ilman työpaikkakasvun aikaansaamaa vetovoimaa. Kansainvälisestä finanssikriisistä alkaneen taantuman aikana vuosina 2009–2014 Helsingin seudun työpaikkakasvu oli väestönkasvua hitaampaa.

Työmarkkinoiden ja muuttoliikkeen keskinäinen riippuvuus ei perustu siihen, että yksilötason muuttopäätökset olisivat aina välittömässä yhteydessä työnhakuun tai työpaikan saantiin. Monien tutkimusten mukaan yksilötason muuttopäätöksissä ihmissuhteisiin, opiskeluun ja ympäristön vaihtamisen haluun liittyvät syyt ovat yleisiä välittömästi työmarkkinoihin liittyvien tekijöiden rinnalla. Kuitenkin pitemmän ajan kuluessa työmahdollisuudet vaikuttavat merkittävästi siihen, jäävätkö opintojen tai ihmissuhteiden vuoksi aikaisemmin alueelle muuttaneet ihmiset sinne vai muuttavatko

takaisin lähtöalueelleen tai edelleen muualle. Tämä koskee sekä maassamuuttoa että maahanmuuttoa.

Seudullisten työmarkkinoiden muutokset heijastuvat voimakkaasti erityisesti Helsinkiin, koska Helsinki on seudun suurin työpaikka- ja opiskelukeskittymä sekä työmarkkina-alueen ulkopuolelta – kotimaasta ja ulkomailta – muuttavien pääasiallinen sijoittumisalue.

Kuvio 12. Työpaikkojen muutos ja nettomuutto kumulatiivisesti Helsingin seudulla 1971–2021

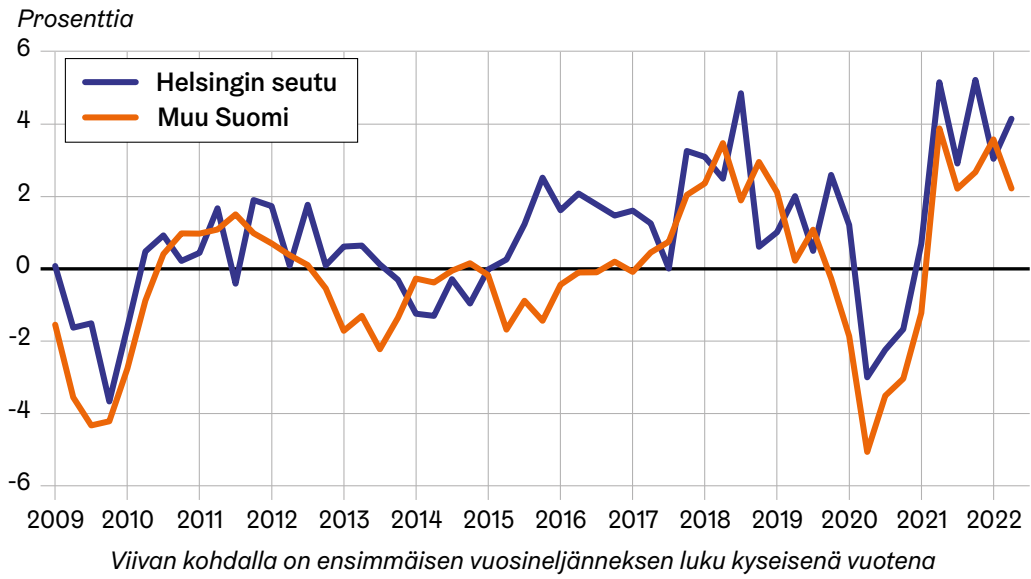
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

Muuttoliike ja suhdannevaihtelut

Helsingin seutu kärsi pitkään 2010-luvun alun finanssikriisin aiheuttamasta talouden taantumasta, mutta seudun talous kääntyi lopulta selvään kasvuun vuonna 2015. Sekä tuotannon että työllisyyden suhteen Helsingin seutu toipui taantumasta aikaisemmin ja voimakkaammin kuin muu Suomi (Kuvio 13). Tämä vaikutti selvästi Helsingin seudun ja muun maan väliseen muuttoliikkeeseen. Helsingin seudun tuotannon kasvu jatkui vahvana vuoden 2019 aikana ja vielä alkuvuonna 2020. Kokonaistuotanto pieneni kuitenkin vuoden 2020 kolmella viimeisellä kvartaalilla koronapandemian seurauksena ja alkoi kasvamaan vasta vuoden 2021 toisella kvartaalilla. Selkeää kasvua oli aina vuoden 2022 ensimmäiseen neljännekseen asti, mutta vuoden toisella neljänneksellä kasvu hiipui jälleen. Vuoden toisen kvartaalilla talouden hiipumiseen vaikutti omalta osaltaan Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen tuoma epävarmuus yleiseen talouskehitykseen.

Tilastokeskuksen haastattelututkimuksena toteutetun työvoimatutkimuksen mukaan työpaikkojen määrä väheni voimakkaasti vuoden 2020 aikana, mutta lähti kasvuun vuoden 2021 aikana ja kasvu jatkui edelleen vuoden 2022 alkupuolella. Helsingin seutu sai vuonna 2020 muuttovoittoa 9 700 henkeä, mutta seuraavana vuonna muuttovoitto oli vajaat 7 000 henkeä. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla Helsingin seudun muuttovoitto alkoi kasvamaan, ja oli toisella neljänneksellä jo suurempaa kuin kahden edellisen vuoden vastaavina ajanjaksoina.

Kuvio 13. Työpaikkamäärän vuosimuutos (%) Helsingin seudulla ja muussa Suomessa neljännesvuosittain 2009–2021

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus

4 Asuntomarkkinat ja väestöennuste

Asuntomarkkinat ja asuntotuotantomahdollisuudet

Asuntomarkkinat vaikuttavat koko seudun tasolla alueloudun ja väestön kehitykseen, koska asuntojen tarjonta on yksi koko seudun kilpailu- ja vetovoimatekijä ja toisaalta asuntojen hinta- ja vuokrataso vaikuttaa rajoitteena tulomuuttoon. Vielä suurempi merkitys asuntomarkkinoilla on seudun sisäiseen väestökehitykseen, jossa seudun sisäinen muuttoliike toimii pääasiallisena sopeutumismekanismiina asuntojen tarjonnan alueellisille eroille. Seudullisilla asuntomarkkinoilla asuntojen tarjonta pohjautuu pääosin olemassa olevaan asuntokantaan, joka jakautuu segmentteihin omistus- ja vuokra-asumisen, talotyyppin, sijainnin ja lukuisten muiden tekijöiden suhteen. Asuntojen uustuotanto määräytyy viime kädessä rakennuttajien tuotantopäätösten kautta. Niihin vaikuttavat vanhojen asuntojen hinnat ja vuokrat, joiden perusteella rakennuttajat arvioivat valmistuvista asunnoista saatavaa tuloa. Kustannuspuolella vaikuttavat rakennuskustannukset, maan hankintakustannukset ja sen taustalla yhteiskunnalliset päätökset, kuten kuntien halukkuus ja mahdollisuudet kaavoittaa maata asuntotuotannolle sekä toteuttaa muut edellytykset, kuten liikenneyhteydet ja paikalliset palvelut. Myös yksittäisten kotitalouksien omakotitalojen rakentamispäätöksiin vaikuttavat suurelta osin samat asiat. Näiden lisäksi asuntotuotantoon vaikuttaa myös yhteiskunnan tuki asuntotuotannolle siihen liittyvine ohjauksineen.

Uustuotannon määrä suhteessa koko asuntokantaan oli 2010-luvulla Helsingin seudulla keskimäärin 2 prosenttia vuodessa. Tästä syystä asuntojen tarjonta sopeutuu hitaasti asumisen kysynnän muutoksiin. Asuntotuotannolla pystytään vasta melko pitkällä aikavälillä vaikuttamaan merkittävästi asuntojen tarjontaan. Koko Helsingin seudulla asuntotuotanto kasvoi merkittävästi vuodesta 2018 alkaen. Kun vuosina 2011–2017 seudulla valmistui keskimäärin 12 000 asuntoa vuodessa, vuosina 2019–2021 vuosittain valmistuneita asuntoja oli lähes 19 000, joista Helsinkiin noin 7 000 asuntoa. Vuosina 2005–2010 seudun asuntotuotanto oli ennätyksellisen matalalla tasolla, vain reilut 8 000 asuntoa vuodessa.

Helsingissä on valmistunut keskimäärin 6 150 asuntoa vuosina 2017–2021, mikä on kaksinkertainen määrä vuosien 2000–2010 keskimääräiseen tasoon verrattuna. Viime vuosina uusista asunnoista vajaa 10 prosenttia on tuotettu käyttötarkoituksen muutoksella.

Helsingin osuus uusista valmistuneista asunnoista on supistunut 2010-luvun jälkeen. Vuonna 2012 Helsingin osuus oli lähes puolet koko seudun asuntotuotannosta. Osuus on sen jälkeen laskenut ja on ollut viime vuosina reilu kolmannes. Espoossa ja Vantaalla tuotanto on kasvanut huomattavasti ja painottuu uusien ratavyöhykkeiden, Kehäradan ja Länsimetron, keskuksiin. Espoon ja Vantaan asuntotuotanto on ollut vakaampaa kuin Helsingissä tai kehyskunnissa. Hiljaisen jakson jälkeen myös kehyskuntien asuntotuotanto on elpynyt. Täälläkin rakentamisen painopiste on siirtynyt omakotitaloista ratavyöhykkeiden taajamien kerrostalokohteisiin. Kuluvan vuosikymmenen alussa vahvistunut kaupunkimaisen asumisen kysynnän kasvu on vaikuttanut selvästi myös Helsingin asuntotuotannon kokonaisuuteen. Kysyntään on vastattu kantakaupungin suurten projektialueiden tarjoamien tuotantomahdollisuuksien ansioista.

Vaikka asuntotuotanto lisääntyi 2010-luvulla sekä Helsingissä että koko seudulla, määrä ei riittänyt vastaamaan nopean väestönkasvun aikaansaamaan asuntokysyntään. Tämä on näkynyt asuntojen hinta- ja vuokratason erojen kasvuna yhtäältä pääkaupunkiseudun ja muun Suomen välillä ja toisaalta pääkaupunkiseudun eri alueiden välillä. Vuosikymmenien ajan kasvanut asumisväljyys kääntyi 2000-luvun puolivälissä

jopa pieneen laskuun Helsingissä ja kasvu pysähtyi myös muualla pääkaupunkiseudulla eikä parin viime vuoden pienestä kasvusta huolimatta varsinaista väljyyskehityksen kasvua ole juuri havaittavissa. Sen sijaan muualla seudun kehyskunnissa ja muussa Suomessa asumisväljyyden kasvu on jatkunut vain lievästi hidastuen koko 2000-luvun ajan.

Rahoitusmarkkinoiden voimakkaat muutokset sekä väestönkasvun, työllisyyden ja tulojen vaihtelut yhdistettynä tarjonnan hitaaseen sopeutumiseen saavat aikaan suuria vaihteluita asuntojen hinnoissa ja asuntotuotannon määrässä. Silti monista hyvin tunnetuista kitkatekijöistä huolimatta, pitkällä aikavälillä asuntojen tarjonta sopeutuu tutkimusten mukaan kohtuullisen hyvin asuntokysynnän muutoksiin. Väestöprojektioidissa Helsingin seudun asuntomarkkinoiden arvioidaan sopeutuvan asuntotuotannon avulla väestönkasvun ja asumisväljyyden nousun aikaansaamaan kysynnän lisäykseen pitkän ajan kuluessa, vaikka lyhyellä ajalla ilmenee monenlaisia kitkatekijöitä. Sen sijaan asuntojen hintojen ja markkinavuokrien ero muuhun maahan verrattuna tuskin tulee supistumaan.

Tonttimaan tarjonta ja asuntotuotannon mahdollisuudet

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) vuosille 2020–2031 allekirjoitettiin 8.10.2020. Tavoitteena on 200 000 asunnon rakentaminen Helsingin seudulla koko jakson aikana (keskimäärin 16 700 asuntoa/vuosi), joista 90 prosenttia sijoittuu seudullisesti ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille. (Helsingin seudun kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2020–31, Sopimuksen liite 1).

Helsingin osalta tavoitteena on vuosina 2020–2023 keskimäärin 6 600 asuntoa ja koko seudulla 16 500 asuntoa vuodessa. Vastaavat tavoitteet on asetettu asuntotonttien kaavoitukselle sopimusjakson ajaksi: Helsingin seutu 6 miljoonaa kerrosneliömetriä (kem²) ja Helsinki 2,4 milj. kem² tavoitekaudella 2020–2023.

Helsingin vuonna 2020 hyväksytyssä kaupunkistrategiassa tavoitteena oli vähintään 7 000 uuden asunnon rakentaminen vuonna 2022 ja vähintään 8 000 asunnon rakentaminen vuodesta 2023 eteenpäin. Tavoitteena on myös huolehtia asuntotuotannon edellytyksistä kaavoittamalla vuosittain vähintään 700 000 kerrosneliömetriä asuntokerrosalaa.

Koko Helsingin seudun 14 kunnassa arvioidaan asemakaavoissa olevan laskennallisesti hieman yli 10 miljoonan kerrosneliömetrin varanto asuntotuotantoon, ja koko seudun tasolla asuntotuotantomahdollisuuksia voidaankin pitää riittävinä.

Helsingin laskennallinen asumisen asemakaavavaranto vuoden 2022 alussa oli 3,11 milj. kem², josta 2,14 milj. kem² oli kerrostalovarantoa. Laskennallisen varannon ajallinen riittävyys MAL 2020–2023 tavoitteen mukaisella kaikella asuntorakentamisella on 5,5 vuotta, ja kerrostalorakentamisella 4,7 vuotta. Todellisuudessa suuri merkitys on tonttien rakentamisasteella. Helsingin asemakaavavarannosta tyhjillä tai lähes tyhjillä tonteilla, jotka rakentuvat huomattavasti nopeammin ja varmemmin, oli 2,0 milj. kem², josta kerrostalovarantoa oli 1,7 milj. kem². Tyhjen ja lähes tyhjen tonttien kerrostalovaranto mahdollistaa laskennallisesti 3,8 vuoden tavoitteen mukaisen rakentamisen. (<https://www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/tonttivaranto/>, HSY 2022).

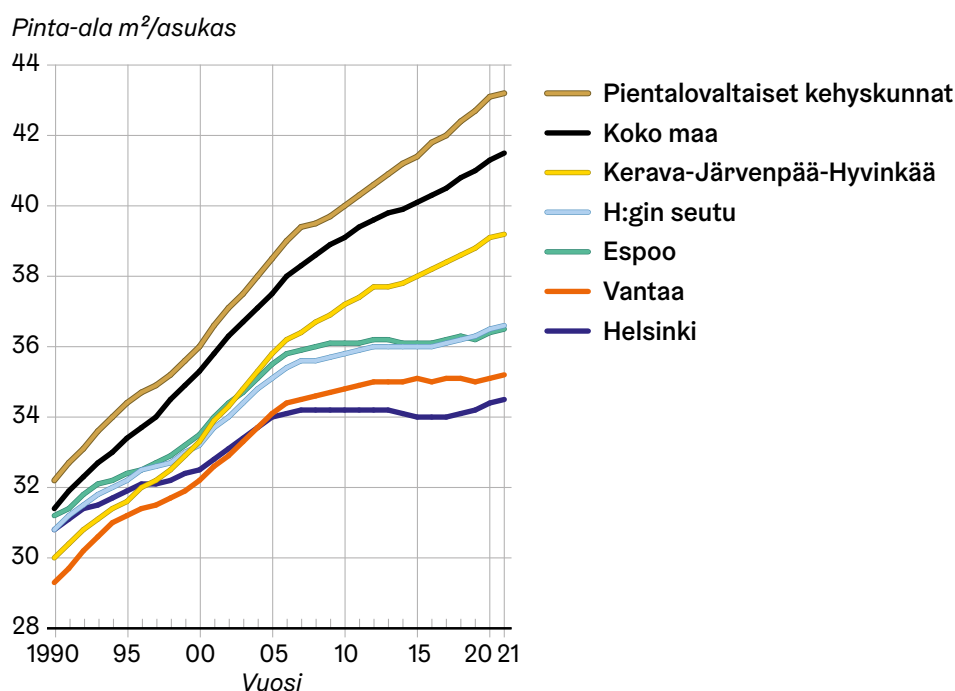
Lisääntyneen kaavoituksen ansiosta varanto on kääntynyt kasvuun Helsingissä. Tästä huolimatta aidosti käytettävissä olevan varannon niukkuus ja muut asuntotonttien luovuttamisen hidasteet saattavat rajoittaa myös tulevana vuosina toteutuvaa asuntotuotantoa sekä mahdollisesti myös väestönkasvua, mikäli se nopeutuu uudelleen vuosien 2012–2017 tasolle.

Asumiskysynnän muutokset

Asumisväljyyden kehitys on asuntokannan kasvutarpeen suhteen ratkaiseva tekijä. Helsingin seudulla asumisväljyys kasvoi 1990–2005 keskimäärin noin 0,3 kerrosneliömetriä/henkilö/vuosi. Tämä merkitsi sitä, että keskimäärin noin kolmannes asuntotuotannosta meni asumisväljyyden kasvuun ja kaksi kolmannesta väestönkasvun aikaansaaman kysynnän tyydyttämiseen. Väljyyden kasvu kuitenkin hidastui merkittävästi ja vuosina 2007–2016 seudun asumisväljyyden kasvu oli peräisin kehyskuntien kehityksestä, koska Helsingissä ja muullakin pääkaupunkiseudulla väljyyden kasvu jopa laski viime vuosien saakka. Väestönkasvun hidastuminen ja kasvanut asuntotuotanto ovat kuitenkin viime vuosina kasvattaneet asuttujen asuntojen asumisväljyyttä Helsingissä. Kun vuonna 2017 helsinkiläisten asumisväljyys oli 34,0 m²/asukas, vuoden 2021 loppuun mennessä väljyys oli kasvanut 34,5 neliöön asukasta kohti. (Kuvio 14)

Tyhjien asuntojen määrä pysyi tasaisena aina vuoteen 2019 saakka, mutta vuosina 2020–2021 niiden määrä kasvoi alle 7 prosentista hieman yli 8 prosenttiin. Ilmiö on saattanut monimuotoistua koronapandemian myötä, mutta tarkkaa tietoa sen syistä ei ole. Osa tyhjästä asunnoista selittyy kuitenkin asuntomarkkinoiden normaalilla toiminnalla. Tyhjen ja tilapäisesti asuttujen asuntojen tilastoinnissa on ollut epätarkkuutta, mikä omalta osaltaan vaikeuttaa ilmiön tutkimista.

Kuvio 14. Asumisväljyyden kehitys kerrosneliömetriä (m²) /asukas 1990–2021

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Asunnot ja asuinolot, Tilastokeskus

Aikaisempina vuosina laadittujen väestöprojektioiden yhteydessä on arvioitu tarvittavaa asuntokannan kasvua kussakin projektiovaihtoehdossa eri väljyyskehitysvaihtoehtojalla Helsingin seudulla ja Helsingissä. Nämä laskelmat ovat toimineet perustana arvioitaessa seuraavina vuosikymmeninä tarvittavan tonttimaatarjonnan ja sen edellyttämän kaavoituksen volyymin. Asuntokannan kasvu syntyy asuntotuotannosta vähennettynä asuntokannan poistumalla. Näiden vaihtoehtojen vaikutuksesta tarvittavan asuntotuotannon määrään eri ennustevaihtoehdoissa on esitetty laskelmia raportissa Laakso (2012).

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) ja maankäyttösuunnitelman (MASU 2015) laadinnan lähtötiedoksi laaditussa seudun nopean kasvun väestöprojektiossa vuoteen 2050 asti oletettiin asumisväljyyden muutoksen hidastuvan mutta samalla eriytyvän Helsingin seudulla alueellisesti. Helsingin kantakaupungissa keskimääräisen asumisväljyyden ei odotettu enää juuri kasvavan, kun taas toisessa ääripäässä kehyskuntien maalaiskunnissa väljyyden oletettiin edelleen nousevan aikaisempien vuosien tapaan, mutta hidastuen. Helsingin esikaupunkien, Espoon, Vantaan ja kehyskaupunkien väljyyskehityksen oletetaan sijoittuvan näiden äärivaihtoehtojen väliin. Vuoteen 2021 ulottuva tarkastelu osoittaa juuri näin käyneen.

5 Väestöprojektoiden aluetaloudelliset ja demografiset oletukset

Väestöprojektoiden aluetaloudelliset oletukset

Helsingille ja Helsingin seudulle on normaalisti tehty kolme väestöprojektiovaihtoehtoa, jotka perustuvat erilaisiin seudun taloudellisen kehityksen skenaarioihin. Tänä vuonna laadittiin vain perusvaihtoehto, koska riittäviä tilastotietoja koronapandemian aikaansaamista vaikutuksista Helsingin ja koko seudun väestökehitykseen ei toistaiseksi ole käytettävissä. Projektion lähtökohtana on Helsingin ja seudun väestö 31.12.2021 ja projekti on laadittu vuoteen 2060 asti. Nopean ja hitaan kasvun vaihtoehdot on laadittu vuonna 2020.

Kaikki projektiot ovat lähtökohtaisesti luonteeltaan tasaisen kasvun laskelmia, joissa ei pyritä ennakoimaan suhdannevaihteluiden ajoittumista ja suuruutta, aivan ensimmäisiä vuosia lukuun ottamatta. Todellisuudessa sekä talouden että väestön kehitys tulee tulevaisuudessa olemaan Helsingin seudulla syklistä, kuten on ollut aikaisemminkin.

Laskelmat perustuvat aluetaloudellisiin ja Helsingin seudun asuntomarkkinoita koskeviin oletuksiin, jotka kuvataan tiiviisti seuraavassa. Aikaisemmin laadituista nopean ja hidastuvan kasvun vaihtoehdoista ja uudesta perusvaihtoehdosta muodostuu haarukka, jonka vaihteluvälin rajaamaan väestökehitykseen on perusteltua varautua. Helsingin yleiskaavan ja Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2015) laadinnan lähtökohtana oli varautuminen nopeaan kasvuvaihtoehtoon, jotta pystytään varautumaan pitkäjänteisesti kasvun vaatimuksiin liikennejärjestelmälle ja maankäytölle sekä luomaan edellytyksiä kestäväen kasvun toteutumiselle.

Nopea vaihtoehto (laadittu 2020) perustuu taloudelliseen skenaarioon, jonka mukaan Helsingin seudun talous on elpynyt nopeasti koronapandemian aiheuttamasta talouden taantumasta ja jatkossa tuotanto ja työllisyys kasvavat pitkällä ajalla jonkin verran nopeammin kuin EU-alue keskimäärin ja myös nopeammin kuin Suomi kokonaisuutena. Nopeampi kasvu perustuu oletukseen, että Helsingin seutu pysyy toimivana ja kilpailukykyisenä alueena, joka hyödyntää kasautumis- ja saavutettavuusetujaan ja on vetovoimainen sijoittumispaikka kilpailukykyiselle ja kasvavalle yritystoiminnalle. Lisäksi oletetaan, että Helsingin seutu pystyy kaavoittamaan riittävästi tonttimaata väestönkasvun edellyttämälle asuntotuotannolle ja että alueen liikennejärjestelmä ja palveluverkosto pystytään pitämään jatkuvasti taloudellisesti ja toiminnallisesti korkeatasoisina.

Nopeassa vaihtoehdossa Helsingin seudun muuttovoiton oletetaan olevan koko jakson ajan (vuoteen 2060 asti) vuosittain jonkin verran vuosien 2015–2019 keskimääräistä tasoa suurempaa. Muuttovoitosta kaksi kolmannesta odotetaan tulevan maahanmuuttajista vuosina 2022–2036 ja sen jälkeen vajaa 60 prosenttia. Helsingin oletetaan saavan kaksi kolmannesta koko seudun muuttovoitosta, mutta Helsinki menettää vastaavasti seudun ulkopuolelta ja ulkomailta saamastaan muuttovoitosta muuttotappiona muualle Helsingin seudulle aluksi kolmanneksen ja vuoden 2035 jälkeen viidenneksen.

Perusvaihtoehto perustuu taloudelliseen skenaarioon, jonka mukaan Helsingin seutu on elpynyt hitaammin talouden taantumasta ja pitkällä ajalla seudun tuotanto ja työllisyys kasvavat vain hieman nopeammin kuin Suomi ja EU-alue keskimäärin. Nopeaan vaihtoehtoon verrattuna vetovoima ei ole yhtä vahva. Helsinki ja koko Helsingin seutu pystyvät kuitenkin kaavoittamaan riittävästi tonttimaata jonkin verran hitaamman väestönkasvun edellyttämälle asuntotuotannolle.

Perusvaihtoehdossa Helsingin seudun muuttovoiton oletetaan olevan vuosina 2023–2036 samaa luokkaa kuin vuosien 2012–2019 keskiarvo 13 300. Vuonna 2022 muuttovoiton oletetaan olevan kuitenkin hieman tätä pienempi. Muuttovoiton oletetaan alenevan 2036 jälkeen alle 10 000 asukkaaseen vuodessa perustuen näkemykseen, että Suomessa muuttoalttiit ikäluokat alenevat merkittävästi.

Helsingissä seudun sisäisen muuttotappion odotetaan kasvavan 2010-luvun poikkeuksellisen matalasta tasosta, mutta ei kuitenkaan niin suureksi kuin 2000-luvun alkupuolella. Muusta Suomesta saatavan muuttovoiton ennustetaan myös supistuvan, mutta ulkomailta saatavan muuttovoiton ennakoidaan kasvavan vastaavalla määrällä nykytasosta. Helsingin odotetaan saavan kaksi kolmasosaa Helsingin seudulle tulevas-ta seudun ulkopuolisesta muuttovoitosta.

Hidastuvassa vaihtoehdossa (laadittu 2020) oletetaan, että koronapandemia ja muut kriisit aiheuttavat pitkäaikaisia häiriöitä Suomen ja koko maailman talouteen. Si-ten seudun tuotanto ja työllisyys kasvavat perusvaihtoehtoa selvästi hitaammin. Lisäksi hidastuvan kehityksen vaihtoehdossa syntyvyys on muita vaihtoehtoja matalampi koko ennustekauden ajan, ja tällä on iso merkitys lasten määrien kehitykseen. Syntyvyyden lasku vaikuttaa huomattavasti varhaiskasvatus- ja koulupalveluiden tarpeeseen. Hidas-tuvassa vaihtoehdossa Helsingin muuttovoiton oletetaan olevan vuosina 2022–2035 kolmanneksen ja sen jälkeen 10 prosenttia perusvaihtoehtoa matalampi.

Väestöprojektion demografiset oletukset

Syntyneiden määrän laskenta perustuu hedelmällisyysikäisten (15–49-v.) naisten yksivuotisikäluokittaisiin erikoishedelmällisyyslukuihin, joina käytetään viimeisen viiden vuoden (2017–2021) keskimääräisiä lukuja, jotka on laskettu erikseen Helsingistä ja muualta Helsingin seudulta. Hedelmällisyys kasvoi vuonna 2021, joten ennusteessa käytetty syntyvyysoletus on edellistä ennustetta korkeampi. Samoja lukuja käytetään muuttumattomina koko projektioperiodin ajan.

Kuolleiden määrän laskenta perustuu Tilastokeskuksen naisille ja miehille erikseen laskettuihin yksivuotisikäluokittaisiin kuolemanvaaralukuihin, joiden perusluvut on las-kettu viiden vuoden (2016–2020) keskiarvoina erikseen Helsingille ja muualle seudul-le. Projektiossa on huomioitu kuolemanvaaran alentuminen ennustekauden aikana. (Kuolleisuuskertoimet iän ja sukupuolen mukaan kunnittain, 2021–2040; Väestöen-nuste 2021, Tilastokeskus)

6 Helsingin ja Helsingin seudun väestöprojektiot

Helsinki

Helsingissä oli 658 457 asukasta vuoden 2021 lopussa. **Perusvaihtoehtoon** mukaisen väestöprojektion mukaan väestö kasvaa 700 000 asukkaaseen vuoden 2028 aikana sekä 824 000 asukkaaseen vuonna 2050 (Kuvio 15; Taulukko 1). Vuoden 2021 lopusta Helsingin väestö kasvaa vuoden 2036 loppuun mennessä 96 000 asukkaalla ja vuoden 2060 loppuun mennessä 212 000 asukkaalla.

Helsingin väestönkasvu oli 2010-luvulla keskimäärin 7 000 asukasta vuodessa. Kasvu hidastui vuosina 2018–2019 etenkin siksi, että Espoo ja Vantaa kasvattivat asuntotuotantoaan merkittävästi ja lähtömuutto Helsingistä kasvoi. Vuoden 2020 kasvu jäi koronapandemiasta johtuen hieman yli 3 000 henkeen ja vuonna 2021 kasvu pieneni edelleen ollen 1 500 henkeä. Vuoden 2021 väestönkasvu oli alin 15 vuoteen. Vuoden 2022 tammi-heinäkuun kasvu oli 2 800 henkeä, mikä oli kahta edellisvuotta korkeampi määrä, mutta matalampi kuin vuonna 2019.

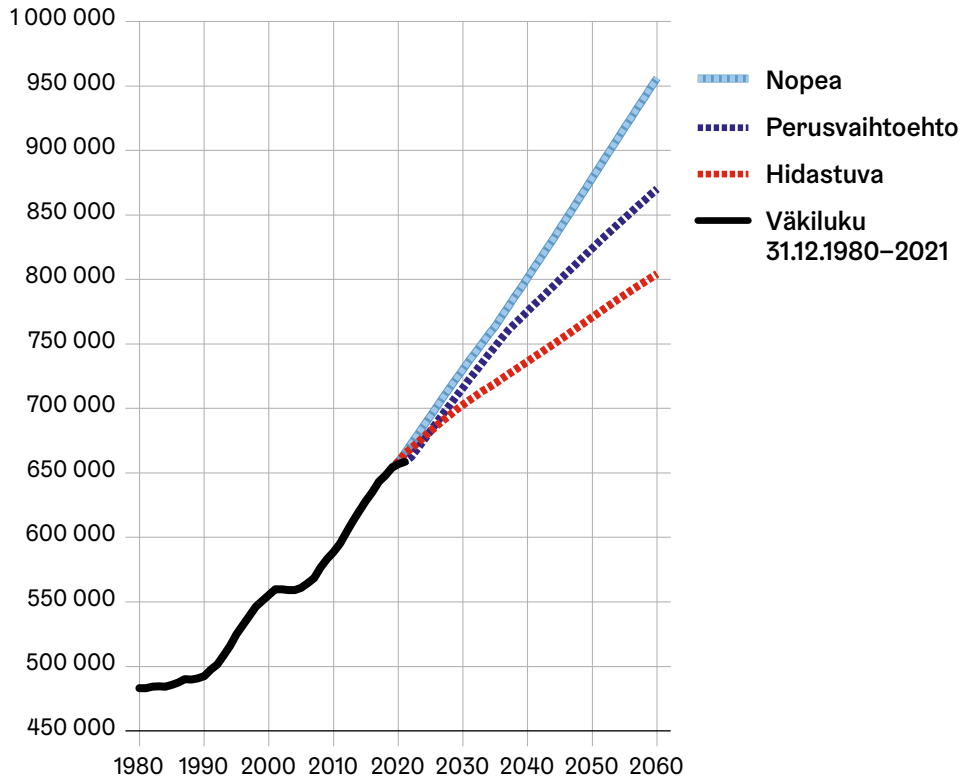
Vuoden 2022 väestönkasvun ennustetaan olevan 3 900 henkeä. Vuodesta 2023 eteenpäin kasvun ennustetaan lisääntyvän keskimäärin 6 700 asukkaaseen vuodessa aina vuosikymmenen loppuun asti. Vuodesta 2030 lähtien kasvun ennustetaan hidastuvan sekä kasvavan kuolleisuuden että pienentyvän muuttovoiton myötä. Vuosittaisen väestönkasvun ennustetaan olevan 2030-luvulla noin 0,9 prosenttia ja 2040-luvulla 0,6 prosenttia.

Helsingin arvioidaan saavan etenkin ennustekauden alkuvuosina enemmän muuttovoittoa Helsingin seudun ulkopuolisesta Suomesta tulevista muuttajista (joista osa on ulkomaalaistaustaisia) kuin ulkomailta muuttavista ulkomaalaisista. Helsingin seudun sisäisen muuttoliikkeen arvioidaan olevan Helsingille tappiollista koko ennustekauden ajan. Muuttotappioksi oletetaan 4 000 henkeä vuonna 2022 ja 3 200 henkeä vuodessa vuodesta 2023 eteenpäin. Helsingin muuttotappio seudun muihin kuntiin oletetaan olevan suhteellisesti samaa luokkaa kuin 2000-luvulla keskimäärin. Uudessa ennusteessa syntyvyyden oletetaan olevan edellistä ennustetta korkeampaa koko ennustejaksolla. Luonnollisen väestönkasvun oletetaan pysyvän nykytasolla vain 2020-luvun puoliväliin saakka, ja sen jälkeen väestön ikääntymisen myötä tulevan kuolleisuuden kasvun vuoksi luonnollinen kasvu alkaa hidastua. 2040-luvulla luonnollisen väestönkasvun ennustetaan olevan alle 1 000 henkeä vuodessa.

Vuonna 2020 laaditussa nopeassa vaihtoehtodossa Helsingin väestön arvioidaan ylittävän 700 000 vuonna 2025 ja kasvavan lähes 880 000 asukkaaseen vuonna 2050 (Kuvio 15). Ennustekauden lopussa vuonna 2060 Helsingin väkiluvun ennustetaan olevan 950 000 asukasta. **Hidastuvan kasvun vaihtoehtodossa** Helsingin väestön arvioidaan kasvavan 700 000 henkeen vuonna 2030 ja väkiluvun ennustetaan kasvavan 800 000 asukkaaseen vasta vuoteen 2060 mennessä.

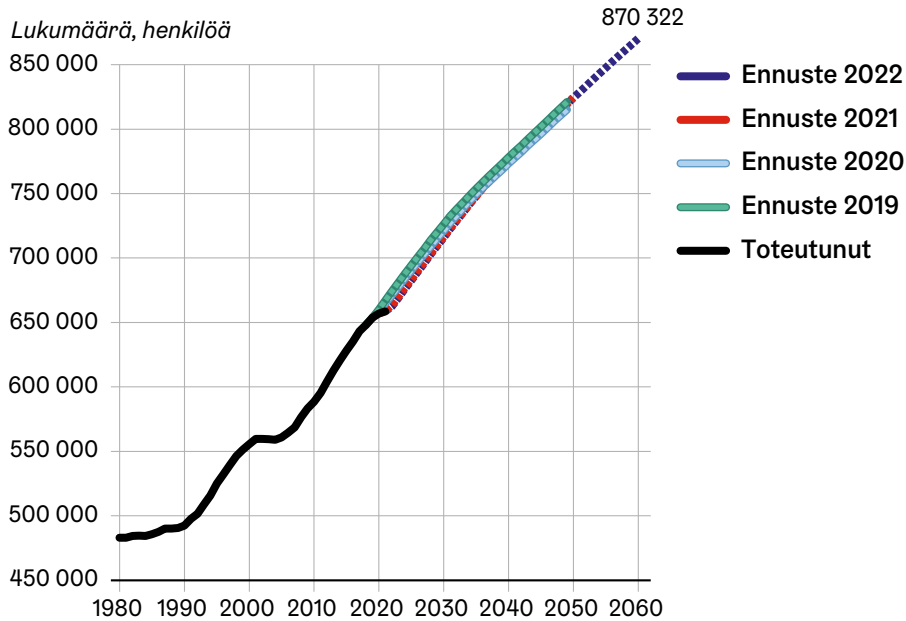
Kuvio 15. Helsingin väestö 31.12.1980–2021 ja väestöprojektioiden vaihtoehdot vuosille 2022–2060

Lukumäärä, henkilöä

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Kuvio 16. Helsingin väestö 31.12.1980–2021 sekä väestöprojektion perusvaihtoehto laadintavuosilta 2019–2022

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Taulukko 1. Helsingin väestö 31.12.2021 ja ennusteen perusvaihtoehto 2022–2060 ikäryhmittäin (Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut))

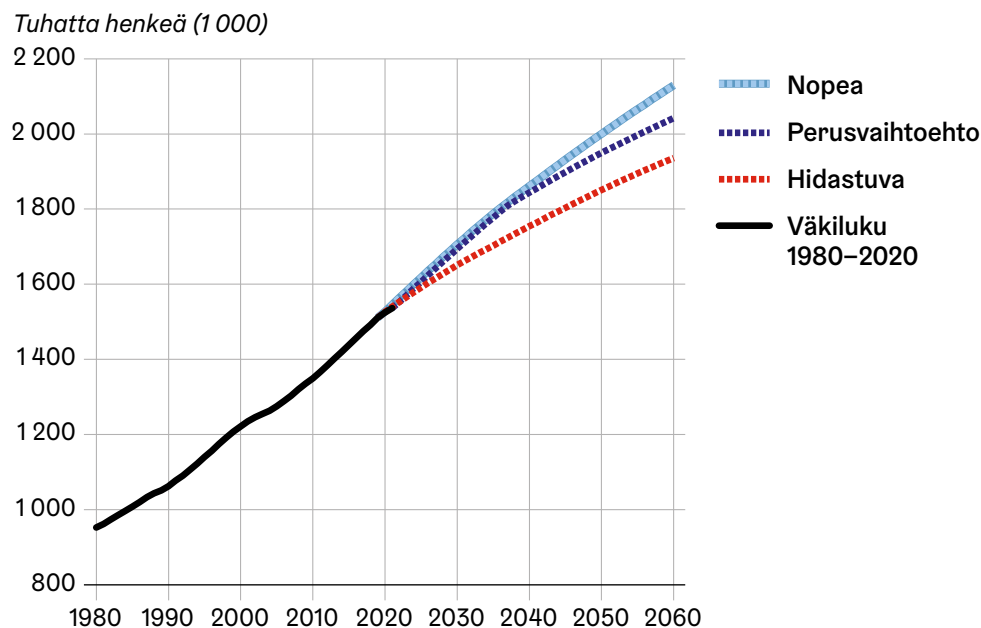
Vuosi	Väestö	0–14		15–29		30–44		45–59		60–74		75+	
		Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
2021	658 457	94 335	14,3	130 475	19,8	164 240	24,9	118 172	17,9	97 941	14,9	53 294	8,1
2022	662 376	94 903	14,3	129 286	19,5	165 794	25,0	118 655	17,9	97 708	14,8	56 031	8,5
2023	669 126	95 375	14,3	129 945	19,4	167 756	25,1	119 435	17,8	98 034	14,7	58 581	8,8
2024	675 898	95 759	14,2	130 761	19,3	169 580	25,1	120 390	17,8	98 538	14,6	60 870	9,0
2025	682 676	95 937	14,1	132 147	19,4	170 950	25,0	121 521	17,8	99 460	14,6	62 660	9,2
2030	716 087	96 392	13,5	141 168	19,7	173 030	24,2	133 031	18,6	102 057	14,3	70 408	9,8
2035	748 150	99 387	13,3	145 507	19,4	174 022	23,3	149 662	20,0	102 489	13,7	77 083	10,3
2040	775 434	100 980	13,0	147 271	19,0	175 478	22,6	159 152	20,5	107 772	13,9	84 782	10,9
2045	799 902	102 899	12,9	146 700	18,3	181 480	22,7	160 280	20,0	118 929	14,9	89 613	11,2
2050	824 197	105 021	12,7	149 137	18,1	182 937	22,2	159 810	19,4	134 435	16,3	92 856	11,3
2055	847 575	106 204	12,5	150 502	17,8	183 842	21,7	160 655	19,0	143 799	17,0	102 573	12,1
2060	870 322	106 703	12,3	152 441	17,5	183 354	21,1	166 828	19,2	145 505	16,7	115 492	13,3

Helsingin seutu

Koko **Helsingin seudulla** (14 kuntaa) oli 1 536 139 asukasta vuoden 2021 lopussa. Ennusteen **perusvaihtoehtoon** mukaan seudun väestö kasvaa kahteen miljoonaan asukkaaseen vuonna 2056 (Kuvio 17; Taulukko 2). Seudun väestön ennustetaan kasvavan 100 000 hengellä vuoden 2027 loppuun mennessä, reilulla 300 000 hengellä vuoteen 2040 ja 410 000 hengellä 2050-luvun alkuun mennessä.

Nopeassa vaihtoehdossa seudun väestö kasvaa vuoteen 2060 mennessä 2,13 miljoonaan asukkaaseen (muutos 600 000 henkeä) ja **hidastuvan kasvun vaihtoehto** kasvattaisi väestöä 410 000 hengellä, jolloin asukasluku olisi 1,94 miljoonaa vuonna 2060 (Kuvio 17).

Kuvio 17. Helsingin seudun väestö 31.12.1980–2021 ja väestöprojektioiden vaihtoehdot vuoteen 2060

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Taulukko 2. Helsingin seudun väestö 31.12.2021 ja ennusteen perusvaihtoehto 2022–2060 iän mukaan (Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).)

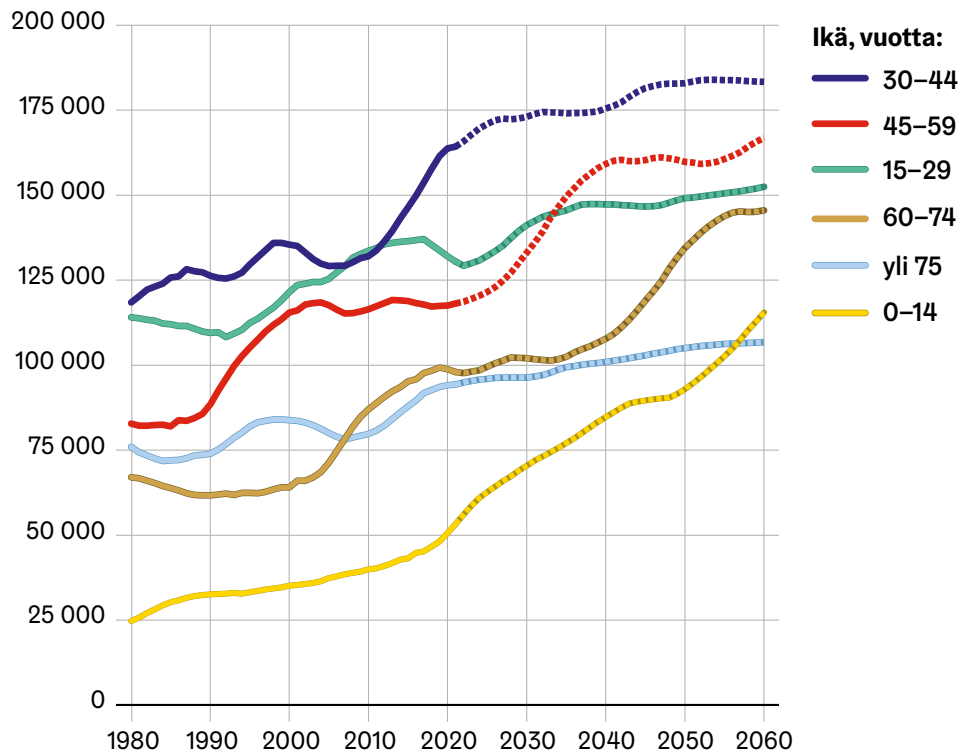
Vuosi	Väestö	0–14		15–29		30–44		45–59		60–74		75+	
	Lkm	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
2021	1 536 139	249 163	16,2	287 863	18,7	358 009	23,3	292 259	19,0	230 853	15,0	117 992	7,7
2022	1 552 528	249 502	16,1	287 830	18,5	364 152	23,5	294 450	19,0	231 232	14,9	125 363	8,1
2023	1 570 506	249 413	15,9	289 452	18,4	370 613	23,6	296 196	18,9	232 265	14,8	132 567	8,4
2024	1 588 477	249 346	15,7	290 945	18,3	376 637	23,7	298 281	18,8	234 226	14,7	139 042	8,8
2025	1 606 408	248 965	15,5	293 455	18,3	382 101	23,8	300 646	18,7	236 831	14,7	144 410	9,0
2030	1 694 156	249 132	14,7	309 691	18,3	396 172	23,4	323 682	19,1	248 174	14,6	167 306	9,9
2035	1 777 419	257 643	14,5	315 252	17,7	404 255	22,7	359 334	20,2	254 584	14,3	186 352	10,5
2040	1 843 892	261 267	14,2	312 934	17,0	407 015	22,1	388 460	21,1	266 625	14,5	207 591	11,3
2045	1 898 247	262 999	13,9	309 719	16,3	413 975	21,8	398 869	21,0	288 742	15,2	223 943	11,8
2050	1 949 442	263 381	13,5	315 615	16,2	411 082	21,1	401 630	20,6	321 717	16,5	236 017	12,1
2055	1 997 070	261 892	13,1	318 067	15,9	406 229	20,3	402 115	20,1	350 025	17,5	258 742	13,0
2060	2 042 140	260 676	12,8	319 848	15,7	403 198	19,7	409 531	20,1	361 331	17,7	287 556	14,1

Helsingin väestöprojektiio ikäryhmittäin

Helsingin väestön ikärakenne tulee muuttumaan merkittävästi seuraavien vuosikymmenien aikana. Ikärakenteessa suurin muutos tulee olemaan iäkkäiden asukkaiden määrän ja väestöosuuden kasvu (Kuvio 18). Lasten, nuorten ja työikäisten määrissä tulee tapahtumaan ikäryhmien välisiä siirtymiä.

Kuvio 18. Helsingin väestö ikäryhmittäin (15-v.) 31.12.1980–2021 ja ennusteen perusvaihtoehto vuosille 2022–2060

Lukumäärä, henkilöä

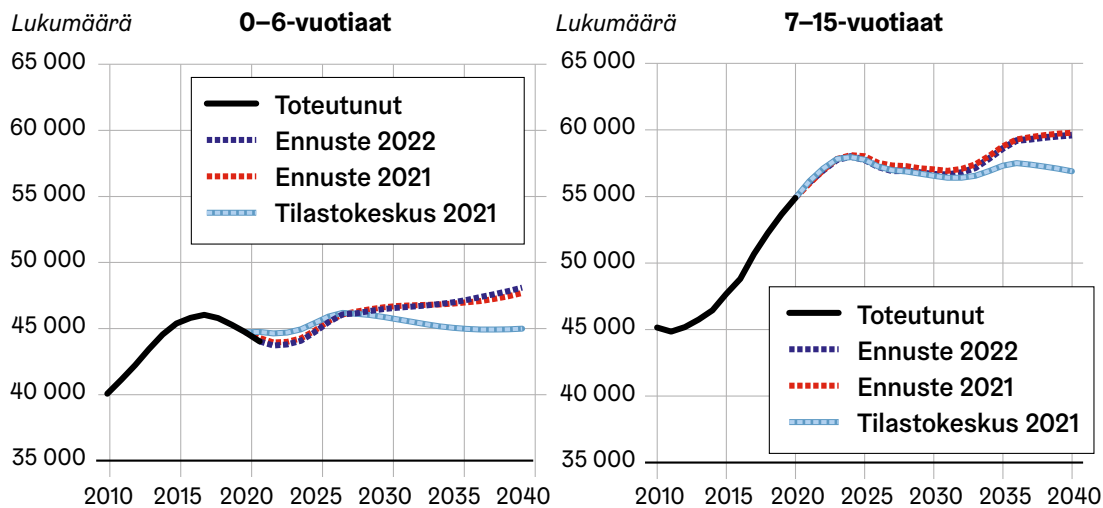
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

0–6-vuotiaiden lasten määrän viime vuosikymmenellä alkanut kasvu kääntyi laskuun vuoden 2018 aikana etenkin syntyvyyden nopean alenemisen takia. Syntyvyys kuitenkin kasvoi vuosina 2020–2021 ja uusi ennuste on korkeampi kuin edellinen. Perusvaihtoehdossa lasten määrä on hieman nykyistä alempi ennusteen kahtena ensimmäisenä vuotena, mutta lähtee sen jälkeen kasvuun. 2020-luvun jälkipuolelta alkava kasvu jatkuu siten, että vuonna 2040 Helsingissä on 4 000 lasta nykyistä enemmän (Kuvio 19).

Peruskouluikäisten 7–15-vuotiaiden määrä kääntyi nousuun 2010-luvun alussa ja kasvun ennakoita jatkuvan 2020-luvun puoliväliin saakka (Kuvio 19). Vuonna 2024 peruskouluikäisiä on 1 900 henkeä enemmän kuin nyt. Syntyvyyden aleneminen 2010-luvulla näkyy tulevina vuosina siten, että ikäryhmän kasvu pysähtyy vuoden 2025 jälkeen, mutta 2030-luvun alussa ennustetaan alkavan uuden kasvuvaiheen ja ikäluokan koko kasvaa 3 100 henkeä nykyistä korkeammaksi vuoden 2036 loppuun mennessä.

Toisen asteen ikäluokan, 16–18-vuotiaiden muutaman vuoden kestänyt lasku kääntyi viime vuonna selvään nousuun ja ikäluokan ennustetaan kasvavan 3 800 hengellä vuoden 2030 loppuun mennessä.

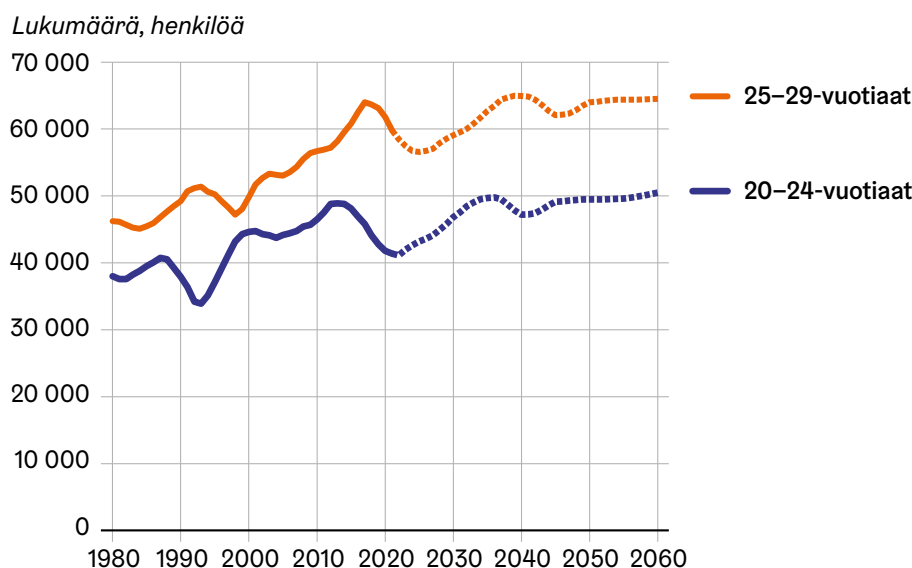
Kuvio 19. Helsingin varhaiskasvatus- ja peruskouluikäiset 31.1.1990–2021 ja ennustevaihtoehdot vuoteen 2040

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Nuorten aikuisten (20–24-vuotiaat) määrä kasvoi Helsingissä voimakkaasti 1990-luvun puolivälistä vuoteen 2014 asti, jolloin tapahtui käänne laskuun (Kuvio 20). Ryhmän väestömäärä lähtee kasvuun heti ennustekauden alusta, ja vuonna 2030 20–24-vuotiaita on 5 400 henkeä enemmän kuin vuoden 2021 lopussa. Kasvu jatkuu aina 2030-luvun puoliväliin saakka. 25–29-vuotiaiden määrä laskee tämän vuosikymmenen puoleenväliin saakka, mutta kääntyy sen jälkeen kasvuun, joka jatkuu aina 2040-luvun alkuun saakka.

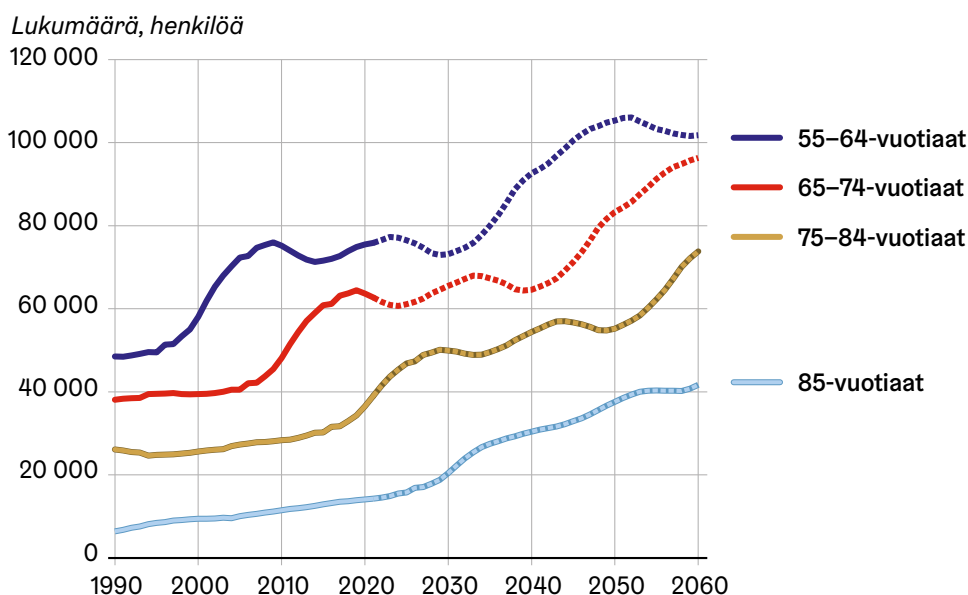
Kuvio 20. Helsingin 20–29-vuotiaat ikäryhmittäin 31.12.1990–2021 ja ennusteen perusvaihtoehto vuoteen 2060

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Ikääntyneiden määrä tulee kasvamaan, mutta ikäluokkien suurten kokoerojen vuoksi ikäryhmien muutokset ovat erilaisia ikäryhmien välillä (Kuvio 21). Erityisesti suurten ikäluokkien (vv. 1945–1949 syntyneet) ikääntymisen eteneminen vaikuttaa kehitykseen. 55–64-vuotiaiden ikäryhmään kuuluvien määrä laski 2010-luvun alkuvuosina, mutta kääntyi vuosikymmenen puolessa välissä kasvuun, joka kestää tämän vuosikymmenen puoleen väliin saakka. Sen jälkeen ikäluokkaan kuuluvien määrä jälleen laskee, kunnes 2030-luvun alussa lähtee uuteen kasvuun. 65–74-vuotiaiden määrä kasvoi 2010-luvulla jyrkästi, mutta nyt kasvu on pysähtynyt, sillä suuret ikäluokat siirtyvät seuraavaan ikäryhmään. Vastaavasti 75–84-vuotiaiden määrä alkaa kasvaa nopeasti. Yli 85-vuotiaiden määrä kasvaa tasaisesti 2030-luvulle asti, minkä jälkeen kasvu nopeutuu huomattavasti. Heidän määränsä tulee olemaan lähes kaksinkertainen verrattuna nykyiseen jo 2030-luvun puolivälissä.

Kuvio 21. Helsingin yli 55-vuotiaat ikäryhmittäin 31.12.1990–2021 ja ennusteen perusvaihtoehto 2022–2060

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

7 Alueittainen väestöennuste 2021–2036

Ennustemenetelmä

Helsingin alueittainen ennuste laaditaan osa-alueitasolle. Menetelmä koostuu kolmesta osasta:

- Vanhan rakennuskannan ennuste
- Uuden rakennuskannan ennuste
- Ennusteiden yhdistäminen ja täsmääminen koko kaupungin ennusteeseen

Alueittainen ennuste lasketaan erikseen vanhassa asuntokannassa asuvalle väestölle ja uustuotantoon muuttavalle väestölle. Näiden kahden ennusteen summa täsmätään koko kaupungin ennusteeseen siten, että ennusteiden väestömäärät täsmäävät yksivuotisikäluokittain ja sukupuolittain. Ennuste lasketaan osa-alueille vuosittain ja yksivuotisikäluokittain. Tänä vuonna ennustejakso on 15 vuotta.

Vanhan asuntokannan ennuste

Vanhan kannan ennusteessa otetaan huomioon syntyvyyden, kuolleisuuden ja muuttoliikkeen alueelliset erot. Muuttoliikkeen tulevan kehityksen arvioinnissa käytetään alueiden tulo- ja lähtömuuttoaineistoja, joista lasketaan edellisten vuosien keskiarvot alueiden tulo- ja lähtömuuton volyymille ja ikärakenteelle. Sekä naisille että miehille on käytetty samoja muuttoliikeparametrejä. Parametrien vuosittaisen vaihtelun vähentämiseksi osa-alueet on ryhmitelty aluksi rakennuskannan ja osa-alueen väestön ikäjakautuksen perusteella samankaltaisiin ryhmiin. Saatu ryhmittely on jaettu muuttoliikkeen ikäjakautuksen perusteella vielä osaryhmiin. Kullekin osaryhmälle on laskettu muuttoliikkeen ikäjakautus viiden edellisen vuoden keskiarvoina, joita on käytetty kaikille osaryhmään kuuluville osa-alueille. Lisäksi muutamille poikkeaville osa-alueille on laskettu alueiden omat muuttoliikeparametrit. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi alueet, joilla valtaosa asunnoista on opiskelija-asuntoja.

Hedelmällisyysparametrit, yksivuotiskäryryhmittäiset hedelmällisyysluvut, on laskettu muuttoliikeparametrien mukaisia osa-alueryhmiä käyttäen viiden edellisen vuoden keskiarvoina. Väestörakenteeltaan nopeasti muuttuvilla uusilla rakentuvilla alueilla käytetään muiden vastaavan kaltaisten alueiden kertoimia.

Kuolleisuudesta käytetään koko kaupungin kuolemanvaaralukuja, ja alueiden välisiä eroja otetaan huomioon korjaamalla niiden tasoa. (Mäki, 2015).

Uuden asuntokannan ennuste

Asuntotuotantoennusteen osuvuus on merkittävin uustuotannon väestökehityksen ennusteen toteutumiseen vaikuttava tekijä. Asuntotuotanto on arvioitu hankekohtaisena toteutumisennusteena. Toteutumisennuste laaditaan kaupunginkanslian asumisen yksikön sekä Kaupunkiympäristön toimialan kaavoittajien yhteistyönä. Ennuste perustuu rakennusvalvonnan tilastoihin, asunto-ohjelmarekisteriin, rakentamisprojektien tuotantoaikatauluihin ja tietoihin kaavoituksen edistymisestä. Asuntotuotantoennusteessa ei ole huomioitu pientaloalueille rakennettavaa hajakenttämistä, vaan niissä uudistuotantoon tuleva väestö ennustetaan alueille tyypillisillä muuttokertoimilla.

Uustuotannon ennusteessa tuotantotyyppit jaotellaan talotyyppin, rahoitusmuodon ja hallintasuhteen mukaisesti ryhmiin, joilla on toisistaan poikkeava sisään muuttavan vä-

estön asumisväljyys ja ikärakenne. Valmistumisvuoden jälkeistä väestönkehitystä ennustetaan käyttämällä tuotantotyypeille määriteltäjä hedelmällisyys-, kuolleisuus- ja jäljellejäämiskertoimia, jotka ovat laskettu Helsingin seudun rakennustasoisista rakennus- ja väestöaineistoista. Yksivuotisikäryhmittäiset jäljellejäämiskertoimet huomioivat muuttoliikkeen vaikutukset väestön rakenteeseen.

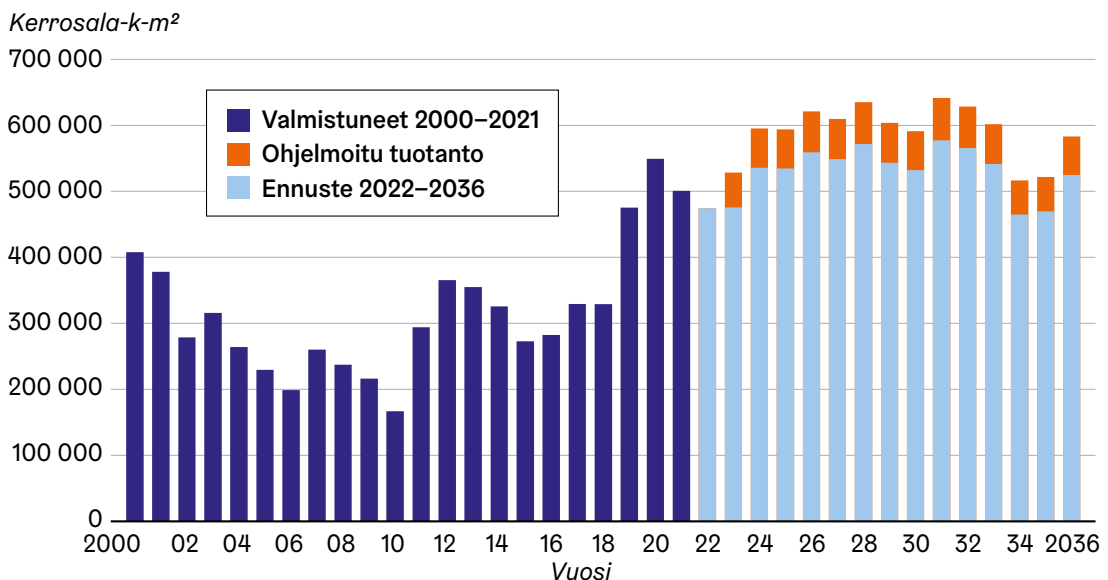
Vaikka ennustemalli tuottaakin yksityiskohtaiset tulokset sekä alueittain että ikäryhmittäin, sisältyy oletuksiin monia epävarmuustekijöitä. Palvelujen suunnittelun kannalta tärkeimpiä niistä ovat uustuotannon ajoittumiseen liittyvät ongelmat. Vuosittaiset tuotantomäärät eivät koskaan toteudu sellaisenaan koko ennustejaksolle. Myöskään vanhojen alueiden väestökehityksen ennustamisessa ei ole aina mahdollista ennakoida kaikkia ennustekauden aikana tapahtuvia muutoksia, koska ennustemenetelmä perustuu pääosin menneen kehityksen projisointiin. Epävarmuus kasvaa mentäessä yhä kauemmas ajassa yhä pienemmille alueille ja yhä tarkempiin väestöryhmiin.

Asuntotuotantoennuste 2022–2036

Väestöennustetta varten laadittiin rakentamisennuste valmistuvista asunnoista vuosiksi 2022–2036. Asuntotuotantoennuste perustuu Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa päätettyyn asuntotuotantotavoitteeseen, mikä vastaa tällä ajanjaksolla keskimäärin 7 400 valmistuvan asunnon vuosituotantoa. Vuonna 2021 Helsinkiin valmistui 7 105 asuntoa, joista 290 oli käyttötarkoituksen muutosten kautta tuotettua asuntoa (Kuvio 22). Edellisinä vuosina 2018–2020 Helsinkiin valmistui keskimäärin 6 270 asuntoa.

Tavoitteen mukaista tuotantoennustetta ei kuitenkaan käytetty väestöennustees- sa sellaisenaan, vaan asuntokohteiden valmistumista hidastettiin jonkin verran, koska usein rakennukset valmistuvat suunniteltua hitaammin. Siten keskimääräinen vuosittain valmistuvien asuntojen määrä on vajaan 800 asuntoa tavoitetta pienempi. Koska uuteen asuntokantaan ennustettu väestö vaikuttaa ennusteessa osittain siihen, kuinka väestömäärä kehittyy vanhassa asuntokannassa, on tärkeää, että asuntotuotantoennuste on mahdollisimman realistinen. Mikäli uustuotannon ennuste on ylimitoitettu, on vaarana, että vanhojen asuntoalueiden väestö ennustetaan liian pieneksi, koska koko kaupungin ennustetta ei voida perusteettomasti kasvattaa.

Kuvio 22. Helsingissä valmistuneiden asuntojen kerrosala* (kerrosneliömetriä, k-m²) vuosina 2000–2021, ohjelmoitu asuntotuotanto vuosiksi 2022–2036 sekä ennusteessa käytetty toteutumisennuste

*Sisältää uudisrakennukset, laajennokset ja käyttötarkoituksen muutokset. Lähde: Helsingin kaupunginkanslia

Asuntotuotanto ennustetaan asuntokerrosalana, ja se jaoteltiin 8 rakennustyyppiin. Jaottelu perustuu analyysiin uusiin asuntoihin muuttaneista sekä viimeisimpiin tietoihin uusien asuntojen asukasrakenteesta. Projektialueiden asuntotuotantotyyppien asumisväljyysoletus on tarkistettu, ja edellisten vuosien ennusteiden erot johtuvat osittain myös tästä. Valmistuviin asuntoihin valmistumisvuonna muuttavan väestön asumisväljyys ja muuttajien ikärakenne vaihtelee huomattavasti riippuen talotyypistä, asuntojen hallintaperusteesta ja rahoitusmuodosta sekä myös sijainnista.

Ennusteessa käytetyt uustuotannon tuotantotyypit ja asumisväljyydet ovat esitetty Taulukossa 3 sekä ennusteessa käytettyinä kerrosalaneliömetreinä että huoneistoalana, joka on laskettu kertoimella 0,8.

Taulukko 3. Rakennettavaan asuntokantaan muuttavan väestön asumisväljyys asuntotuotantotyypeittäin muuttoa seuraavana vuonna

Alkuväljyydet m ² / asukas		
	Kerrosala, m ²	Asuinhuoneistoala, m ²
Omakotitalot	45,0	36,0
Muut pientalot	38,0	30,4
Kerrostalot	45,0	36,0
Pienasuntovaltaiset kerrostalot	47,0	37,6
Väljät kerrostalot	44,0	35,2
Kaupungin ARA kerrostalot	41,0	32,8
Opiskelija& nuoriso kerrostalot	40,0	32,0
Seniори kerrostalot	75,0	60,0

Ennusteiden yhdistäminen

Ennusteiden yhdistäminen tapahtuu laskemalla yhteen uustuotannon ja vanhan kannan ennusteet ja täsmäyttämällä summa koko kaupungin vastaavaan ennusteeseen. Täsmäytys tapahtuu siten, että yhdistettyyn ennusteeseen tehdään ohjelmallisesti tarpeelliset korjaukset sukupuoli- ja ikäryhmittäin. Tällä menetelmällä täsmäytys kohdistuu sekä vanhan kannan että uustuotannon ennusteeseen.

Ennuste alueittain ja ikäryhmittäin

Helsingin väestömäärän ennustetaan kasvavan 96 000 hengellä vuoden 2036 loppuun mennessä. Mikäli asuntotuotantoennusteen rakentaminen toteutuisi, asuisi vuosina 2022–2036 valmistuvissa asunnoissa 193 000 henkeä.

Asukasluku kasvaa vuoden 2036 loppuun mennessä eniten Keskisessä suurpiirissä, lähes 35 700 asukkaalla (Kuvio 23). Suurimman kasvun myötä Keskisestä suurpiiristä tulee myös väestömäärältään suurin suurpiiri. Itäisen suurpiirin kasvu on 17 600, Kaakkoisen 14 400 ja Koillisen 11 400 henkeä. Eteläinen suurpiiri kasvaa 8 700 ja Läntinen 9 400 asukkaalla. Pohjoisen suurpiirin väestönkasvu jää 1 900 asukkaaseen ja Östersundomin väestönkasvu 750 henkeen.

0–6-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan 2036 mennessä 3 140 hengellä. Keskisessä suurpiirissä kasvua on lähes 2 000 henkeä (Kuvio 24). Itäisessä suurpiirissä alle kouluikäisten lasten määrä kasvaa 800 ja Kaakkoisessa suurpiirissä vajaalla 600 hengellä. Läntisen suurpiirin alueella 0–6-vuotiaiden määrä kasvaa vajaalla 300 lapsella ja Östersundomin 150 lapsella. Pohjoisessa suurpiirissä ikäluokkaan kuuluvien lasten

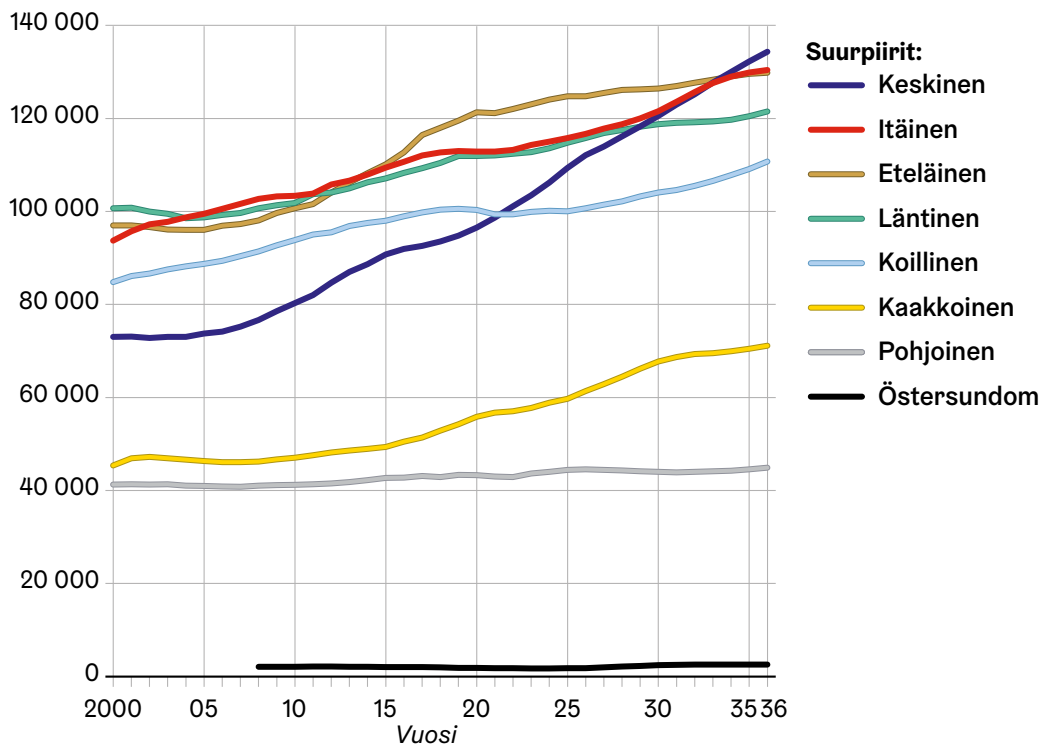
määrä pienenee lähes 400 hengellä ja Eteläisessä suurpiirissä 150 hengellä. Koillisessa suurpiirissä lasten määrä pysyy lähes nykyisellä tasolla.

Peruskouluikäisten, eli 7–15-vuotiaiden, määrän ennustetaan kasvavan 3 100 hengellä vuoden 2036 loppuun mennessä. Ikäryhmään kuuluvien lasten määrän ennustetaan kasvavan eniten Keskisessä suurpiirissä, vajaalla 2 500 lapsella, ja Kaakkoisessa suurpiirissä reilulla 1 000 lapsella (Kuvio 25). Itäisessä suurpiirissä peruskouluikäisten määrä kasvaa 250, Eteläisessä 150 ja sekä Läntisessä että Östersundomin suurpiirissä 100 lapsella. Ainoastaan Pohjoisessa suurpiirissä lasten määrä vähenee, 800 lapsella.

Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa vuoden 2036 loppuun mennessä yli 25 000 hengellä. Tässä vanhimmassa ikäryhmässä, väestön määrä kasvaa ennusteen mukaan kaikkien suurpiirien alueilla. Kolmen suurpiirin alueella kasvu on yli 4 000 henkeä (Kuvio 26). Eniten kasvua on Koillisen suurpiirin alueella, lähes 4 800 henkeä. Läntisen suurpiirin alueella kasvu on yli 4 300 henkeä ja Itäisen suurpiirin alueella yli 4 100 henkeä. Eteläisessä suurpiirissä 75 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy lähes 3 800 ja Kaakkoisessa suurpiirissä 2 900 hengellä. Pohjoisen suurpiirin alueella ikäryhmään kuuluvien määrä kasvaa ennusteen mukaan 1 400 hengellä ja Östersundomissa kasvu on lähellä nollaa.

Kuvio 23. Väestö suurpiireittäin 31.12.2000–2021 sekä ennuste 2022–2036

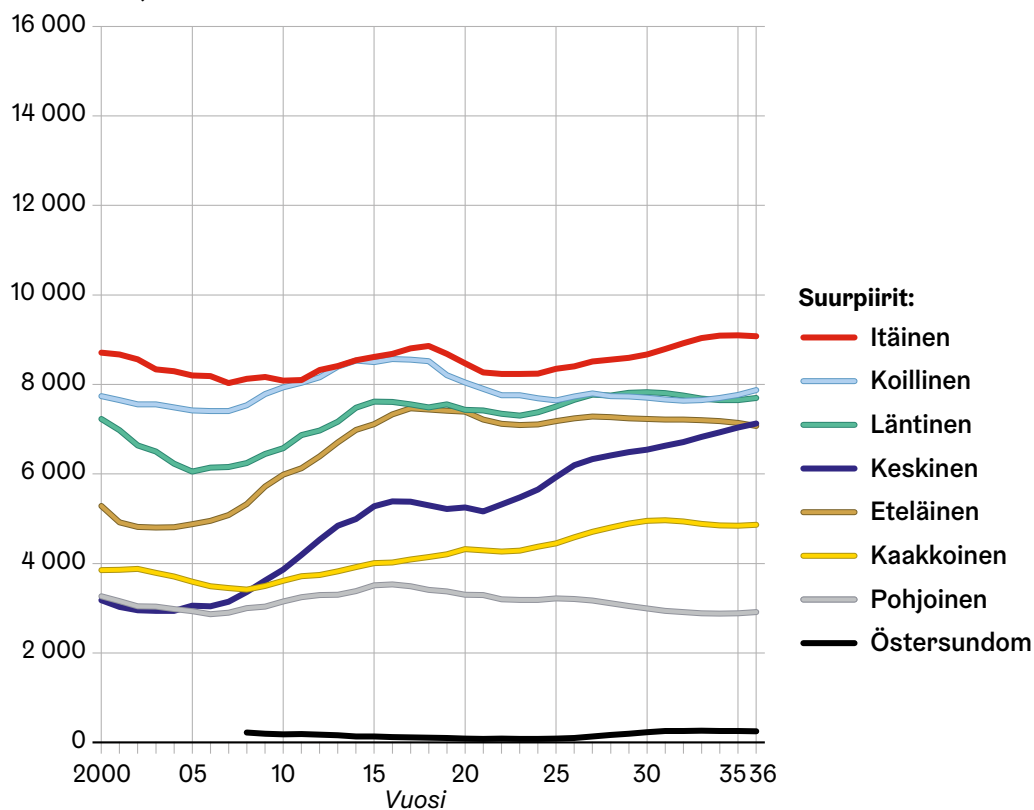
Lukumäärä, henkilöä

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Kuvio 24. 0–6-vuotiaat suurpiireittäin 31.12.2000–2021 sekä ennuste 2022–2036

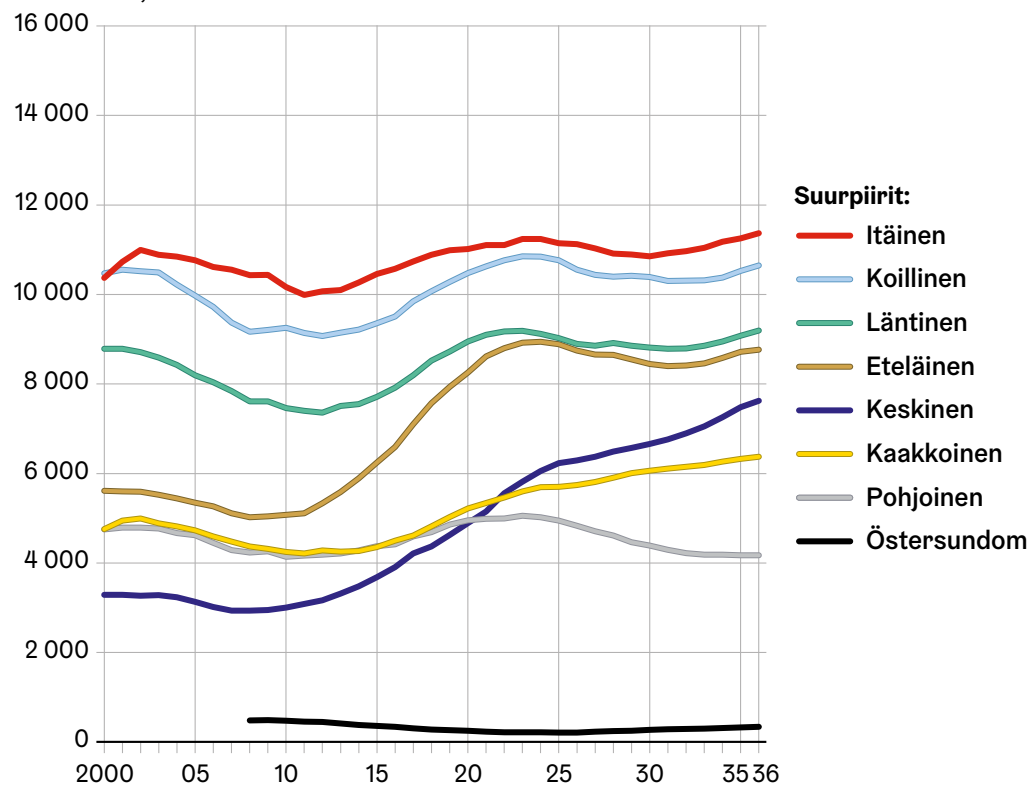
Lukumäärä, henkilöä

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Kuvio 25. 7–15-vuotiaat suurpiireittäin 31.12.2000–2021 sekä ennuste 2022–2036

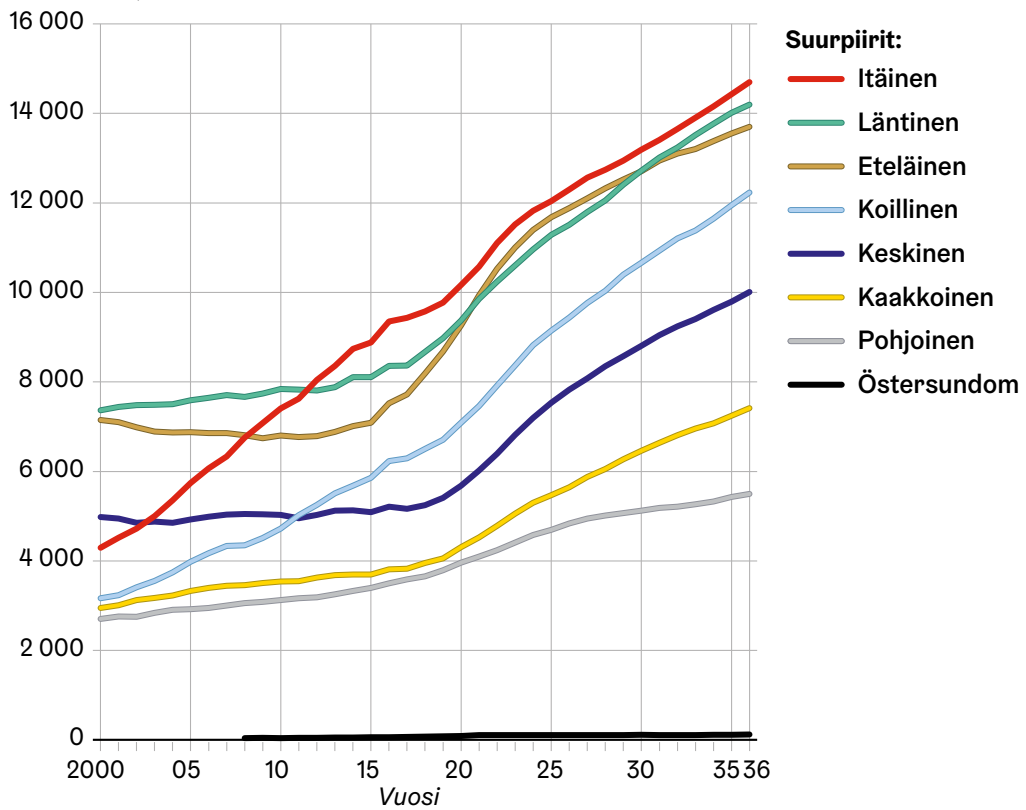
Lukumäärä, henkilöä

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Kuvio 26. Yli 75-vuotiaat suurpiireittäin 31.12.2000–2021 sekä ennuste 2022–2036

Lukumäärä, henkilöä

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

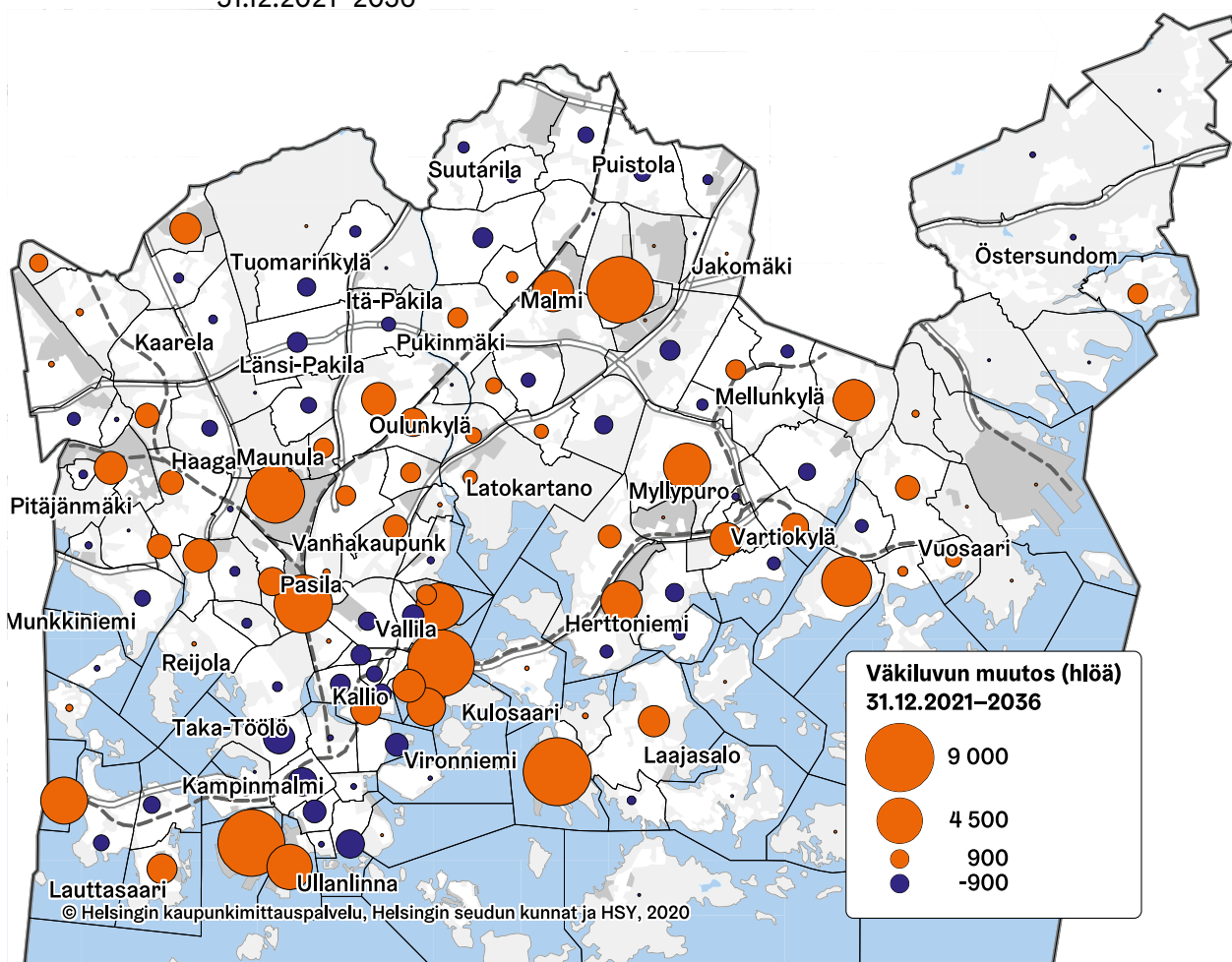
Vuoteen 2036 saakka laaditun alueittaisen väestöennusteen tärkeimmät kasvualueet ovat suurilla asuntorakentamisen projektialueilla, joista monella rakentaminen sijoittuu usealle osa-alueelle (Kuvio 27).

- Kalasataman projektialue, johon kuuluu myös Sompasaari, Hanasaari, Hermanninranta ja Kyläsaari, kasvu yhteensä 20 000 asukasta.
- Keski- ja Pohjois-Pasila, johon kuuluu myös alueen pohjoisosassa ns. Postipuiston alue, kasvu 13 600 asukasta.
- Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän alueet, kasvu yhteensä 11 200 asukasta.
- Jätkäsaari, kasvu 8 500 asukasta.
- Vuosaari, kasvu yhteensä 7 400 asukasta, josta Meri-Rastilan kasvu 5 200 asukasta.
- Malmin lentokenttä, kasvu yli 8 600 asukasta ja Ala-Malmi 3 800 asukasta.
- Hernesaari, kasvu 4 500 asukasta.
- Lauttasaari, sisältäen Koivusaaren alueen, kasvu 5 200 asukasta.

Muita huomattavan kasvun alueita ovat muun muassa Myllypuro (4 600 henkeä), Herttoniemen yritysalue (3 700 henkeä), Mellunkylä (3 700 henkeä), Pikku Huopalahti (2 700 henkeä), Patola (2 600 henkeä) ja Itäkeskus (2 500 henkeä).

Huomattavaa on, että ennusteen mukaan osalla alueista väestön määrä myös vähenee. Tällaisia alueita on erityisesti kantakaupungissa ja esikaupungissa niillä alueilla, joille ei ole suunniteltu merkittävää asuntorakentamista.

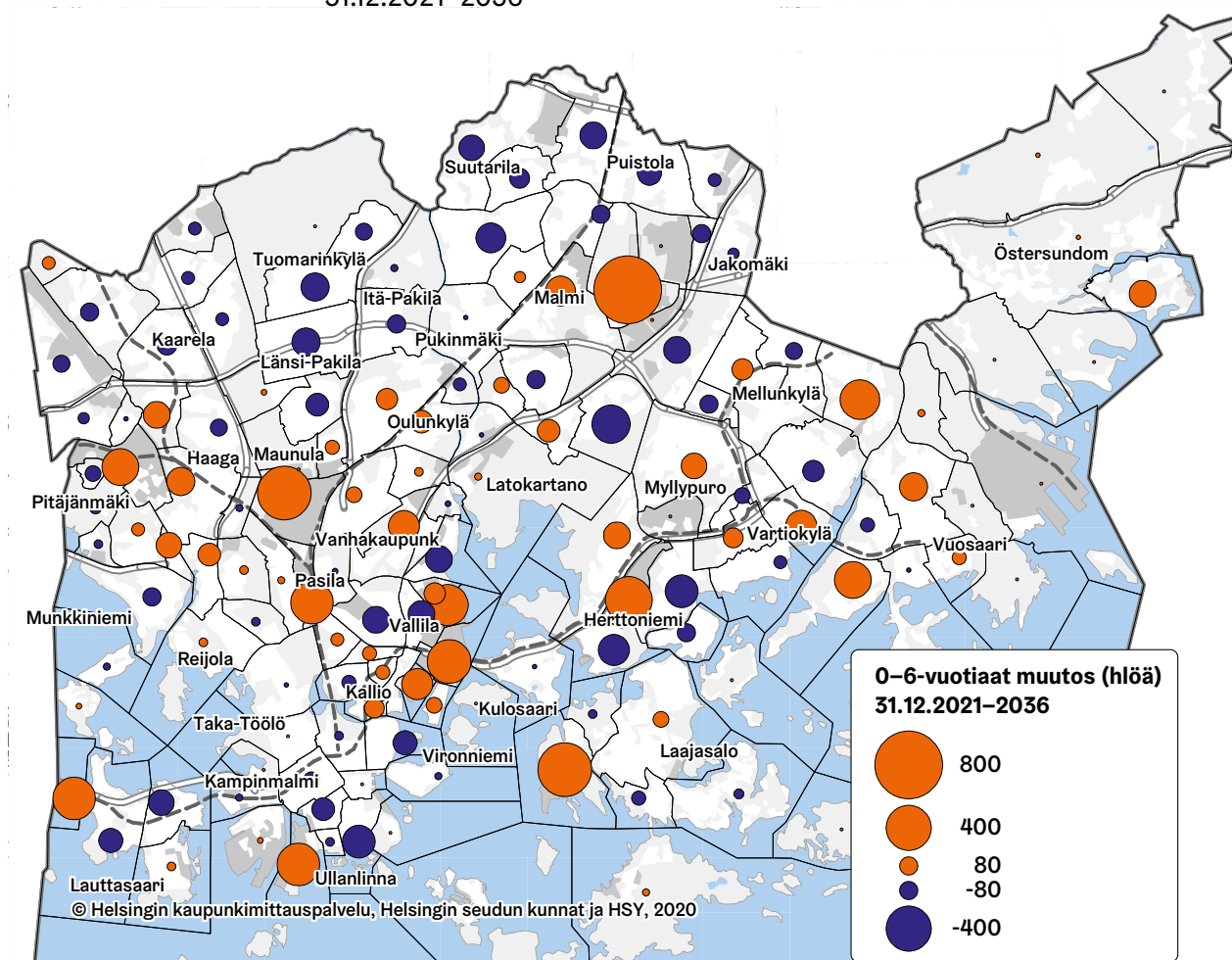
Kuvio 27. Ennustettu koko väestön määrän muutos osa-alueittain 31.12.2021–2036

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut)

Vaikka kokonaisuudessaan päivähoitoikäisten määrä kasvaa vain vähän ennustekaudella, kasvua tapahtuu uusilla asuntoalueilla (Kuvio 28). Useilla alueilla, joilla ei ole viime vuosina rakennettu, päivähoitoikäisten määrä on jo alkanut alentua. Lasten määrä vähenee suhteellisesti eniten niillä alueilla, joille on rakennettu 2010-luvulla, mutta ei sen jälkeen. Tätä selittää alueiden elinkaari, jossa muutama vuosi alueen valmistumisen jälkeen lasten määrä on suurimmillaan, ja alkaa vähenemään ajan kuluessa.

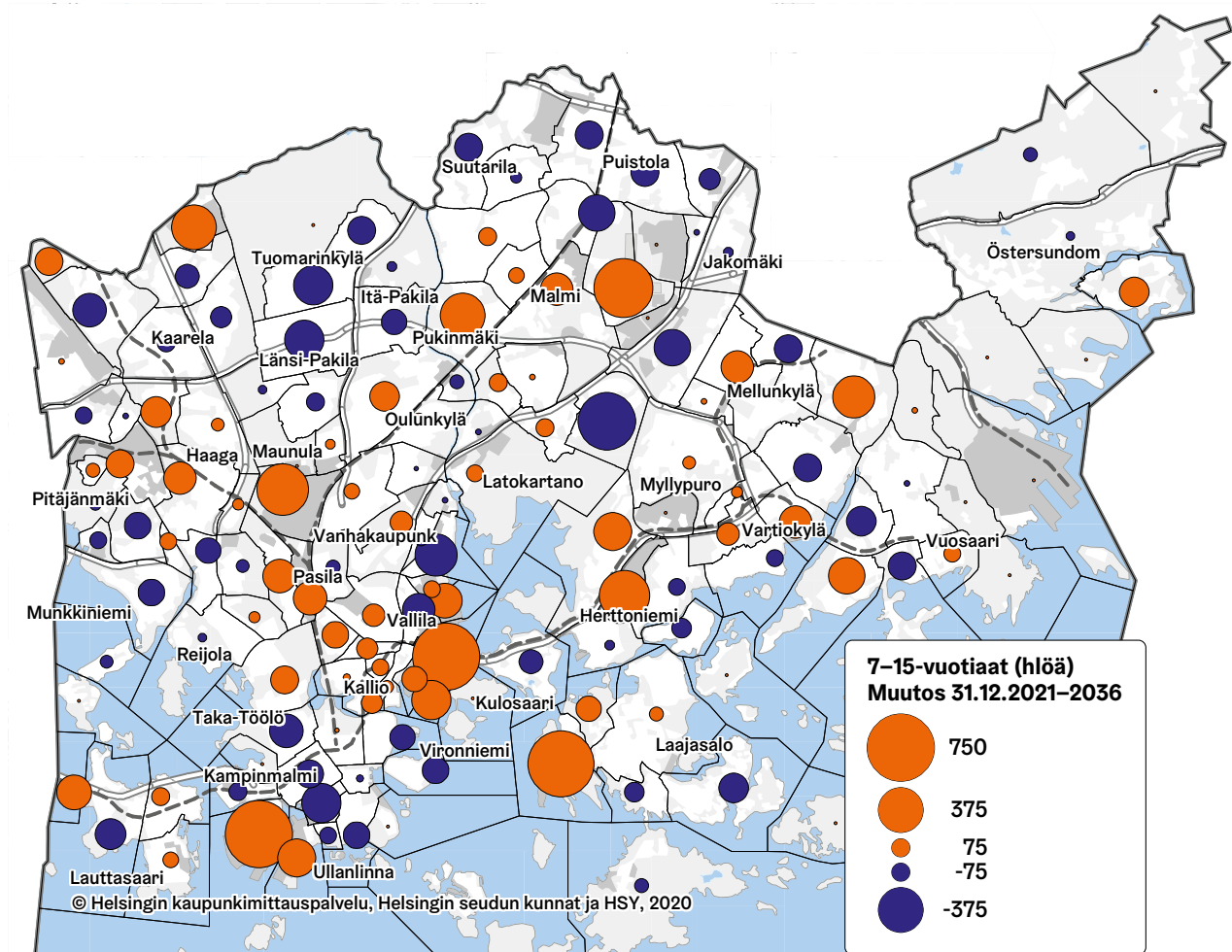
Kuvio 28. Ennustettu 0–6-vuotiaiden määrän muutos osa-alueittain 31.12.2021–2036

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Peruskouluikäisten määrän 10 vuotta kestänyt lasku pysähtyi 2012 ja koululaisten määrä kasvaa edelleen. Koululaisten määrän ennustetaan kasvavan vuoteen 2036 asti ulottuvassa ennusteessa vain sellaisilla alueilla, joille rakennetaan merkittävästi (Kuvio 29). Osalla alueista peruskouluikäisten määrä myös vähenee.

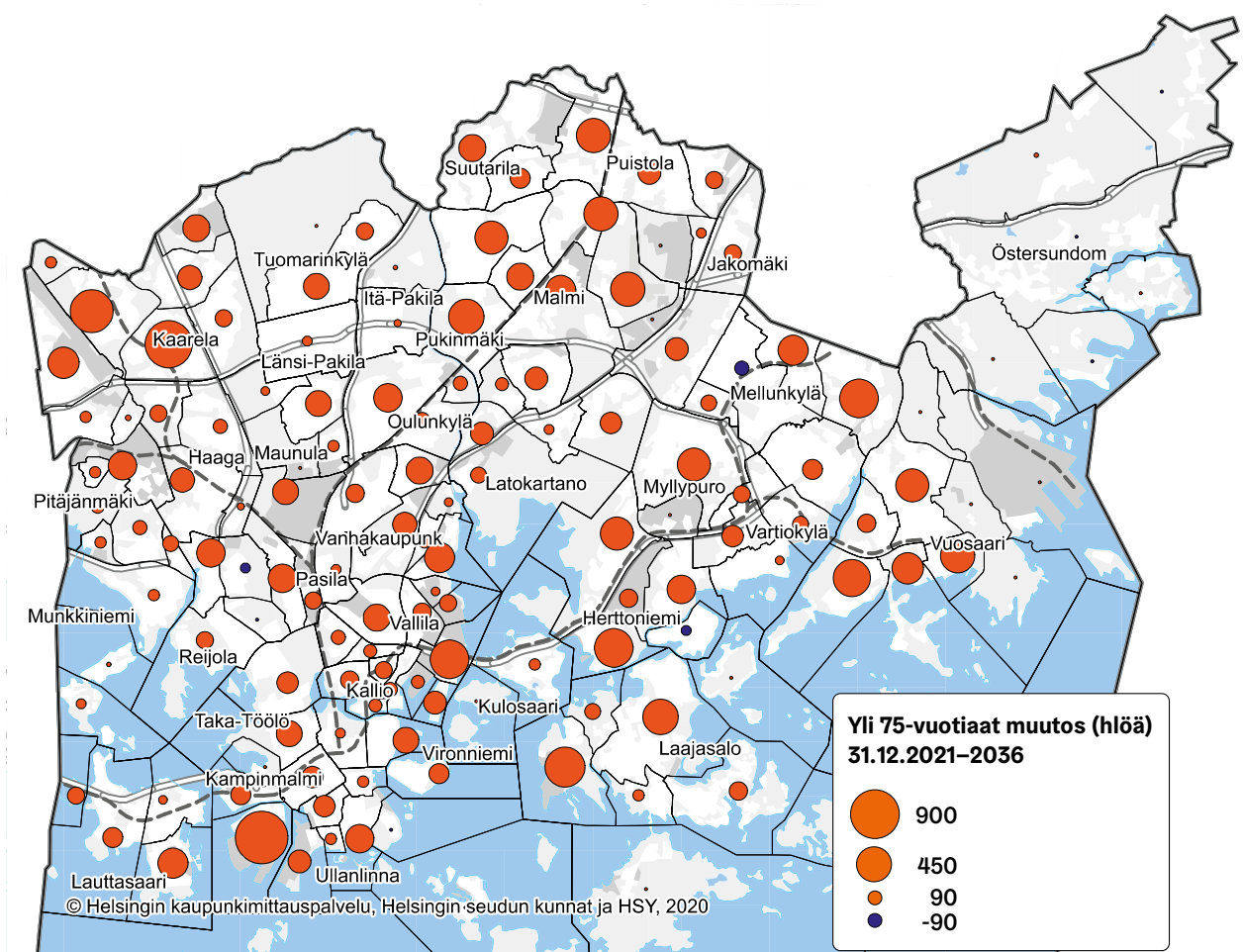
Kuvio 29. Ennustettu 7–15-vuotiaiden määrän muutos osa-alueittain 31.12.2021–2036

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Ikääntyneen väestön määrä kasvaa lähes kaikilla alueilla, eniten Vuosaaren, Kampinmalmin, Laajasalon, Malmin ja Kaarelan ja Laajasalon peruspiireissä, joilla kasvu ylittää 2 000 hengen rajan (Kuvio 30).

Kuvio 30. Ennustettu yli 75-vuotiaiden määrän muutos osa-alueittain 31.12.2021–2036

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (Toteutunut).

8 Ruotsinkielisen väestön ennuste – Prognosen för den svenskspråkiga befolkningen

Ruotsinkielisen väestön ennuste tehdään samankaltaisella demografisella projektio-
menetelmällä kuin koko väestön ennuste. Koko kaupungin ennuste ulottuu vuoteen
2060 ja alueittainen ennuste 15 vuodeksi vuoteen 2036 saakka.

Helsingissä asui vuoden 2021 lopussa 36 856 ruotsinkielistä. Määrä kasvoi 102 hen-
gellä vuoden 2021 aikana. Helsingin ruotsinkielinen väestö väheni viime vuosikymme-
ninä tuhansilla (Kuvio 31). Ruotsinkielinen väestö on ollut varsin vanhuspainotteinen ja
väkimäärän väheneminen on johtunut pitkälti kuolleiden enemmyydestä syntyneisiin
nähdessä. Nykyisin ikärakenne on muuttunut nuoremmaksi ja lapsia on syntynyt kuol-
leita enemmän vuodesta 2012 alkaen. Helsinkiin muutti vuosina 2015–2019 enemmän
ruotsinkielistä väestöä kuin Helsingistä pois, mutta vuosina 2020–2021 muuttoliikkeen
suunta muuttui.

Vuodesta 2008 lähtien ruotsinkielisten määrä on kasvanut hienoisesti, ja kasvun
ennustetaan jatkuvan tulevana vuosina. Väkiluvun ennustetaan kasvavan reilulla 1 300
hengellä vuoden 2030 loppuun mennessä. Ruotsinkielisiä ennakoidaan olevan 40 200
vuonna 2040 eli 3 300 henkeä nykyistä enemmän (Taulukko 4).

Taulukko 4. Helsingin ruotsinkielinen väestö 31.12.2021 ja ennuste 2022–2060 iän
mukaan (Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Tilastokeskus)

Tabell 4. Svenskspråkiga åldersgruppsvis i Helsingfors 31.12.2021 och prognos för
2022–2060

Vuosi	Väestö			0–14		15–29		30–44		45–59		60–74		75+	
	Lkm	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
2021	36 856	6 499	17,6	8 244	22,4	7 113	19,3	5 139	13,9	5 215	14,1	4 646	12,6		
2022	36 984	6 519	17,6	8 307	22,5	7 216	19,5	5 143	13,9	5 046	13,6	4 753	12,9		
2023	37 121	6 505	17,5	8 439	22,7	7 262	19,6	5 157	13,9	4 917	13,2	4 842	13,0		
2024	37 265	6 464	17,3	8 568	23,0	7 307	19,6	5 188	13,9	4 865	13,1	4 873	13,1		
2025	37 413	6 445	17,2	8 712	23,3	7 322	19,6	5 207	13,9	4 846	13,0	4 880	13,0		
2030	38 199	6 265	16,4	9 275	24,3	7 605	19,9	5 614	14,7	4 634	12,1	4 805	12,6		
2035	39 098	6 385	16,3	9 393	24,0	8 100	20,7	6 021	15,4	4 583	11,7	4 615	11,8		
2040	40 163	6 584	16,4	9 444	23,5	8 592	21,4	6 310	15,7	4 766	11,9	4 469	11,1		
2045	41 503	6 977	16,8	9 267	22,3	9 157	22,1	6 602	15,9	5 181	12,5	4 319	10,4		
2050	43 073	7 359	17,1	9 388	21,8	9 280	21,5	7 101	16,5	5 591	13,0	4 354	10,1		
2055	44 662	7 559	16,9	9 588	21,5	9 335	20,9	7 599	17,0	5 894	13,2	4 686	10,5		
2060	46 208	7 552	16,3	9 982	21,6	9 163	19,8	8 169	17,7	6 203	13,4	5 138	11,1		

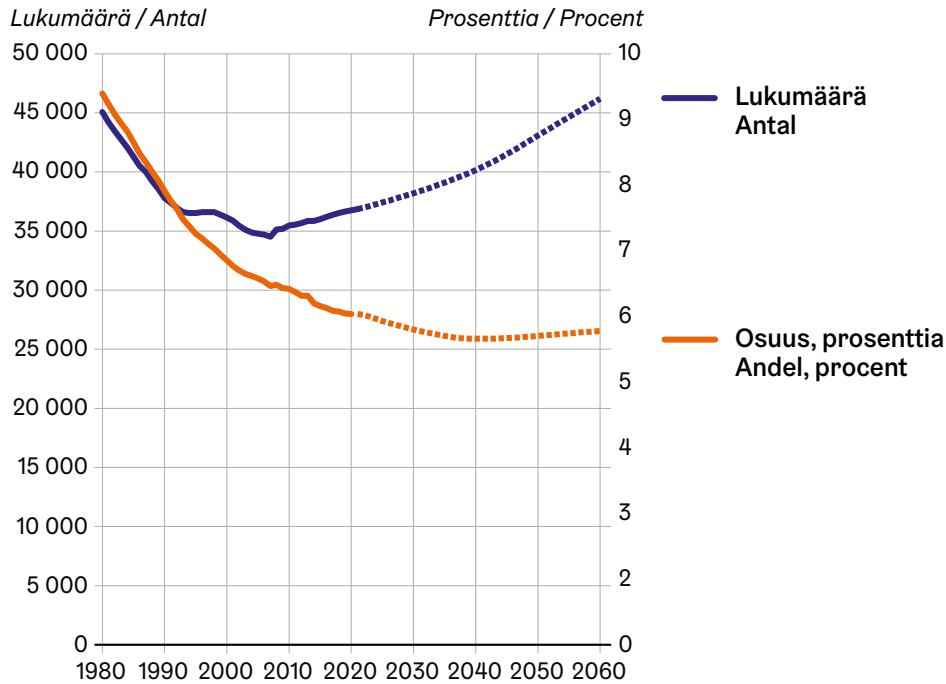
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Källa: Stadsforskning och -statistik / Helsingfors stad (prognos). Statistikcentralen (faktum).

Väestösuuden ennakoidaan kuitenkin laskevan nykyisestä 5,6 prosentista 5,2 prosenttiin vuoteen 2040 mennessä (Kuvio 31).

Kuvio 31. Ruotsinkielisen väestön määrä ja osuus koko väestöstä Helsingissä 31.12.1990–2021 sekä ennuste 2022–2060

Figur 31. De svenskspråkigas antal och deras andel av Helsingfors folkmängd 31.12.1990–2021, samt prognos för 2022–2060

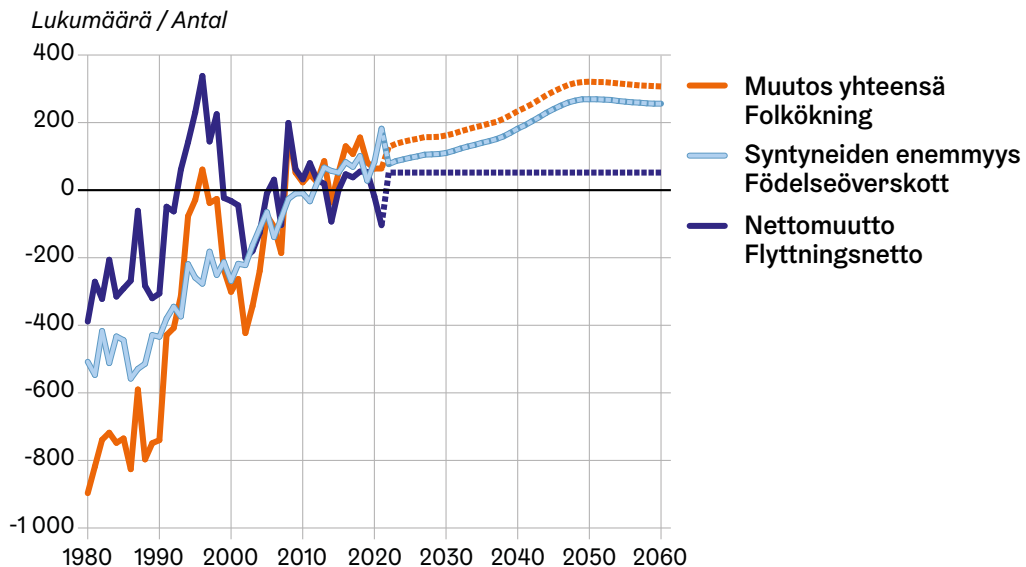
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Källa: Stadsforskning och -statistik / Helsingfors stad (prognos). Statistikcentralen (faktum).

Ennusteessa muutto-oletuksena on käytetty vuosien 2015–2020 keskiarvoa, koska oletuksena on, että vuosi 2021 oli poikkeuksellinen muuttoliikkeen osalta (Kuvio 32).

Kuvio 32. Ruotsinkielisten syntyneiden enemmitys ja nettomuutto sekä väestönmuutos yhteensä Helsingissä 1990–2021 ja ennuste 2022–2060

Figur 32. Födelseöverskott och flyttningsnetto samt sammanräknad folkökning bland de svenskspråkiga i Helsingfors 1990–2021 samt prognos för 2022–2060

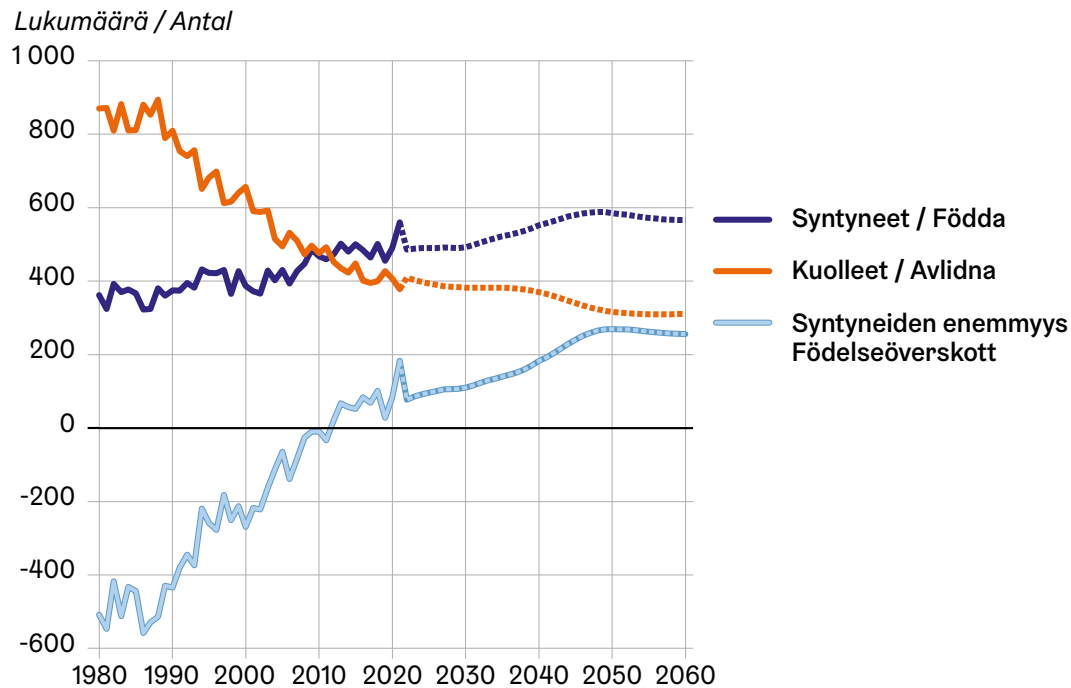
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Källa: Stadsforskning och -statistik / Helsingfors stad (prognos). Statistikcentralen (faktum).

Syntyneiden määrän ennustetaan ylittävän kuolleiden määrän vuosittain noin 100–200 hengellä, mikäli kuolleisuus- ja syntyvyyskehitykset jatkuvat nykyisen kaltaisina (Kuvio 33).

Kuvio 33. Ruotsinkieliset syntyneet ja kuolleet sekä syntyneiden enemmyyss Helsingissä 1990–2021 ja ennuste 2022–2060

Figur 33. Svenskspråkiga födda och avlidna samt svenskspråkigt födelseöverskott i Helsingfors 1990–2021, jämte prognos för 2022–2060

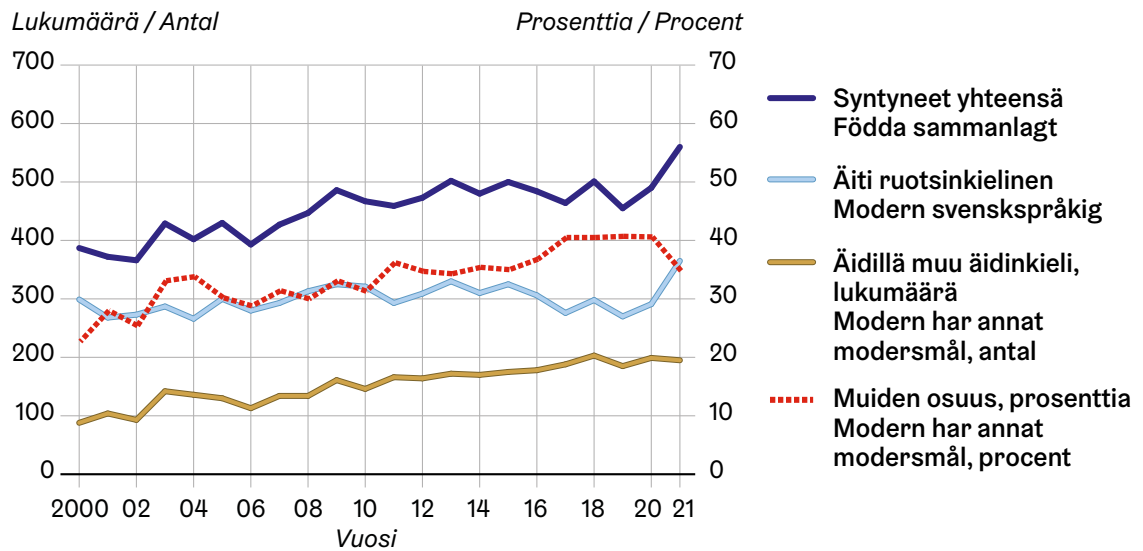
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Källa: Stadsforskning och -statistik / Helsingfors stad (prognos). Statistikcentralen (faktum).

Ruotsinkielisten lasten määrää kasvattaa se, että sellaisissa ruotsinkielisissä parisunnissa, joissa nainen on muuta kuin ruotsia äidinkielenään puhuva, lapsi rekisteröidään useimmiten ruotsinkieliseksi. Viime vuosina syntyneistä ruotsinkielisistä lapsista lähes 40 prosentilla oli äidin äidinkieli jokin muu kuin ruotsi (Kuvio 34). Muunkielisten äitien osuus kasvoi edellisellä vuosikymmenellä, mutta kasvu on pysähtynyt muutaman viime vuoden aikana. Muuta kuin ruotsia äidinkielenään puhuvien äitien vaikutus ruotsinkielisten syntyneiden määrään on huomioitu ennusteessa ikäryhmittäisten hedelmällisyyslukujen muunnoskertoimien avulla.

Kuvio 34. Syntyneet lapset, joiden äidinkieli on ruotsi, äidin äidinkielen mukaan 2000–2021

Figur 34. Födda barn med svenska som registrerat modersmål, enligt moderns modersmål 2000–2021

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki. Aineistolähde: Tilastokeskus
Källa: Stadsforskning och -statistik / Helsingfors stad. Datakälla: Statistikcentralen.

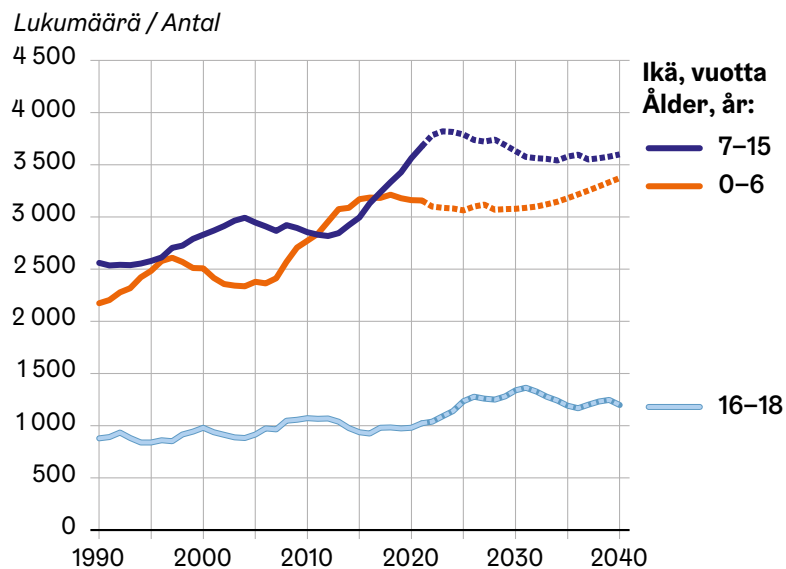
Alle kouluikäisten, 0–6-vuotiaiden, ruotsinkielisten lasten määrä kasvoi huomattavasti vuosina 2005–2015, mutta kääntyi laskuun vuonna 2019 (Kuvio 35). Vuoden 2021 lopussa alle kouluikäisiä lapsia oli 3 158 henkeä. Lasten määrän ennustetaan vähenevän vuoden 2025 loppuun mennessä 100 lapsella. 0–6-vuotiaiden määrä lähtee kasvuun 2030-luvun alussa ja nykyisellä tasolla lasten määrä on saman vuosikymmenen puolessavälissä.

Peruskouluikäisten määrä oli vuoden 2021 lopussa 3 677 henkeä. Ikäryhmän koko on vuoden 2025 lopulla noin 100 henkeä nykyistä suurempi, mutta pienenee sen jälkeen siten, että vuonna 2030 ryhmään kuuluu hieman nykyistä vähemmän lapsia (Kuvio 35).

Toisen asteen opetuksen kuuluvan ikäryhmän, 16–18-vuotiaiden, koko oli vuoden 2021 lopussa 1 022 henkeä. Ikäluokan koko kasvaa tulevina vuosina huomattavasti, sillä vuoden 2030 lopulla ikäluokkaan kuuluu 300 henkeä enemmän kuin ennustekauden alussa (Kuvio 35).

Kuvio 35. Ruotsinkielisten lasten ja nuorten määrä Helsingissä 31.12.1990–2021 sekä ennuste 2022–2060

Figur 35. Antal svenskspråkiga barn och unga i Helsingfors 31.12.1990–2020, samt prognos för 2021–2060

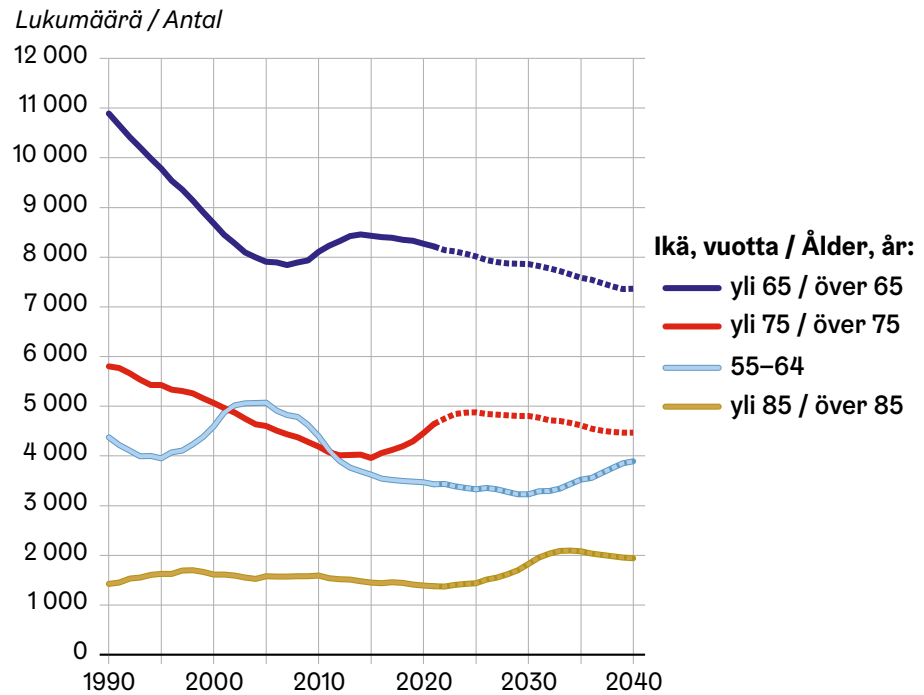
Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Källa: Stadsforskning och -statistik / Helsingfors stad (prognos). Statistikcentralen (faktum).

Ruotsinkielisen väestön ikärakenne on poikennut suomenkielisestä siten, että eläkeikäisen väestön osuus on ollut selvästi suurempi, mutta osuus on pienentynyt viime vuosikymmeninä. Siksi suurten ikäluokkien tulo eläkeikään ei kasvata ruotsinkielisten ikääntyneiden määrää samalla tavalla kuin suomenkielisillä. Vaikka ruotsinkielisten ikääntyneiden määrän kasvu ei olekaan yhtä suurta kuin koko väestöllä, on yli 75-vuotiaiden ruotsinkielisten määrä kuitenkin kasvanut muutaman viime vuoden ajan. Kasvu jatkuu vielä tämän vuosikymmenen puoleenväliin saakka, ja ikäryhmän koko kasvaa nykyisestä 4 650 hengestä huippuunsa lähes 4 900 henkeen. Tämä määrä ylitettäneen uudestaan vasta 2050-luvulla. 55–64-vuotiaiden määrä laskee hieman koko 2020-luvun ajan, mutta kääntyy seuraavalla vuosikymmenellä kasvuun ja vuonna 2050 ikäryhmään kuuluu vajaa 1 000 henkeä enemmän kuin ennustekauden alussa (Kuvio 36).

Kuvio 36. Ruotsinkielisten yli 55-vuotiaiden määrä Helsingissä 31.12.1990–2021 sekä ennuste 2022–2060

Figur 36. Antal svenskspråkiga över 55-åringar i Helsingfors 31.12.1990–2021 samt prognos för 2022–2060

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Källa: Stadsforskning och -statistik / Helsingfors stad (prognos). Statistikcentralen (faktum).

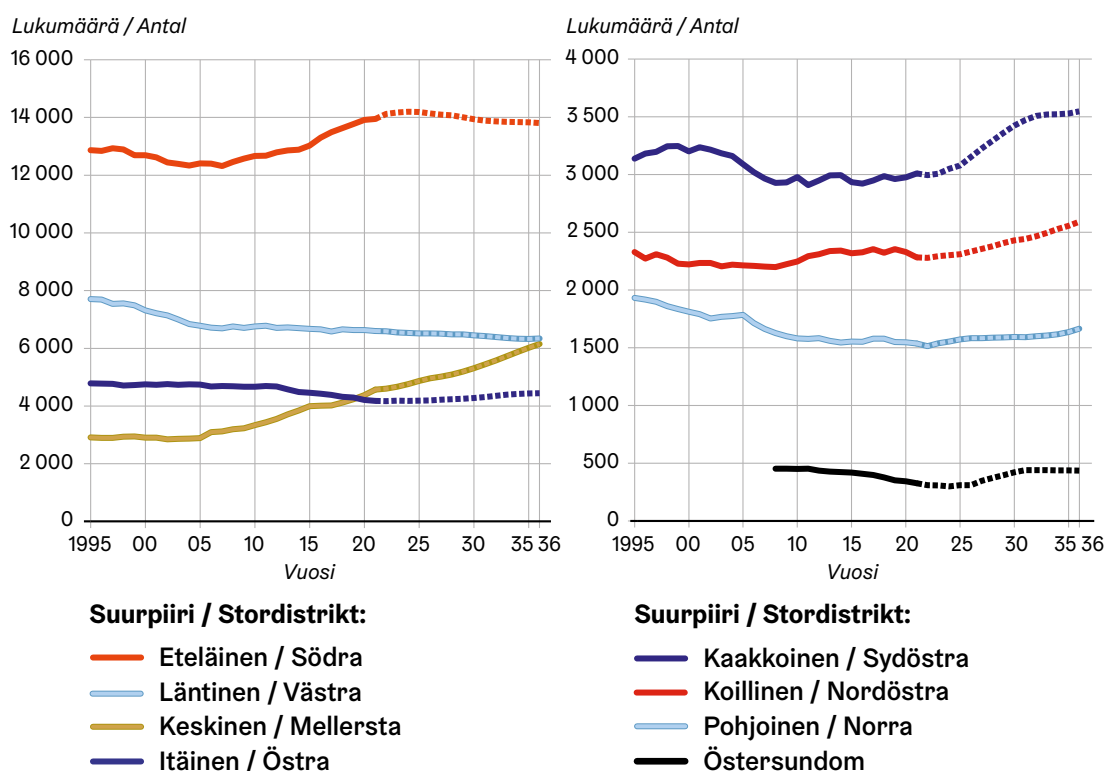
Ruotsinkielisen väestön ennuste alueittain

Helsingin ruotsinkielisestä väestöstä 38 prosenttia asuu Eteläisessä suurpiirissä. Ennustekauden suurin kasvu kohdistuu kuitenkin runsaan asuntotuotannon myötä Keskeiseen suurpiiriin, missä ruotsinkielisen väestön määrä lisääntyy lähes 1 600 hengellä. Muita selvästi kasvavia alueita ovat Kaakkoinen ja Koillinen suurpiiri. Itäisessä, Pohjoisessa ja Östersundomin suurpiirissä on vain lievää kasvua ja Eteläisessä ja Läntisessä suurpiirissä ruotsinkielisen väestön määrä vähenee hieman (Kuvio 37).

Lauttasaaren, Jätkäsaaren, Kalasataman ja Kruununvuorenrannan rakentaminen kasvattavat myös alueiden ruotsinkielisen väestön määrää (Kuvio 38). Vaikka ruotsinkielisen määrän ennustetaan uusilla rakentuvilla alueilla kasvavan, ruotsinkielisten osuus koko väestöstä pienenee. Suomen- ja vieraskielisen väestön määrän ennustetaan kasvavan ruotsinkielisten määrää nopeammin. On kuitenkin huomattava, että ennuste on myös epävarmin sellaisilla alueilla, joille suunnitellaan huomattavaa asuntorakentamista, sillä uusiin asuntoihin muuttavan väestön kielirakenne voi vaihdella paljonkin.

Kuvio 37. Ruotsinkielisten määrä suurpiireittäin Helsingissä 31.12.2000–2021 sekä ennuste 2022–2036

Figur 37. Antalet svenskspråkiga stordistriktsvis i Helsingfors 31.12.2000–2021 samt prognos för 2022–2036

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

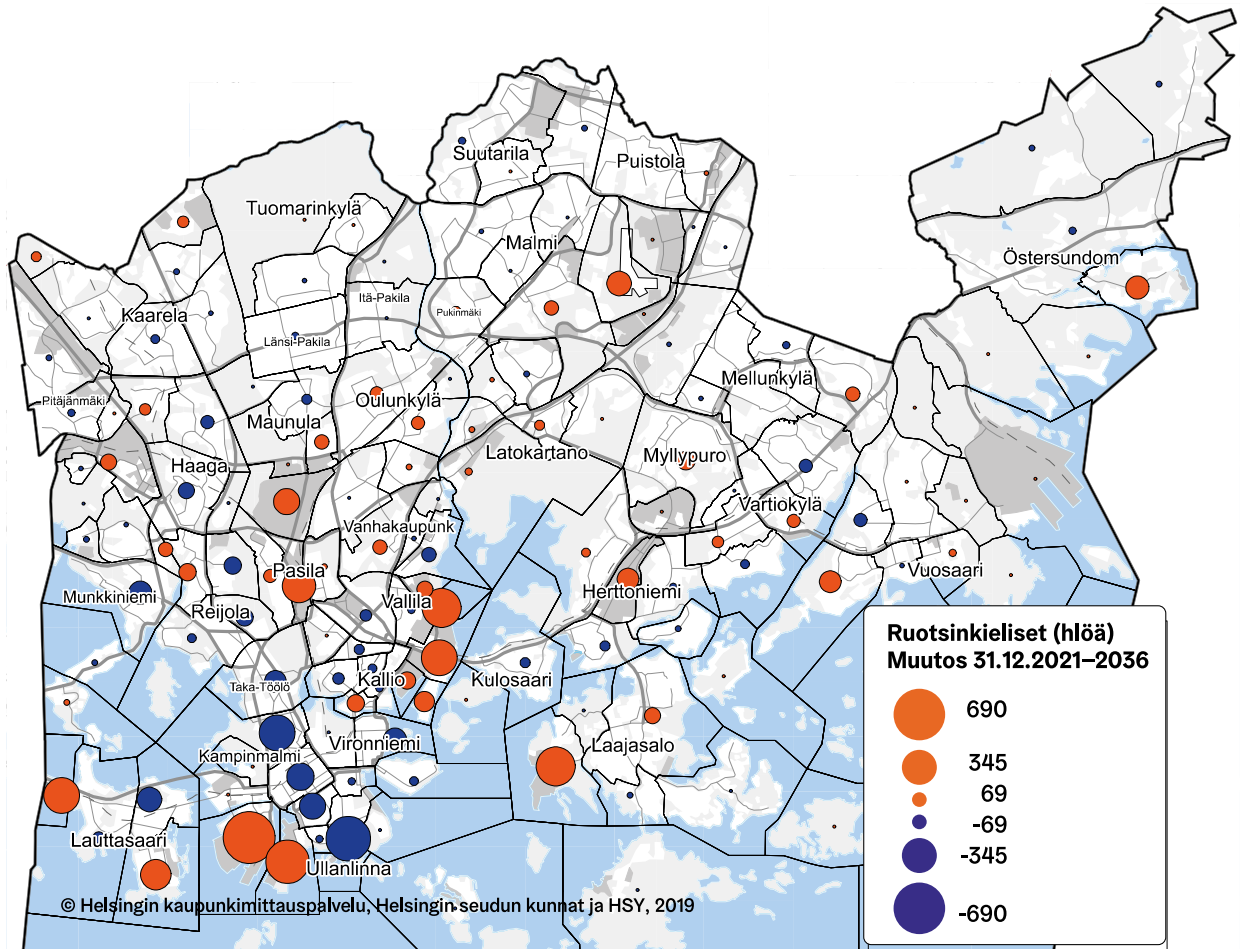
Källa: Stadsforskning och -statistik / Helsingfors stad (prognos). Statistikcentralen (faktum).

Ruotsinkielisten alle kouluikäisten lasten määrän ennustetaan kasvavan vuoteen 2036 mennessä eniten Keskeisessä ja Itäisessä suurpiirissä. Peruskouluikäisten lasten määrän kasvu on samoin suurinta Keskeisessä suurpiirissä. Myös Pohjoisessa suurpiirissä 7–15-vuotiaiden määrä kasvaa lievästi. Eteläisessä ja Läntisessä suurpiirissä ruotsinkielisten kouluikäisten määrä vähenee.

Vaikka 65 vuotta täyttäneiden kokonaismäärä vähenee kaikkien suurpiirien alueella, muutos kaikissa vanhimmissa ikäryhmissä ei ole samansuuntainen. Vähentyminen näkyy 65–74- ja 75–84-vuotiaiden ryhmissä kaikkien suurpiirien alueilla, kun taas 85 vuotta täyttäneiden ryhmä kasvaa kaikissa suurpiireissä. Vanhimman ikäryhmän kasvu on suurinta Eteläisen suurpiirin alueella.

Kuvio 38. Ennustettu ruotsinkielisen väestön väkiluvunmuutos osa-alueittain 31.12.2021–2036

Figur 38. Förutspådd folkmängdsförändring bland de svenskspråkiga i delområden i Helsingfors 31.12.2021–2036

Lähde: Kaupunkitieto / Helsingin kaupunki (ennuste). Tilastokeskus (toteutunut).

Källa: Stadsforskning och -statistik / Helsingfors stad (prognos). Statistikcentralen (faktum).

Ruotsinkielisen väestön ennusteen oletukset

Helsingin ruotsinkielinen väestö on väestöennusteen näkökulmasta melko pieni ja alueellisesti epätasaisesti jakautunut. Tämän takia ruotsinkielisen väestön määrän ja alueellisen jakautumisen ennustamisessa on sovellettu tiettyjä erityisehtoja suhteessa kaupungin koko väestön ennustamiseen.

Koko kaupungin ja Helsingin seudun ennusteessa hedelmällisyyslukuina ei käytetä aitoja ruotsinkielisille äideille syntyneistä lapsista laskettuja lukuja, vaan niitä on korjattu ikäluokkakohtaisilla korjauskertoimilla, joilla on huomioitu muuta kuin ruotsia puhuvien äitien vaikutus ruotsinkielisten syntyneiden määriin. Vuosina 2017–2021 lähes 40 prosenttia syntyneiden ruotsinkielisten lasten äideistä puhui äidinkielenään muuta kuin ruotsia.

Osa-alueittaisessa ennusteessa ruotsinkielisten syntyneiden määrä on laskettu käyttämällä kaikkien kieliryhmien alueittaisia hedelmällisyyslukuja, joita on korjattu vastaavilla kertoimilla kuin koko kaupungin ennusteessa.

Kuolleiden määrien laskennassa on käytetty perustana samoja kuolevuuslukuja kuin koko väestön ennusteessa, toisin sanoen Tilastokeskuksen vuonna 2021 tuottamia tietoja. Koska ruotsinkielisen väestön kuolevuusluvut poikkeavat kuitenkin Helsingissä koko väestöstä vanhimmissa ikäluokissa, on ero huomioitu molempien sukupuolten osalta ennusteessa käyttämällä aikaisempien vuosien väestötiedoista laskettuja kertoimia.

Muuttoliikeparametrien laskennassa on käytetty samaa ryhmittelyä kuin koko väestön osa-alueittaisessa ennusteessa, mutta kunkin ryhmän parametrien laskennassa on käytetty ruotsinkielisen väestön tietoja. Muuttoliikekertoimet saattavat tuottaa epärealistisia tuloksia alueilla, joilla elää paljon nuoria aikuisia, muuttoliike on vilkasta, ja/tai yksittäisten ikäryhmien koot vaihtelevat huomattavasti. Tällaisia ovat erityisesti sellaiset pienet alueet, joilla sijaitsee opiskelija-asuntoja. Tällaisilla poikkeusalueille ennusteena on käytetty kiinteitä määriä tietyn ikäistä väestöä.

Osa-alueittaisen uuden asuntokannan ennusteessa alueen uusiin asuntoihin muuttavien ruotsinkielisten osuus oletetaan samaksi kuin kyseisellä alueella vanhassa asuntokannassa asuvan ruotsinkielisen väestön osuus. Kullakin osa-alueella erotetaan siis koko väestön ennusteen väestöstä ruotsinkielisen väestön osuus. Osuudet on laskettu kolmessa ikäryhmässä, ja aineistona on käytetty vuosien 2019–2021 väestöaineistoja.

9 Prognosen för den svenskspråkiga befolkningen

Prognosen för de svenskspråkiga görs med en liknande demografisk projiceringsmetod som prognosen för hela befolkningen. Prognosen för hela staden uppgörs fram till år 2060, och prognosen områdesvis för 15 år fram till år 2036.

I slutet av år 2021 bodde det 36 856 svenskspråkiga i Helsingfors. Antalet hade vuxit med 102 under år 2021. Under årtiondena strax före 2010 minskade stadens svenskspråkiga befolkning med tusentals personer. Den var ganska åldringsbetonad, och folkminskningen berodde i stort på att de avlidna var fler än de födda. Numera är åldersstrukturen bland de svenskspråkiga ungdomligare, och antalet födda har allt sedan 2012 varit större än antalet avlidna. Flyttningsnettot har varit positivt efter år 2015, förutom åren 2020–2021. Från och med 2008 har de svenskspråkiga ökat i antal så smått, och ökningen väntas fortsätta de kommande åren. Fram till 2030 väntas de svenskspråkigas folkmängd växa med 1 300. År 2040 förutspås antalet svenskspråkiga vara 40 200, alltså 3 300 fler än idag. Ändå väntas deras andel av Helsingfors befolkning minska från nuvarande 5,6 procent till 5,2 procent.

Det antagande om flyttningsrörelse som prognosen utgår ifrån är medelnivån för åren 2015–2020. Det summerade fruktsamhetstalet har sjunkit lite bland de svenskspråkiga, men ändå väntas antalet nyfödda växa med ca. 100–200 per år och bli större än antalet avlidna – såvida dödligheten och nativiteten fortsätter enligt nuvarande trend.

Antalet svenskspråkiga barn utökas av att barnen i sådana svenskspråkiga par där kvinnan har ett annat modersmål än svenska numera oftast registreras som svenskspråkigt. Av denna anledning har nästan 40 procent av de nyfödda som registreras som svenskspråkiga en mor med ett annat modersmål än svenska. Denna andel har vuxit under 2010-talet.

Antalet svenskspråkiga småbarn har vuxit betydligt de senaste åren, men år 2019 började 0–6-åringarnas antal minska. Vid årets slut var det lite under 3 160. Fram till år 2025 minskar antalet med 100. Ändå väntas det bli ökning i antalet svenskspråkiga 0–6-åringar igen i medlet av 2020-talet, och den väntas vara tillbaka på nuvarande nivå i mitten av 2030-talet.

Antalet barn i grundskoleåldern, 7–15 år, var 3 677 i slutet av 2021. Storleken på åldersgruppen kommer att öka fram till 2023, då den uppgår till cirka 150 personer fler än för närvarande. Efter detta kommer antalet barn att minska till 3 540 före utgången av 2034, varefter gruppen kommer att börja öka något i storlek igen.

Åldersklassen för undervisningen på andra stadiet, 16–18-åringar, har börjat öka i antal och ökningen kommer att fortsätta ända till början av 2030-talet. Storleken på åldersgruppen ökar från nuvarande drygt 1 000 till över 1 350 personer. I slutet av 2025 finns det cirka 200 fler svenskspråkiga 16–18-åringar än i slutet av prognosperioden.

Den svenskspråkiga befolkningens åldersstruktur har avvikit från den finskspråkigas såtillvida, att andelen pensionärer varit klart större men minskat snabbt de senaste årtiondena. Därför innebär de stora efterkrigsårskullarnas inträde i pensionsåldern inte samma relativa ökning i antalet åldringar bland de svenskspråkiga som bland de finskspråkiga. Ändå har de svenskspråkiga över 75-åringarna börjat öka i antal igen. Åldersklassen växer bland de svenskspråkiga från nuvarande 4 652 till toppnoteringen 4 900 fram till år 2025. Den siffran torde inte överskridas förrän på 2050-talet.

Prognosen områdesvis för de svenskspråkiga

Av Helsingfors svenskspråkiga befolkning bor 38 procent i Södra stordistriktet. Under prognosperioden 2022–2036 kommer den största ökningen dock att till följd av den stora bostadsproduktionen ske i Mellersta stordistriktet, där den svenskspråkiga befolkningen kommer att öka med närmare 1 600 personer. Även Sydöstra och Nordöstra stordistriktet är områden som ökar betydligt mer än de övriga. I Östra och i Norra stordistriktet samt i Östersundoms stordistrikt är ökningen endast liten. I Södra och i Västra stordistriktet kommer den svenskspråkiga befolkningen att minska något (Figur 37).

Byggena på Drumsö, Busholmen, Fiskehamnen och Kronbergsstranden bidrar också till att den svenskspråkiga befolkningen i områdena ökar (Figur 38). Även om antalet svenskspråkiga förväntas öka i de områden som byggs ut, minskar de svenskspråkigas andel av hela befolkningen. Antalet finskspråkiga och personer med ett främmande språk som modersmål förväntas öka snabbare än antalet svenskspråkiga. Det är dock viktigt att notera att prognosen också är mest osäker i sådana områden där det finns planer på omfattande bostadsbyggnation, eftersom språkfördelningen bland dem som flyttar in i de nya bostäderna kan variera mycket.

Antalet svenskspråkiga barn under skolåldern förväntas öka mest fram till 2036 i Mellersta och i Östra stordistriktet. Ökningen i antalet barn i grundskoleåldern är på motsvarande sätt störst i Mellersta stordistriktet. Även i Norra stordistriktet kommer antalet 7–15-åringar att öka något. I Södra och i Östra stordistriktet minskar antalet svenskspråkiga barn i skolåldern.

Även om det totala antalet personer över 65 år kommer att minska inom alla stordistrikt, är förändringen inte densamma i alla de äldsta åldersgrupperna. En minskning sker i grupperna 65–74- och 75–84-åringar inom alla stordistrikt, medan gruppen med personer över 85 år ökar i samtliga stordistrikt. Den äldsta åldersgruppen ökar mest i Södra stordistriktet.

Antagandena i prognosen för de svenskspråkiga

Den svenskspråkiga befolkningen i Helsingfors är enligt befolkningsprognosen ganska liten och regionalt ojämnt fördelad. Vid prognostiseringen av den svenskspråkiga befolkningens storlek och regionala fördelning har man därför tillämpat vissa särskilda villkor jämfört med vid prognostiseringen av hela stadens befolkning.

Som fertilitetstal i prognosen för hela staden och för Helsingforsregionen används inte de faktiska tal som beräknats utifrån de barn som fötts av svenskspråkiga mödrar, utan fertilitetstalen har korrigerats med åldersgruppsspecifika korrigeringskoefficienter. Med dessa har beaktats den inverkan som mödrar med något annat modersmål än svenska har på antalet födda svenskspråkiga barn. Under åren 2017–2021 hade närmare 40 procent av mödrarna till de födda svenskspråkiga barnen ett annat modersmål än svenska.

I delområdesprognosen har antalet födda svenskspråkiga beräknats genom att använda de regionala fertilitetstalen för hela befolkningen, och dessa har korrigerats med motsvarande koefficienter som i prognosen för hela staden.

Vid beräkning av antalet avlidna har man utgått från samma dödlighetstal som i prognosen för hela befolkningen, med andra ord data framtagna av Statistikcentralen år 2021. Eftersom dödlighetstalen för den svenskspråkiga befolkningen dock avviker från hela befolkningen i Helsingfors i de äldsta åldersklasserna, har skillnaden beaktats i fråga om båda könen genom att använda koefficienter beräknade utifrån befolkningsdata för tidigare år.

Vid beräkning av parametrarna för flyttningsrörelsen har använts samma gruppering som i delområdesprognosen för hela befolkningen, men vid beräkning av parametrarna för respektive grupp har data om den svenskspråkiga befolkningen använts. Koefficienterna för flyttningsrörelsen ger eventuellt orealistiska resultat i områden där det bor mycket unga vuxna, flyttningsrörelsen är livlig och/eller storleken på de enskilda åldersgrupperna varierar avsevärt. Till denna typ av områden hör särskilt små områden där det finns studiebstäder. Som prognos för denna typ av undantagsområden har använts fasta antal av personer i en viss ålder.

I delområdesprognosen för det nya bostadsbeståndet antas andelen svenskspråkiga som flyttar in i nya bostäder i området vara densamma som andelen svenskspråkiga som bor i det gamla bostadsbeståndet i det aktuella området. Inom respektive delområde särskiljs med andra ord den svenskspråkiga befolkningens andel från befolkningen enligt prognosen för hela befolkningen. Andelarna har beräknats i tre åldersgrupper, och i materialet har använts befolkningsmaterial för åren 2019–2021.

10 Lähteet ja kirjallisuus

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot (2021): Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste 2021–2060, Tilastoja 2021:11.

Helsingin kaupungin tietokeskus (1994): Helsingin väestökehityksen vaihtoehdot 1994–2020, Helsingin kaupungin tietokeskuksen keskustelualoitteita 1994:3.

Helsingin kaupunginkanslia (2020): Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma, Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2021:1

Helsingin seudun kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2020–31 8.10.2020 <https://ym.fi/maankayton-asumisen-ja-liikenteen-sopimukset>

HSL Helsingin seudun liikenne (2015): Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015. HSL:n julkaisuja 2015:3

HSY (2022): Pääkaupunkiseudun tonttivarantokatsaus 2022. Pääkaupunkiseudun tunnuslukuja SeutuRAMAVA 1/2022-aineistosta. https://www.hsy.fi/globalassets/ilmianlaatu-ja-ilmasto/tiedostot/paakaupunkiseudun_tonttivarantokatsaus_2022.pdf (tiedot haettu 1.10.2022)

Laakso, Seppo (2012): *Helsingin seudun ja Helsingin väestökehitys. Toteutunut väestönkasvu ja projektiot vuoteen 2050.* Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2012:3.

Laakso, Seppo – Kostiainen, Eeva – Lönnqvist, Henrik (2011): *Kaavavarannon yhteys asuntotuotantoon Helsingissä ja Helsingin seudulla.* Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto.

Mäki, Netta (2015): Elinajanodotteen kehitys Helsingissä alueittain 1996–2014. *Kvartti 2/2015.* Kaupunkitieto, Helsingin kaupunki.

Tilastokeskus (2021) Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste 2021–2070 [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 27.9.2022]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vaenn/index.html> (tiedot haettu 1.10.2022)

Liitetaulukot

- Liitetaulukko 1. Helsingin väestö 31.12.2021 ja ennustevaihtoehdot 31.12.2022–2060 iän mukaan
- Liitetaulukko 2. Helsingin ja Helsingin seudun* väestönmuutokset 2000–2021 ja ennusteen perusvaihtoehto 2022–2060
- Liitetaulukko 3. Helsingin väestö piireittäin ja osa-alueittain 31.12.2021 ja ennuste 31.12.2022–2036 sekä muutos 2021–2036
- Liitetaulukko 4. Uustuotannossa asuva Helsingin väestö osa-alueittain 31.12.2022–2036 (vuosittainen kertymä)
- Liitetaulukko 5. Helsingin väestö ikäryhmittäin ja osa-alueittain 31.12.2021 sekä ennuste 31.12.2022–2036
- Liitetaulukko 6. Asuntorakentamisen ennuste Helsingissä osa-alueittain 2022–2036, valmistuvaa asuntokerrosalaa, 1 000 k-m²
- Liitetaulukko 7. Helsingin väestö ja asuinrakennusten kerrosala osa-alueittain 31.12.2021 sekä ennuste 2028 ja 2036
- Liitetaulukko 8. Helsingin ruotsinkielinen väestö ikäryhmittäin ja alueittain 31.12.2021 ja ennuste 31.12.2022–2036
- Liitetaulukko 9. Helsingin ja Helsingin seudun väkiluku (14 kuntaa) 31.12.2021 sekä ennusteen perusvaihtoehto ja ennusteparametrit vuosille 2022–2060
- Liitetaulukko 10. Helsingin ruotsinkielinen väestö 31.12.2021 sekä ennuste ja ennusteparametrit vuosille 2022–2060
- Liitetaulukko 11. Helsingin ja Helsingin seudun väkiluku (14 kuntaa) iän mukaan (1 v.) 31.12.2021 ja ennustevaihtoehdot vuosille 2022–2060
- Liitetaulukko 12. Helsingin ja Helsingin seudun (14 kuntaa) väestö (1 v.) 31.12.2021 ja ennusteen perusvaihtoehto sukupuolen mukaan 31.12.2022–2060
- Liitetaulukko 13. Helsingin ruotsinkielinen väestö (1 v.) 31.12.2021 ja ennuste sukupuolen mukaan 31.12.2022–2060

[Lataa liitetaulukot Excelissä täältä](#)

- 1

ETELÄINEN SUURPIIRI – SÖDRA STORDISTRIKTET
- 101

Vironniemen peruspiiri – Estnäs distrikt
010 Kruununhaka - Kronohagen
020 Kluuvi - Gloet
080 Katajanokka - Skatudden
- 102

Ullanlinnan peruspiiri – Ulrikasborgs distrikt
030 Kaartinkaupunki - Gardesstaden
050 Punavuori - Rödborgen
060 Eira
070 Ullanlinna - Ulrikasborg
090 Kaivopuisto - Brunnsparken
204 Hernesaari - Arholmen
520 Suomenlinna - Sveaborg
531 Länsisaaret - Västra holmarna
- 103

Kampinmalmin peruspiiri – Kampmalmens distrikt
040 Kamppi - Kampen
130 Etu-Töölö - Främre Tölö
201 Ruoholahti - Gråsviken
202 Lapinlahti - Lappviken
203 Jätkäsaari - Busholmen
- 104

Taka-Töölön peruspiiri – Bortre Tölö distrikt
140 Taka-Töölö - Bortre Tölö
- 105

Lauttasaaren peruspiiri – Drumsö distrikt
311 Kotkavuori - Örnberget
312 Vattuniemi - Hallonnäs
313 Myllykallio - Kvarnberget
314 Koivusaari - Björkholmen
- 2

LÄNTINEN SUURPIIRI – VÄSTRA STORDISTRIKTET
- 201

Reijolan peruspiiri – Grejus distrikt
150 Meilahti - Mejians
161 Vanha Ruskeasu - Gamla Brunakärr
162 Pikku Huopalahti - Lillhoplax
180 Laakso - Dal
- 202

Munkkiniemen peruspiiri – Munksnäs distrikt
301 Vanha Munkkiniemi - Gamla Munksnäs
302 Kuusisaari - Granö
303 Lehtisaari - Lövö
304 Munkkivuori - Munkshöjden
305 Niemenmäki - Näsghöjden
306 Talinranta - Talistranden
- 203

Haagan peruspiiri – Haga distrikt
291 Etelä-Haaga - Södra Haga
292 Kivihaka - Stenhagen
293 Pohjois-Haaga - Norra Haga
294 Lassila - Lassas
- 204

Pitäjänmäen peruspiiri – Sockenbacka distrikt
320 Känala - Känala
461 Pajamäki - Smedjebacka
462 Tali
463 Reimarla - Reimars
464 Marttila - Martas
465 Pitäjänmäen yritysalue - Sockenbacka företagsområde
- 205

Kaarelan peruspiiri – Kärböle distrikt
331 Kannelmäki - Gamlas
332 Maunnevea - Magnuskärr
333 Malminkartano - Malmgård
334 Hakunimmaa - Hakansäker
335 Kuninkaantammi - Kungseken
336 Honkasuo - Hongasmossa
- 3

KESKINEN SUURPIIRI – MELLERSTA STORDISTRIKTET
- 301

Kallion peruspiiri – Berghälls distrikt
101 Vilhonvuori - Vilhelmsberg
102 Kalasatama - Fiskehamnen
103 Sompasaari - Sumparn
104 Hanasaari - Hanaholmen
111 Siltasaari - Broholmen
112 Linjat - Linjerna
113 Torkkelinmäki - Torkelsbacken
- 302

Alppiharjun peruspiiri – Åshöjdens distrikt
121 Harju - Ås
122 Alppila - Alphyddan
- 303

Vallilan peruspiiri – Vallgård's distrikt
211 Hermanninmäki - Hermanstadsbacken
212 Hermanninranta - Hermanstadsstranden
213 Kyläsaari - Byholmen
220 Vallila - Vallgård
- 304

Pasilan peruspiiri – Böle distrikt
171 Länsi-Pasila - Västra Böle
172 Pohjois-Pasila - Norra Böle
173 Itä-Pasila - Östra Böle
174 Keski-Pasila - Mellersta Böle
- 305

Vanhakaupungin peruspiiri – Gammelstadens distrikt
231 Toukola - Majstad
232 Arabianranta - Arabiastranden
240 Kumpula - Gumtåkt
250 Käpylä - Kottby
260 Koskela - Forsby
270 Vanhakaupunki - Gammelstaden
- 4

POHJOINEN SUURPIIRI – NORRA STORDISTRIKTET
- 401

Maunulan peruspiiri – Månsas distrikt
281 Pirkkola - Britas
282 Maunula - Månsas
283 Metsälä - Krämtersskog
286 Maunulanpuisto - Månsasparken
- 402

Länsi-Pakilan peruspiiri – Västra Baggböle distrikt
341 Länsi-Pakila - Västra Baggböle
- 403

Tuomarinkylän peruspiiri – Domarby distrikt
351 Paloheinä - Svedängen
352 Torpparinmäki - Torparbacken
354 Haltiala - Tomtbacka
- 404

Oulunkylän peruspiiri – Äggelby distrikt
284 Patola - Dammen
285 Veräjämäki - Grindbacka
287 Veräjälakso - Grinddal
- 405

Itä-Pakilan peruspiiri – Östra Baggböle distrikt
342 Itä-Pakila - Östra Baggböle
353 Tuomarinkartano - Domargård
- 5

KOILLINEN SUURPIIRI – NORDÖSTRA STORDISTRIKTET
- 501

Latokartanon peruspiiri – Ladugårdens distrikt
361 Viikinnranta - Viksstranden
362 Latokartano - Ladugården
363 Viikin tiedepuisto - Viks forskarpark
364 Viikimäki - Viksbacka
383 Pihlajamäki - Rönnsbacka
386 Pihlajisto - Rönninge
- 502

Pukinmäen peruspiiri – Bocksbacka distrikt
370 Pukinmäki-Bocksbacka
- 503

Malmn peruspiiri – Malm's distrikt
381 Ylä-Malmi - Övre Malm
382 Ala-Malmi - Nedre Malm
384 Tattariharju - Tattaråsen
385 Malmn lentokenttä - Malm's flygfält
391 Tapaninvainio - Staffanslätten
392 Tapanila - Mosabacka
- 504

Suutarilan peruspiiri – Skomakarböle distrikt
401 Siltamäki - Brobacka
403 Töyrynummi - Lidmalmen
- 505

Puistolan peruspiiri – Parkstads distrikt
402 Tapulikaupunki - Stapelstaden
411 Puistola - Parkstad
412 Heikkinlaakso - Henriksdal
413 Tattarisuo - Tattarmossen
415 Alppikylä - Alpbyn
- 506

Jakomäen peruspiiri – Jakobacka distrikt
414 Jakomäki - Jakobacka
- 6

KAAKKOINEN SUURPIIRI – SYDÖSTRA STORDISTRIKTET
- 601

Kulosaaren peruspiiri – Brändö distrikt
190 Mustikkamaa - Korkeasaari - Blåbärslandet - Högholmen
420 Kulosaari - Brändö
- 602

Herttoniemen peruspiiri – Hertonäs distrikt
431 Länsi-Herttoniemi - Västra Hertonäs
432 Riihivuori - Kasberget
433 Herttoniemen yritysalue - Hertonäs företagsområde
434 Herttoniemenranta - Hertonäs strand
440 Tammisalo - Tammelund
- 603

Laajasalon peruspiiri – Degerö distrikt
480 Vartiosaari - Vårdö
491 Yläskylä - Uppby
492 Jollas
493 Tullisaari - Turholm
494 Kruunuvuorenranta - Kronbergsstranden
495 Hevossalmi - Hästnäsund
500 Villinki - Villinge
510 Santahamina - Sandhamn
532 Itäsaaret - Östra holmarna
- 7

ITÄINEN SUURPIIRI – ÖSTRA STORDISTRIKTET
- 701

Vartiokylän peruspiiri – Botby distrikt
451 Vartioharju - Botbyåsen
452 Puotila - Botby gård
453 Puotiharju - Botbyhöjden
455 Marjanieniemi - Marudd
456 Roihupelto - Kasäkern
457 Itäkeskus - Östra centrum
- 702

Myllypuron peruspiiri – Kvarnbäckens distrikt
454 Myllypuro - Kvarnbäcken
- 703

Mellunkylän peruspiiri – Mellingsby distrikt
471 Kontula - Gårdsbacka
472 Vesala - Ärvings
473 Mellunmäki - Mellungsbacka
474 Kivikko - Stensböle
475 Kurkimäki - Tranbacka
- 704

Vuosaaren peruspiiri – Nordsjö distrikt
541 Keski-Vuosaari - Mellersta Nordsjö
542 Nordsjön kartano - Nordsjö gård
543 Utela - Nybondas
544 Meri-Rastila - Havsrastböle
545 Kallahti - Kallvik
546 Aurinkolahti - Solvik
547 Rastila - Rastböle
548 Niinisaari - Bastö
549 Mustavuori - Svarta backen
- 8

ÖSTERSUNDOMIN SUURPIIRI – ÖSTERSUNDOMS STORDISTRIKT
- 801

Östersundomin peruspiiri – Östersundoms distrikt
550 Östersundom
560 Salmenkallio - Sundberg
570 Talosaari - Husö
580 Karhusaari - Björnsö
591 Landbo
592 Puroinniitty - Bäckängen

HELSINGIN PIIRIJAKOJÄRJESTELMÄ

HELSINGFORS DISTRIKTSINDELNING

Piirijako - distriktsindelning

5
KOILLINEN
NORDÖSTRA

suurpiiri - stordistrikt

701
VARTIOKYLÄ
BOTBY

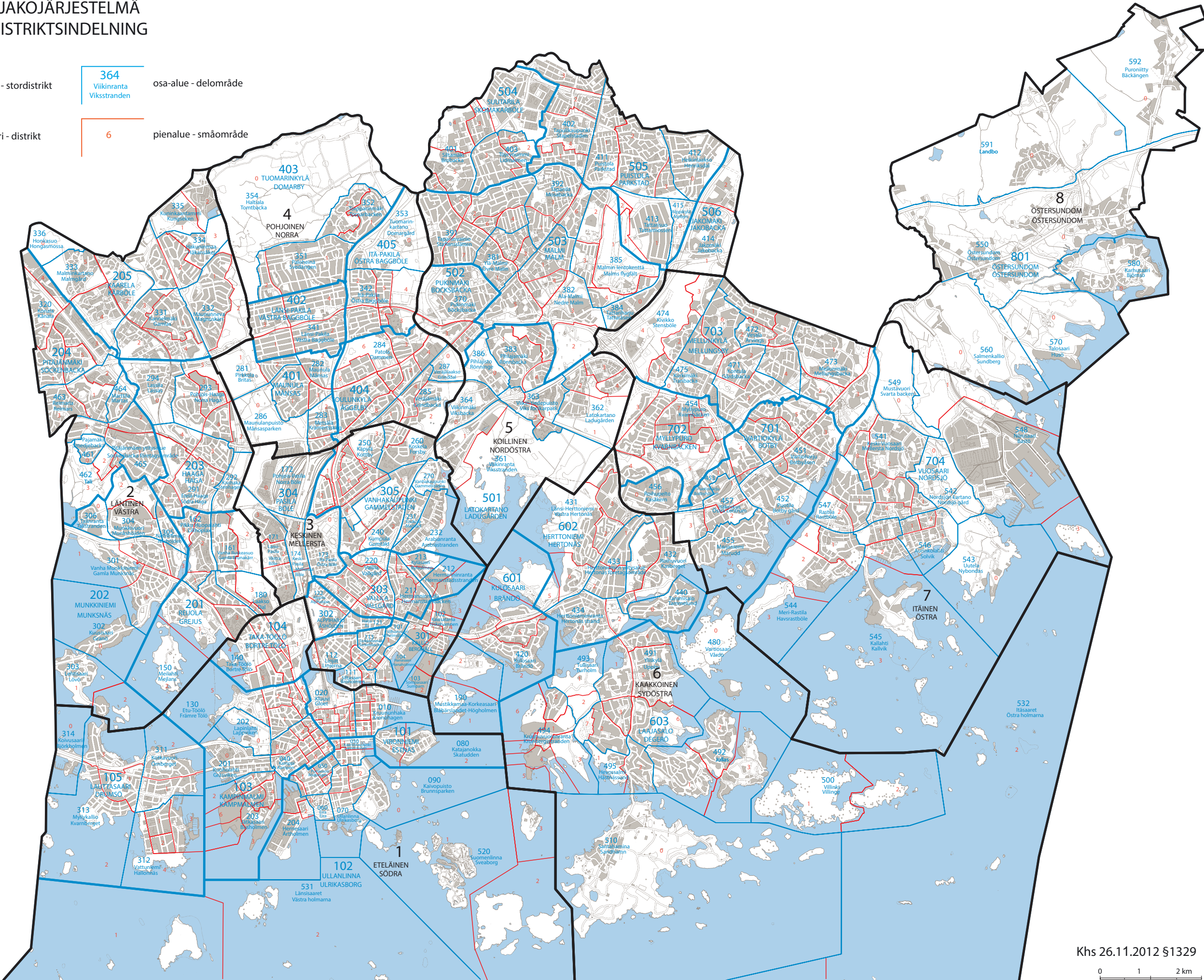
peruspiiri - distrikt

364
VIIKINRANTA
VIKSSTRANDEN

osa-alue - delområde

6

pienalue - småområde

Tekijä(t)

Sinkko, Harri

Nimike

Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste 2021–2060

Ennuste alueittain 2021–2036

Befolkningsprognos för Helsingfors och Helsingforsregionen 2021–2060

Prognosen områdesvis 2021–2036

Julkaisija (toimiala tai laitos)

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitieto

Julkaisuaika

2022

Sivumäärä, liitteet

55 sivua + 2 liitettä

Sarjan nimike

Tilastoja - Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitieto

Osanumero

2022:6

ISSN (painettu)

ISSN (verkossa) 2736-9560

Kieli

suomi, ruotsi

Tiivistelmä

Julkaisu sisältää tietoja Helsingin ja Helsingin seudun väestöennusteesta 31.12.2021–2060.

Väestön ennustetaan kasvavan perusvaihtoehdon mukaan vuoden 2021 lopusta 212 000 asukkaalla vuoteen 2060 mennessä, jolloin väkiluku on 870 000. Väkiluku ylittää 700 000 asukkaan rajan vuoden 2028 aikana. Vuonna 2020 laaditussa nopean kasvun vaihtoehdossa vuonna 2060 asukkaita on 950 000 ja hidastuvan kasvun vaihtoehdossa 800 000. Koko Helsingin seudun väkiluvun ennustetaan olevan 2,07 milj. asukasta vuona 2060.

Julkaisu on jaettu koko kaupungin ja Helsingin seudun väestöennusteeseen, Helsingin osa-alueittaiseen ennusteesseen ja ruotsinkielisen väestön ennusteesseen. Kustakin ennusteesta esitellään menetelmä, ennusteen olettamukset ja perustelut sekä tulokset.

Helsingin seudun ja koko Helsingin väestöennuste on laadittu iän ja sukupuolen mukaan ajanjaksolle 31.12.2021–2060. Osa-alueittainen ennuste on laadittu suur- ja peruspiireille sekä osa-alueille ikäryhmittäin vuoteen 2036 saakka. Ennuste on laadittu myös ruotsinkieliselle väestölle.

Asiasanat

Väestöennuste, Helsinki, Helsingin seutu, ruotsinkieliset, osa-alue

Hinta

Jakelu

puh. 09 310 43297